

Deelname aan kansspelen in Nederland: meting 2025

Rapport Ipsos I&O
in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2025/102

Datum

juni 2025

Opdrachtgever

Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)

Begeleidingscommissie

- Prof. Peter Lugtig (Hoogleraar, Universiteit Utrecht) – Voorzitter
- Drs. Olivier Hendriks (Wetenschappelijk medewerker, WODC)
- Dr. Gert-Jan Meerkerk (docent, Universiteit Tilburg en onderzoekspartner Kansspelautoriteit)
- Dr. Anouk Tuijnman (senior wetenschappelijk onderzoeker, Trimbos-instituut)
- Mr en Drs. Bregje Volkers (beleidsmedewerker, Ministerie van Justitie en Veiligheid, DG Straffen en Beschermen, afdeling Integriteit en Kansspelen)

Auteurs

Charlotte van Miltenburg, Msc (senior onderzoeker, Ipsos I&O)
Dewi Hollander, Msc (onderzoeker, Ipsos I&O)

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk en juist wordt vermeld:

Van Miltenburg, C.J.A., & Hollander, D. (2025). *Deelname aan kansspelen in Nederland, meting 2025* (2025/102). Ipsos I&O in opdracht van het WODC. Geraadpleegd op [dd/mm/jjjj], van [URL]

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	6
1 Inleiding	16
1.1 Aanleiding	16
1.2 Methode	16
1.3 Leeswijzer	19
2 Deelname aan kansspelen	22
2.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 2	22
2.2 Hoeveel Nederlanders nemen deel aan kansspelen?	24
2.3 Spelen Nederlanders kansspelen op fysieke locaties of online?	24
2.4 Wie nemen deel aan loterijen en kansspelen op een fysieke locatie?	25
2.5 Wie nemen deel aan online kansspelen?	27
2.6 Welke kansspelen spelen Nederlanders?	28
2.7 Hoeveel verschillende kansspelen speelt men?	30
2.8 Op welke locaties worden kansspelen gespeeld?	32
2.9 Winnen of verliezen Nederlanders geld met kansspelen?	33
3 Risicovol gokgedrag	38
3.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 3	38
3.2 Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico gokkers onder spelers van kansspelen	39
3.3 Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico gokkers onder spelers van online kansspelen	41
3.4 Aantal laag- gematigd- en hoog-risicogokkers in de Nederlandse bevolking	43
3.5 Ervaren problemen door gokken	43
4 Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen en risicovol gokken	45
4.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 3	45
4.2 Vergelijkbaarheid metingen 2024 en 2025	45
4.3 Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen (alle typen)	47
4.4 Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen op een fysieke locatie	47
4.5 Ontwikkelingen in deelname aan online kansspelen	48
4.6 Ontwikkelingen in deelname naar demografie	50
4.7 Ontwikkeling in verhouding tussen fysieke en online kansspelen	51
4.8 Ontwikkelingen in risicovol gokgedrag	51

5	Online kansspelen	54
5.1	Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 5	54
5.2	Speelfrequentie	55
5.3	Kanaliseratie	56
5.4	Aantal accounts	59
5.5	Informatie en advies over speelgedrag en verslavingsrisico	60
5.6	Interventies door online kansspelaanbieders	61
6	Casino en speelhallen	63
6.1	Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 6	63
6.2	Bezoek en bezoekfrequentie	63
6.3	Legitimeren bij bezoek aan casino of speelhal	64
6.4	Interventies door kansspelaanbieders	65
7	Reclame voor kansspelen	69
A	PGSI	72
A.1	Uitleg PGSI	72
A.2	Beperkingen van de PGSI	73
A.3	Uitkomst per item van de PGSI-vragenlijst	73
B	Ongewogen en gewogen respons	76
C	Literatuurlijst	77
D	Vragenlijst	79

Samenvatting

Managementsamenvatting

Aanleiding

In Nederland worden kansspelen gereguleerd. Het beleid – vooral ten aanzien van online kansspelen – is aan verandering is onderhevig. Zo is sinds juli 2023 een verbod op ongerichte reclame voor kansspelen van kracht. Op 1 oktober 2024 trad de nieuwe regeling Speellimieten en Bewust Speelgedrag (Rsbs) in werking, en tegelijkertijd is de Beleidsregel verantwoord spelen ingevoerd. Verder heeft de Staatssecretaris Rechtsbescherming op 14 februari 2025 een nieuwe visie op kansspelen gepubliceerd, waarin het belangrijkste uitgangspunt de bescherming van alle burgers tegen de risico's op negatieve effecten van kansspelen is.

Om de ontwikkelingen in het gokgedrag van Nederlanders in de gaten te houden, heeft de Staatssecretaris het WODC verzocht om, na een meting in 2024, in 2025 opnieuw een onderzoek uit te laten voeren naar de deelname aan kansspelen en risicovol speelgedrag onder Nederlanders.

Doel

Het doel van het voorliggende onderzoek is om inzicht te bieden in:

- Het aandeel en aantal Nederlanders dat deelneemt aan verschillende soorten kansspelen¹ (op een fysieke locatie en online) en de mate waarin zij risicovol speelgedrag² vertonen;
- De ontwikkeling van het speelgedrag van Nederlanders ten opzichte van het onderzoek uit 2024 (Van Miltenburg et al., 2024).

Methode

Ten behoeve van dit onderzoek is een vragenlijst opgesteld die voor het overgrote deel overeenkomt met de vragenlijst uit 2024. De vragenlijst bevat vragen over deelname aan verschillende soorten kansspelen in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek; locaties waarop men speelt en hoeveel geld men uitgeeft; risicovol gokgedrag; en verdiepende vragen over online kansspelen, Holland Casino, speelhallen en reclame voor gokken (zie ook bijlage D en hoofdstuk 4 voor een toelichting op de belangrijkste wijzigingen).

Er zijn 13.857 Nederlanders van 16 jaar en ouder benaderd uit het I&O Research Panel. De dataverzameling liep van 7 maart tot en met 22 maart 2025. Uiteindelijk namen 7.608 Nederlanders deel aan het onderzoek.

Op de data is een weging toegepast op de kenmerken geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, regio en migratieachtergrond, zodat de uitkomsten op die kenmerken representatief zijn voor de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder. Verschillen tussen groepen zijn getoetst op significantie ($p < .05$). In de tekst worden alleen statistisch significante verschillen benoemd. De

¹ Voor de definitie van kansspelen is aangesloten bij de definitie zoals gehanteerd in 'de nieuwe nulmeting' (Breuer & Intraval, 2021). Het gaat om spelen waarbij deelnemers geld inzetten en kans maken om geld te winnen. Het ging om de volgende kansspelen: loterijen, krasloten, bingo, speelautomaten, poker, casinospelen, wedden op paardenraces en op sportwedstrijden. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het online spelen en het spelen op een fysieke locatie (zoals in een casino).

² Voor het berekenen van de mate van risicovol gokken is de PGSI gebruikt (Problem Gambling Severity Index, Ferris & Wynne, 2001). Dit is een vragenlijst van negen vragen op basis waarvan mensen worden ingedeeld in een van de vier risicoklassen: (1) niet-problematische gokker, (2) laag-risicogokker, (3) gematigd-risicogokker of (4) hoog-risicogokker. Zie ook bijlage A.

uitkomsten van dit onderzoek zijn gebaseerd op zelfrapportage. Dat betekent dat de beantwoording van de vragen mede bepaald wordt door de mate waarin de respondenten zich zaken nog (goed) kunnen herinneren. Verder speelt, met name in relatie tot het eigen gedrag, sociaalwenselijke beantwoording mogelijk een rol.

Kernbevindingen van het onderzoek

- Het aandeel en aantal gokkers is in een jaar tijd toegenomen. Het gaat zowel om een stijging op totaalniveau (van 65 naar 69%), als op fysieke locaties (van 31 naar 33%) en online (van 10 naar 12%) afzonderlijk.
- De stijging van deelname aan online kansspelen is het grootst bij minderjarigen (16-17 jaar). Binnen die groep nam het aandeel online spelers toe van 12 naar 20 procent. Pas vanaf 18 jaar mag een persoon bij vergunde aanbieders spelen.
- Het overgrote deel (87%) van de groep Nederlanders die één of meerdere kansspelen speelde in de afgelopen 12 maanden behoort tot de groep niet-problematische gokkers volgens de PGSI. Zeven procent is een laag-risico gokker, en één op twintig voldoet aan de criteria voor een gematigd-risico gokker (4%) of een hoog-risico gokker (2%). Ten opzichte van een jaar geleden zijn hierin geen veranderingen opgetreden.
- Het aandeel gematigd- en hoog-risico gokkers ligt een stuk hoger onder mensen die in de afgelopen 12 maanden online kansspelen speelden, namelijk op 20 procent.
- Een kwart van de spelers van online kansspelen zegt niet te weten of de website waarop hij of zij speelt legaal (vergund) of illegaal (niet-vergund) is. Twee derde geeft aan enkel op vergunde websites te spelen. Negen procent zegt (ook) wel eens niet-vergunde websites te bezoeken.

Deelname aan kansspelen

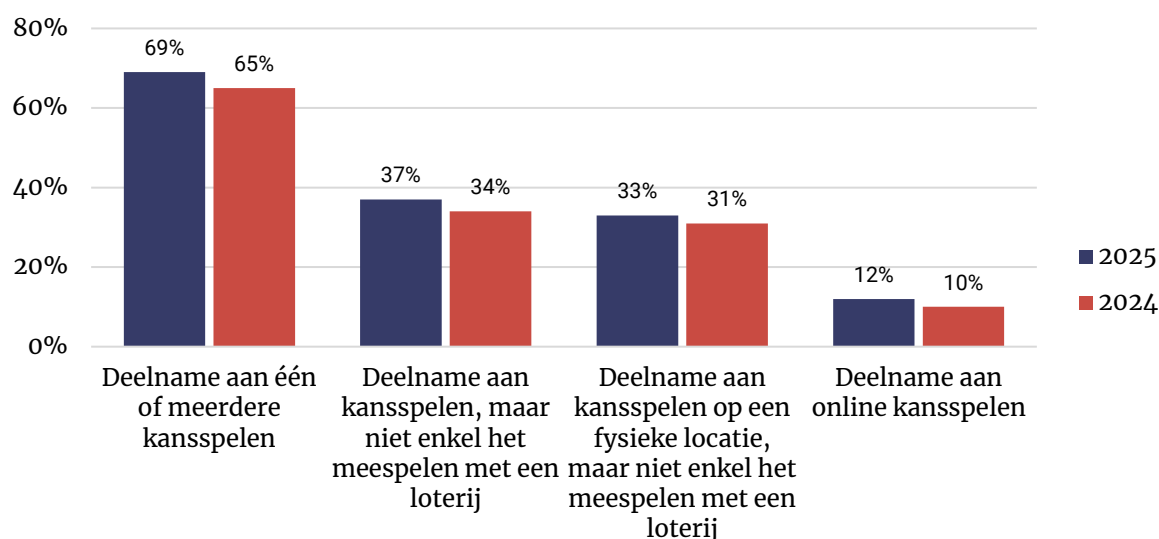
In Nederland nam 69 procent van de bevolking van 16 jaar en ouder deel aan ten minste één kansspel in de 12 maanden voorafgaand aan de vragenlijst (Figuur 0.1). Dit betreft de periode maart 2024 tot maart 2025. Een relatief groot deel (32% van alle Nederlanders, niet in figuur) heeft echter alleen met een loterij meegedaan. Als deze groep buiten beschouwing wordt gelaten, blijkt dat 37 procent van de bevolking in de afgelopen 12 maanden een kansspel speelde. Eén op drie (33%) nam deel aan minimaal één kansspel op een fysieke locatie, en 12 procent speelde minimaal één online kansspel.

Loterijen zijn met afstand het meest gespeelde kansspel: meer dan de helft van de Nederlanders deed daar in de afgelopen 12 maanden aan mee. Op enige afstand volgt de aanschaf van krasloten in een winkel of via www.krasloten.nl (22%). Daarna volgen drie spellen op een fysieke locatie: bingo (9%), speelautomaten (7%) en casinospelen (5%), en één online kansspel: het via internet wedden op sportwedstrijden (5%).

Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen

De prevalentie van deelname aan kansspelen heeft zich in een jaar tijd ontwikkeld. Vergeleken met een jaar geleden is het percentage deelnemers aan kansspelen toegenomen; zowel op totaalniveau (van 65 naar 69%) als op fysieke locaties (van 31 naar 33%) en online (van 10 naar 12%, Figuur 0.1).

Figuur 0.1 – Deelname aan kansspelen, vergelijking 2024-2025

In absolute aantallen ligt het aantal laatste-jaar-deelnemers aan kansspelen (inclusief loterijen) tussen 9,9 en 10,2 miljoen (95%-betrouwbaarheidsinterval). Naar schatting zijn er tussen 1,7 en 1,9 miljoen mensen die een online kansspel speelden.

Tabel 0.1 – Percentage en aantal deelnemers aan kansspelen in de Nederlandse bevolking (16+)

	Puntschatting (%, aantal)	95%-Betrouwbaarheidsinterval (%, aantal)
Deelname aan één of meerdere kansspelen (loterijen, op een fysieke locatie of online)	69% (10.032.000)	(68%-70%, 9.879.000 – 10.184.000)
Deelname aan één of meerdere kansspelen, maar niet <u>enkel</u> het meespelen met een loterij	37% (5.424.000)	(36%-38%, 5.265.000 – 5.582.000)
Deelname aan kansspelen op een <u>fysieke locatie</u> , maar niet <u>enkel</u> het meespelen met een loterij	33% (4.896.000)	(32%-35%, 4.741.000 – 5.052.000)
Deelname aan <u>online</u> kansspelen	12% (1.818.000)	(12%-13%, 1.710.000 – 1.927.000)

De toename van deelname aan kansspelen (inclusief loterijen, van 65% naar 69%), is niet toe te schrijven aan één specifieke groep in de bevolking. Er is sprake van een stijging bij mannen en vrouwen, bij meerdere leeftijdsgroepen, bij Nederlanders met verschillende opleidingsniveaus en Nederlanders met - en zonder migratieachtergrond. Dit geldt ook voor de toename bij online kansspelen, maar wel is de stijging opvallend groot onder 16- en 17-jarigen (van 12 naar 20%) en 25 tot en met 34-jarigen (van 16 naar 21%). Vergunde aanbieders van online kansspelen mogen minderjarigen geen toegang verlenen tot hun speelomgeving. Wel kan het zijn dat deze jongeren het online speelaccount van een ander gebruiken, illegaal gokken of op een andere manier de identificatieplicht omzeilen.³

³ Dit onderzoek richtte zich op personen vanaf 16 jaar, maar vanuit de Scholierenmonitor is bekend dat ook personen jonger dan 16 al ervaring hebben met online gokken (Rombouts et al., 2023). Zeven procent van de 12 tot en met 16-jarigen had in het jaar voorafgaand aan de vragenlijst online gegokt voor geld.

Tabel 0.2 - Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen in demografische groepen

Basis: alle respondenten (2024: n=7.180; 2025: n=7.608)

	Deelname aan kansspelen		Deelname aan kansspelen op fysieke locatie (niet enkel loterij)		Deelname aan online kansspelen	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024
Totaal	69%	65%	33%	31%	12%	10%
16-17	50%	47%	44%	41%	20%	12%
18-24	61%	58%	45%	44%	21%	17%
25-34	67%	64%	45%	42%	21%	16%
35-49	72%	67%	41%	37%	15%	13%
50-64	72%	68%	28%	25%	8%	7%
65+	68%	64%	18%	19%	4%	4%
Man	69%	66%	32%	30%	15%	13%
Vrouw	68%	64%	35%	32%	9%	7%
Vmbo, mbo1	71%	66%	29%	26%	10%	8%
Mbo2-4, havo, vwo	71%	68%	37%	35%	14%	11%
Hbo, wo	65%	61%	32%	30%	12%	9%
Geen migratieachtergrond	70%	67%	34%	31%	12%	9%
Niet-Europese migratieachtergrond	65%	55%	33%	32%	16%	14%
Europese migratieachtergrond	61%	65%	31%	28%	11%	9%

* Een blauwe arcering betekent dat het verschil tussen 2024 en 2025 voor die groep statistisch significant is.

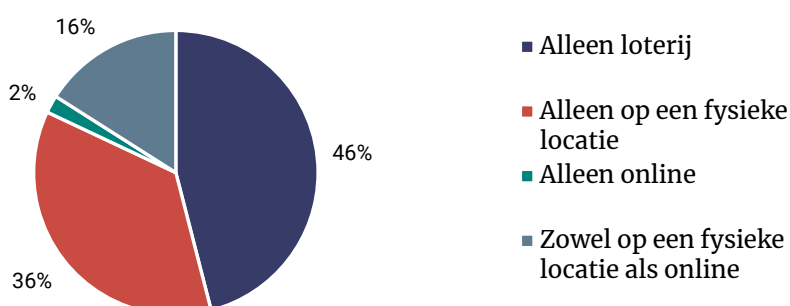
Verhouding tussen loterijdeelname, kansspelen op fysieke locaties en online kansspelen

Van de groep mensen die deelnam aan minimaal één kansspel deed 16 procent dit zowel op een fysieke locatie als online. Ruim een derde (36%) speelde alleen op een fysieke locatie, een kleine groep gokte *uitsluitend* online (2%). De rest – de grootste groep – (46%) nam enkel deel aan een loterij (Figuur 0.2).

Vergeleken met een jaar geleden zijn er geen fundamentele wijzigingen in de verdeling tussen loterijen, fysieke – en online kansspelen, maar er zijn wel kleine verschuivingen. De groep die alleen deelnam aan loterijen is afgenomen van 48 naar 46 procent. De groep die zowel fysiek als online speelt is groter geworden (van 14 naar 16%), en dat geldt ook voor groep die uitsluitend online speelde (van 1 naar 2%).

Figuur 0.2 - Verhouding tussen spelen op een fysieke locatie en online spelen

Basis: Nederlanders die minimaal één kansspel speelden in de afgelopen 12 maanden (n=5.260)

Online kansspelen: accounts en kanalisatie

Degenen die in het jaar voorafgaand aan de vragenlijst een online kansspel speelden, kregen daarover een aantal vervolgvragen, onder andere over speelaccounts en het type website (legaal of illegaal) waarop ze gokten.

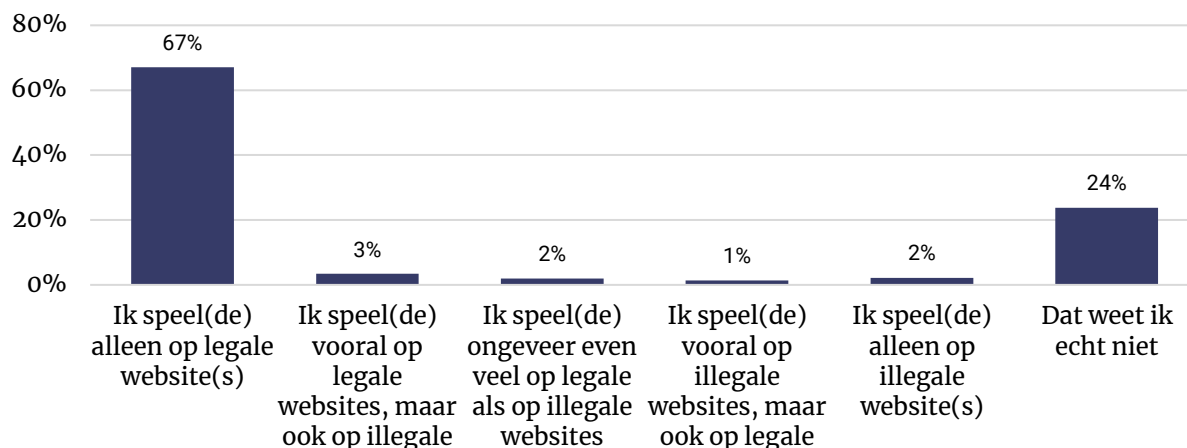
Net zoals in 2024 is de groep spelers die aangeeft één account te hebben (44%) het grootst. Eén op vijf (20%) spelers heeft naar eigen zeggen meer dan één account. Het percentage spelers dat aangeeft geen account te hebben, is toegenomen van 10 naar 14 procent. Op alle vergunde Nederlandse websites is het verplicht om een account aan te maken.

Als het gaat om het type website zegt twee derde enkel op vergunde websites te spelen (Figuur 0.3). Negen procent zegt (ook) wel eens niet-vergunde websites te bezoeken.⁴ Verder blijkt dat een relatief groot deel van de spelers (24%) helemaal niet weet of hij of zij legaal of illegaal gokt. Vorig jaar vonden we in onderzoek naar het perspectief van Nederlanders op kansspelen (Hollander et al., 2024) dat de meeste spelers het wel belangrijk vinden om van het legale aanbod gebruik te maken.

⁴ Vanwege afrondingsverschillen tellen de percentages in de figuur op tot acht in plaats van de in de tekst genoemde negen procent.

Figuur 0.3 - Speelt u online kansspelen op legale of illegale websites?

Basis: Nederlanders die in de afgelopen 12 maanden een online kansspel speelden (n=862).

Er worden in het maatschappelijk debat zorgen geuit over de mogelijke toestroom naar het illegale aanbod voor online kansspelen. Vanwege een verandering in de vraagstelling tussen 2024 en 2025⁵ is het op basis van dit onderzoek niet mogelijk om vast te stellen of de kanalisatiegraad is veranderd. In de huidige meting is het aantal antwoordcategorieën namelijk uitgebreid, waardoor de verschillende mogelijkheden voor legaal en illegaal spelen duidelijker zijn beschreven voor spelers.

In 2024 zei één procent van de online spelers zowel legale als illegale websites te bezoeken. Nog eens één procent gaf aan uitsluitend via illegale sites te gokken. In de huidige meting gaat het om respectievelijk zeven en twee procent. Het is aannemelijk dat de waargenomen verschuiving deels het gevolg is van de wijziging in de vraagstelling. Het is echter niet vast te stellen hoe groot dat deel is. Daarom kunnen we op basis van dit onderzoek niet vaststellen of er een toename is van het aandeel spelers dat van het illegale aanbod gebruik maakt. De Kansspelautoriteit (Kansspelautoriteit, 2025) rapporteert dat van alle mensen die online kansspelen spelen, het overgrote deel (91%) dat bij vergunde aanbieders doet en dat dit aandeel stabiel is (Kansspelautoriteit, 2025). Daarmee zou negen procent, in overeenstemming met de bevindingen uit dit onderzoek, wel eens bij niet-vergunde aanbieders spelen.

⁵ De vraagstelling luidde in zowel 2024 als 2025 'Speelt u online kansspelen op legale of illegale websites?' In de meting van 2024 waren er drie antwoordcategorieën ('Ik speel op een legale website(s)', 'Ik speel op een illegale website(s)' en 'Dat weet ik echt niet') waarbij de eerste twee beide konden worden gekozen. In de huidige meting is het aantal antwoordcategorieën uitgebreid (zie Figuur 5.3) en was nog maar één antwoord mogelijk.

Risicovol gokgedrag

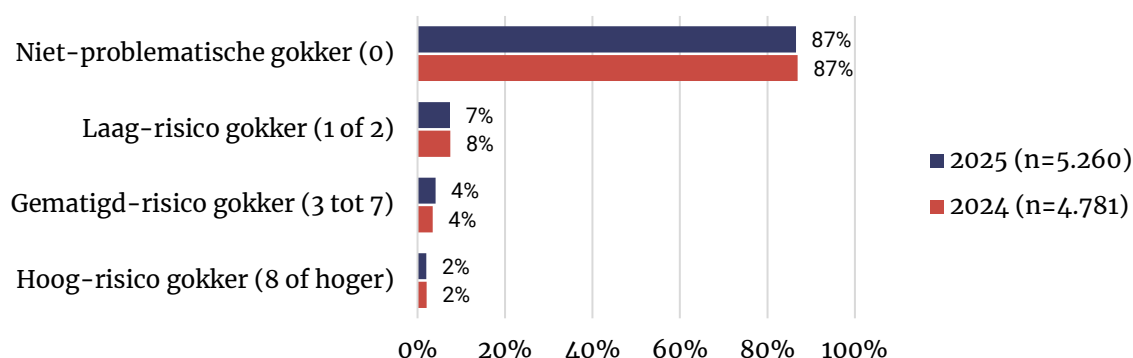
Voor het berekenen van het aantal spelers met risicovol gokgedrag is gebruik gemaakt van de Problem Gambling Severity Index (PGSI). De uitkomst van de PGSI, een score tussen 0 en 27 punten, is niet gelijk aan een DSM-V-diagnose voor gokverslaving, maar geeft een indicatie van risicovol gokgedrag.

Tabel 0.3 – Beschrijving PGSI-scores en -categorieën

PGSI-score	Beschrijving
0 (niet-problematische gokker)	Niet-problematische gokkers gokken zonder negatieve gevolgen.
1 – 2 (laag-risico gokker)	Ervaren een laag niveau van problemen met weinig of geen geïdentificeerde negatieve gevolgen. Ze kunnen bijvoorbeeld heel af en toe meer uitgeven dan ze zich kunnen veroorloven of zich schuldig voelen over hun gokken.
3 – 7 (gematigd-risico gokker)	Ervaren een matig niveau van problemen die tot enkele negatieve gevolgen leiden. Ze geven bijvoorbeeld soms meer uit dan ze zich kunnen veroorloven, verliezen de tijd uit het oog of voelen zich schuldig over het gokken.
8 of hoger (hoog-risico gokker)	Gokken met negatieve gevolgen en mogelijk controleverlies. Ze geven bijvoorbeeld vaak meer uit dan ze zich kunnen veroorloven, gokken om geld terug te winnen en voelen zich gestrest of schuldig over het gokken.

Het overgrote deel (87%) van de groep Nederlanders die één of meerdere kansspelen speelde in de afgelopen 12 maanden, behoort tot de groep niet-problematische gokkers (87%, figuur 0.4) volgens de PGSI. Zeven procent is een laag-risico gokker, en één op twintig voldoet aan de criteria voor een gematigd-risico gokker (4%) of een hoog-risico gokker (2%). Ten opzichte van een jaar geleden zijn hierin geen veranderingen opgetreden.

Figuur 0.4 – Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico-gokkers onder deelnemers aan kansspelen, vergelijking 2024-2025

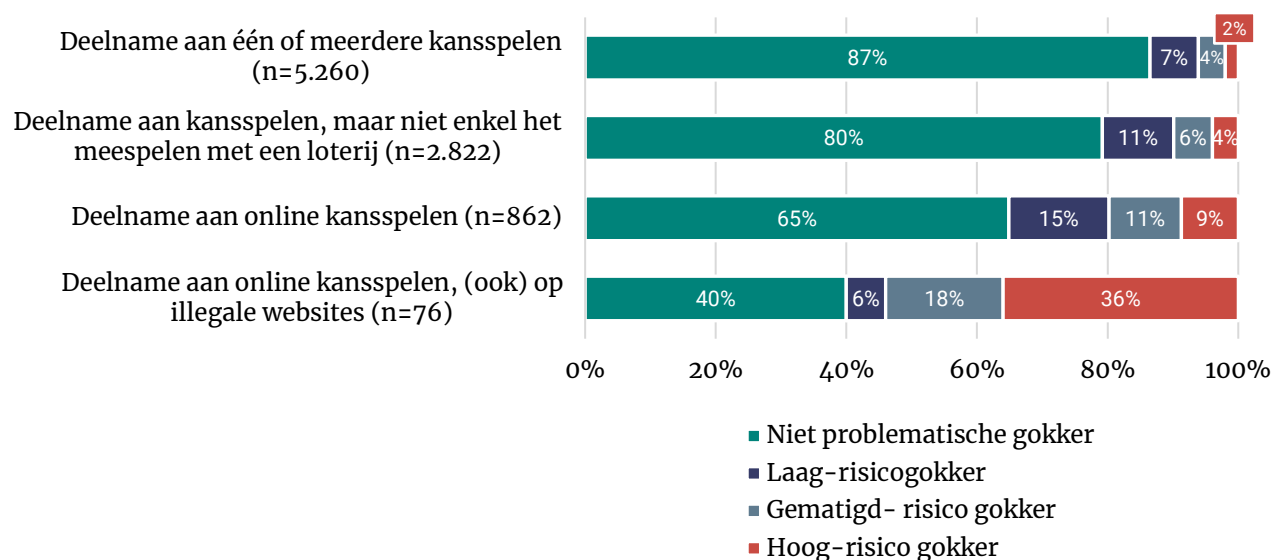
Omgerekend naar de gehele bevolking zijn er tussen 169.000 en 249.000 hoog-risico gokkers (1,1 tot 1,7% van de bevolking, Tabel 0.4). In 2024 ging het om 141.000 tot 216.000 (0,9 tot 1,5%). Dit is geen statistisch significant verschil. Dat geldt ook voor het aantal gematigd-risico gokkers. In 2025 zijn er tussen 364.000 en 475.000 gematigd-risico gokkers (2,4 tot 3,2% van de bevolking) en in 2024 waren dat er 275.000 tot 376.000.

Tabel 0.4 – Percentage en aantal gematigd- en hoog-risicogokkers in de gehele Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder, vergelijking 2024-2025

		Puntschatting	95%-betrouwbaarheidsinterval ⁶
Hoog-risico gokker	2024	1,2% (179.000)	0,9%-1,5% (141.000–216.000)
	2025	1,4% (209.000)	1,1%-1,7% (169.000–249.000)
Gematigd-risico gokker	2024	2,2% (326.000)	1,8%-2,5% (275.000–376.000)
	2025	2,8% (419.000)	2,4%-3,2% (364.000–475.000)

Verder inzoomend op verschillende soorten spelers blijkt het aandeel gematigd- en hoog-risico gokkers een stuk hoger te liggen onder mensen die in de afgelopen 12 maanden online kansspelen speelden, namelijk op 20 procent (Figuur 0.5). Dit aandeel neemt verder toe wanneer we kijken naar online spelers die naar eigen zeggen (ook) niet-vergunde gokwebsites bezoeken. Hoewel deze groep relatief klein is (8%, zie Figuur 0.2), voldoet wel meer dan de helft (54%) aan de criteria voor een gematigd-risico (18%) of hoog-risico gokker (36%).

Figuur 0.5 - Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico gokkers onder verschillende groepen deelnemers aan kansspelen in Nederland

Zorgplicht bij online kansspelen

Aan spelers van online kansspelen is een aantal 'interventies' voorgelegd die een aanbieder van online kansspelen kan inzetten. Gevraagd is of spelers hebben meegemaakt dat een aanbieder deze 'interventie' bij hen inzette in de afgelopen 12 maanden. De kwaliteit van de interventies is in dit onderzoek niet gemeten.

Een kwart van de spelers geeft aan dat ze door middel van een pop-up tijdens het spelen bericht hebben gekregen over hun eigen speelgedrag. Andere interventies die een aanbieder kan inzetten, bijvoorbeeld een zelftest aanbieden, werden aanmerkelijk minder gerapporteerd, zowel

⁶ De percentages zijn afgerond op één decimaal. Hierdoor lijkt het betrouwbaarheidsinterval niet symmetrisch.

door spelers die minimaal één keer per week spelen (frequent) als door spelers die minder dan één keer per week spelen (minder frequent).

Vergeleken met een jaar geleden zijn, op totaalniveau, de verschillende interventies niet vaker of minder vaak gerapporteerd. Wanneer de frequente – en minder frequente spelers afzonderlijk worden bekeken, zijn wel enkele ontwikkelingen zichtbaar: Frequente spelers geven vaker aan geïnformeerd te zijn over hun speelgedrag via chatberichten of e-mail (van 8 naar 29%) en vaker te zijn gewezen op de mogelijkheden voor anonieme hulp (van 10 naar 21%). Frequente spelers hebben over het algemeen een hoger risicoprofiel, waardoor in deze groep interventies te verwachten zijn. De groep frequente spelers die géén interventie ontving, is echter nog altijd groter dan de groep die het wel kreeg.

Tabel 0.5 - Is het in de afgelopen 12 maanden, bij het spelen van online kansspelen voorgekomen dat de kansspelaanbieder u... % 'ja'.

Basis: Nederlanders die in het afgelopen jaar minimaal één online kansspel speelden.

	Totaal		Frequente spelers*		Minder frequente spelers	
	2025 (n=862)	2024 (n=599)	2025 (n=124)	2024 (n=109)	2025 (n=738)	2024 (n=490)
... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een pop-up?	24%	25%	46%	34%	20%	23%
... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een chatbericht of mail?	11%	10%	29%	8%	8%	10%
... heeft gewezen op de mogelijkheden voor (anonieme) hulp?	9%	7%	21%	10%	7%	7%
... een zelftest heeft aangeboden om het risico op gokverslaving te bepalen?	8%	6%	20%	11%	6%	5%
... heeft gewezen op een vrijwillige gokstop bij alle kansspelaanbieders?	8%	8%	18%	14%	7%	3%
... voor een bepaalde periode heeft uitgesloten van deelname aan kansspelen?	6%	4%	11%	8%	5%	3%
... heeft aangemeld voor een onvrijwillige gokstop?***	5%	3%	11%	6%	4%	3%
... heeft verwezen naar het Loket Kansspel?***	5%		15%		4%	
... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een telefoontje?	4%	5%	9%	9%	3%	4%

Blauwe arcering: verschil tussen 2024 en 2025 is statistisch significant. *In het rapport van de meting uit 2024 zijn frequente spelers gedefinieerd als spelers die 'een paar keer per week of vaker' online spelen. Bij de huidige meting is een frequente speler gedefinieerd als iemand die 'één keer per week of vaker' online speelt. De percentages voor 2024 zijn opnieuw berekend volgens deze definitie. **Gemiddeld zijn er tussen de 50 en 55 mensen die tegelijkertijd onvrijwillig in Cruks staan, terwijl er in totaal ruim 87.000 inschrijvingen te zijn. Er lijkt hier sprake van een overschatting. Mogelijk is het onderscheid tussen de vrijwillige en onvrijwillige gokstop niet voldoende duidelijk. ***Antwoordoptie in meting 2025 toegevoegd.

Ervaringen met Holland Casino en speelhallen

Op dit moment kent Nederland 13 officiële fysieke casino's. Dit zijn allen vestigingen van Holland Casino. Daarnaast zijn er honderden speelhallen, die soms wel het woord 'casino' in de naam hebben. In de afgelopen 12 maanden bezocht 6 procent van de Nederlandse bevolking een vestiging van Holland Casino (in 2024: 5%).⁷ Drie procent bezocht een speelhal (in 2024: 2%). De meeste mensen die Holland Casino bezochten, deden dat één keer (48%) of een paar keer in het afgelopen jaar (36%). Vijf procent van de bezoekers ging wekelijks of vaker. Speelhalbezoekers brachten gemiddeld vaker een bezoek: 13 procent bezocht de speelhal in ieder geval wekelijks. Speelhalbezoekers blijken dan ook in hogere mate gematigd- of hoog-risicogokkers. Van de bezoekers van Holland Casino is 11 procent een gematigd risico gokker en 11 procent een hoog risico gokker. Van de bezoekers van speelhallen gaat het om respectievelijk 22 en 17 procent.

Zorgplicht Holland Casino en speelhallen

Een kwart (25%) van de bezoekers van Holland Casino, en een vijfde (19%) van de bezoekers van speelhallen zijn naar eigen zeggen wel eens gewezen op de verslavingsrisico's van kansspelen. Bijna twee op tien (respectievelijk 18 en 17%) zijn geïnformeerd over de winkansen van kansspelen.

Bezoekers van speelhallen kregen vaker een gesprek met een medewerker over het eigen speelgedrag (11%) en kregen vaker het advies om hulp te zoeken (9%) dan bezoekers van Holland Casino (beide 4%). Een mogelijke verklaring voor dit verschil is te vinden in het hogere percentage gematigd- en hoog-risicogokkers onder bezoekers van speelhallen. Immers, de interventies zijn gericht op spelers die (mogelijk) problematisch speelgedrag vertonen.

Tot slot

Een beperking van dit onderzoek is dat de uitkomsten zijn gebaseerd op zelfrapportage over gedrag in het verleden. Dat betekent onder meer dat de beantwoording van de vragen mede wordt beïnvloed door de mate waarin de respondenten zich zaken nog (goed) kunnen en wensen te herinneren. Desondanks is vragenlijstonderzoek een efficiënte en gangbare manier om (prevalentie)onderzoek te doen onder de bevolking. Het ruime aantal deelnemers vergroot tevens de nauwkeurigheid van de resultaten, zodat er een vergelijking tussen en binnen subgroepen kan worden gemaakt. Tevens heeft de manier waarop dit onderzoek is uitgevoerd ervoor gezorgd dat de huidige en de vorige meting goed met elkaar te vergelijken waren. Toekomstige metingen zullen uitwijzen hoe de deelname aan kansspelen zich verder ontwikkelt.

⁷ Holland Casino rapporteert een lichte toename in het aantal bezoekers in het eerste half jaar van 2024. Bron: <https://nieuws.hollandcasino.nl/moeizaam-eerste-halfjaar-voor-holland-casino/>

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds 2011 werkt de overheid aan een modernisering van het kansspelbeleid. De belangrijkste mijlpaal hierin is de legalisering van online kansspelen in 2021.

Het beleid – vooral ten aanzien van online kansspelen – is aan verandering is onderhevig. Zo is sinds juli 2023 een verbod op ongerichte reclame voor kansspelen van kracht. Op 1 oktober 2024 trad de nieuwe regeling Speellimieten en Bewust Speelgedrag (Rsbs) in werking, en tegelijkertijd is de Beleidsregel verantwoord spelen ingevoerd. Verder heeft de Staatssecretaris Rechtsbescherming op 14 februari 2025 een nieuwe visie op kansspelen gepubliceerd, waarin het belangrijkste uitgangspunt de bescherming van alle burgers tegen de risico's op negatieve effecten van kansspelen is.

Om de ontwikkelingen in het gokgedrag van Nederlanders in de gaten te houden, heeft de Staatssecretaris het WODC verzocht om, na een meting in 2024, in 2025 opnieuw een onderzoek uit te laten voeren naar de deelname aan kansspelen en risicovol speelgedrag onder Nederlanders.

1.2 Methode

Doel van het onderzoek

Het doel van het voorliggende onderzoek is om inzicht te bieden in:

- Het aandeel en aantal Nederlanders dat deelneemt aan kansspelen⁸
- De mate waar spelers van kansspelen risicovol speelgedrag⁹ vertonen
- De eventuele veranderingen van de hiervoor genoemde zaken ten opzichte van de meting die in 2024 in opdracht van het WODC is uitgevoerd¹⁰

De uitkomsten van het onderzoek zijn op verschillende manieren te gebruiken. Het onderzoek voorziet beleidsmedewerkers, aanbieders van kansspelen, toezichthouders, de verslavingszorg en ook de Nationaal Rapporteur Verslavingen van informatie die zij kunnen gebruiken om het kansspelbeleid te monitoren of eventueel aan te passen.

⁸ Voor de definitie van kansspelen is aangesloten bij de definitie zoals gehanteerd in 'de nieuwe nulmeting' (Breuer & Intraval, 2021). Het gaat om spelen waarbij deelnemers geld inzetten en kans maken om geld te winnen. Het ging om de volgende kansspelen: loterijen, krasloten, bingo, speelautomaten, poker, casinospelen, wedden op paardenraces en op sportwedstrijden. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het online spelen en het spelen op een fysieke locatie (zoals in een casino).

⁹ Voor het berekenen van de mate van risicovol gokken is de PGSI gebruikt (Problem Gambling Severity Index, Ferris & Wynne, 2001). Dit is een vragenlijst van negen vragen op basis waarvan mensen worden ingedeeld in een van de vier risicoklassen: (1) niet-problematische gokker, (2) laag-risicogokker, (3) gematigd-risicogokker of (4) hoog-risicogokker. Zie ook bijlage A.

¹⁰ Van Miltenburg, Klein Kranenburg, Hollander & Bouwmeester. Deelname aan kansspelen in Nederland: meting 2024. Ipsos I&O i.o.v. WODC).

Onderzoeksvragen

Vanuit de doelstelling zijn volgende onderzoeksvragen afgeleid:

- 1 Wat is op dit moment het aandeel en aantal deelnemers aan kansspelen in Nederland?
 - a Welke verschillen zijn er naar leeftijd?
 - b Wat is de deelname aan verschillende soorten kansspelen?
 - c Hoeveel niet problematische, laag-risico, gematigd-risico, en hoog-risico spelers zijn er?
 - d Welk deel van de deelnemers aan online kansspelen maakt gebruik van het illegale aanbod?
- 2 Welke verschuivingen zijn er sinds de vorige meting uit 2024 opgetreden in de omvang van het percentage en aantal spelers?

Doelgroep en afbakening

De doelgroep van het onderzoek bestaat uit de algemene Nederlandse bevolking 16 jaar en ouder. Binnen deze populatie dient vastgesteld te worden in hoeverre en op welke wijze Nederlanders deelnemen aan kansspelen. Daarbij wordt ook bekeken in hoeverre het speelgedrag verschilt naar demografische kenmerken.

Voor de definiëring van kansspelen sluiten we aan bij de vorige editie van dit onderzoek. Het gaat hierbij om: loterijen, krasloten, bingo, speelautomaten, poker, casinospelen, wedden op paardenraces en op sportwedstrijden. Verder gaat het om zowel offline als online kansspelen en worden zowel legale als illegale spelen meegenomen.

Wat betreft het risicotype hanteren we de PGSI (*Problem Gambling Severity Index*)¹¹ om de spelers in te delen in categorieën (risicoklassen). We gebruiken de oorspronkelijke indeling in vier groepen: (1) niet-problematische gokker, (2) laag risico gokker, (3) gematigd risico gokker en (3) hoog risico gokker.

Vragenlijst

Ten behoeve van dit onderzoek is een vragenlijst ontwikkeld die is gebaseerd op de vragenlijst van de meting uit 2024 (zie bijlage D). Omwille het belang van vergelijkbaarheid is deze slechts op detailniveau aangepast. De vragen gingen over deelname aan kansspelen, wanneer men is begonnen met het spelen van kansspelen, locaties waar men kansspelen speelt en of men geld won of verloor met kansspelen. Daarnaast werden enkele aanvullende vragen gesteld over online kansspelen, bezoek aan Holland Casino en speelhallen en reclame voor kansspelen. Hoewel het uitgangspunt was om de vragenlijst tussen de twee metingen zo veel als mogelijk gelijk te houden, waren enkele wijzigingen onvermijdelijk om de vragen aan te laten sluiten bij de huidige situatie rondom kansspelen. In hoofdstuk 4 worden de belangrijkste wijzigingen toegelicht. In Bijlage D is de volledige vragenlijst te vinden.

¹¹ *Problem Gambling Severity Index*, Ferris & Wynne, 2001.

Steekproef

Als steekproefkader is gebruik gemaakt van het I&O Research Panel.¹² Er is een steekproef getrokken van 13.857 Nederlanders van 16 jaar en ouder die representatief is op de kenmerken geslacht, leeftijd, opleiding, regio en migratieachtergrond. Op 7 maart 2025 ontvingen al deze panelleden een uitnodiging voor deelname aan het onderzoek. Op 15 maart 2025 werd een herinnering gestuurd. Uiteindelijk namen 7.608 Nederlanders deel aan het onderzoek. In de uitnodiging werd het onderwerp van het onderzoek toegelicht en werd benadrukt dat iedereen mee kon doen aan het onderzoek, ook als men geen kansspelen had gespeeld. Het belang van een zo hoog mogelijke respons werd eveneens benadrukt.

Controle van de data

De data zijn gecontroleerd op volledigheid en er is gekeken naar ongewenst invulgedrag ('straightlining', bijvoorbeeld het overal kiezen van hetzelfde antwoord, geen open vragen invullen). Ook is de invulduur geanalyseerd, waarbij is gelet op ongewoon snel invullen (<2 minuten) in relatie tot de antwoorden op de vragenlijst. 'Verdachte respons' is door de onderzoekers besproken. Op basis daarvan zijn drie deelnemers uitgesloten voor de verdere analyse.

Weging

Op de data is een weging toegepast om ervoor te zorgen dat de uitkomsten representatief zijn voor alle Nederlanders van 16 jaar en ouder, als het gaat om geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, regio en migratieachtergrond. Hiervoor is gebruikt gemaakt van een randtotalenweging.¹³ Dit leverde een wegefficiëntie op van 94 procent, met een minimale weegfactor van 0,62 en een maximale factor van 1,76. Als bron van de referentiecijfers gold de Gouden Standaard.¹⁴ In bijlage B is een overzicht weergegeven van de gewogen en ongewogen respons.

Aanpassing weging 2024

In de data van 2024 werd de indeling naar migratieachtergrond als volgt gecategoriseerd: geen migratieachtergrond, niet Westerse migratieachtergrond en Westerse migratieachtergrond. In navolging van het CBS is ook het I&O Research Panel in 2025 op een nieuwe indeling voor migratieachtergrond overgegaan, namelijk naar 'geen migratieachtergrond', Europese migratieachtergrond en 'niet-Europese migratieachtergrond'. Om een zo zuiver mogelijke vergelijking te kunnen trekken, zijn voor de data van 2024 nieuwe weegfactoren berekend met als doel om te corrigeren voor de nieuwe indeling naar migratieachtergrond.¹⁵ Daarvoor is dezelfde procedure toegepast als is gedaan voor de data uit 2025. Dit leverde een weging op met een efficiëntie van 86 procent met een minimale factor van 0,15 (één respondent, daarna laagste

¹² Het I&O Research Panel (gecertificeerd volgens ISO 20252:2019) is een onderzoekspanel van personen die instemming gaven om regelmatig een uitnodiging te ontvangen voor online onderzoek. Het panel telt momenteel ruim 40.000 actieve leden van 16 jaar en ouder.

¹³ Er is niet gekozen voor een weging op celniveau, omdat dit te veel cellen met te extreme weegfactoren zou opleveren en bijgevolg een (te) lage wegefficiëntie. Daarbij hebben we de selectie beperkt tot vijf weegvariabelen, omdat deze factoren het meest bepalend zijn voor het gokgedrag. Voor de combinatie van deze kenmerken is het niet mogelijk om een weging op celniveau uit te voeren.

¹⁴ De Gouden Standaard is een ijkingsinstrument voor nationale steekproeven, ontwikkeld door de MOA in samenwerking met het CBS. Het bevat tabellen met populatiecijfers die de demografische en sociale status van Nederland weergeven.

¹⁵ In 2024 was ook een weging op randtotalen toegepast op 7 kenmerken, namelijk: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, regio, sociale klasse, migratieachtergrond en huishoudgrootte.

weegfactor is 0,58) en maximaal 2,82. De gepresenteerde percentages voor 2024 in dit rapport kunnen om deze reden iets afwijken van wat in 2024 is gerapporteerd.

Analyse

Op de data zijn significantietoetsen met een Bonferroni-correctie uitgevoerd ($p < .05$) om de eventuele verschillen tussen groepen te bepalen. In de tekst worden alleen statistisch significante verschillen benoemd. Voor de kerncijfers is een schatting gemaakt van het absolute aantal in de Nederlandse bevolking. Hierbij is uitgegaan van het totaal aantal 16-plussers in Nederland in 2023: 14.891.822. Er is een puntschatting gedaan en ook is het 95%-betrouwbaarheidsinterval berekend.

Als percentages niet optellen tot 100 procent, komt dat door afrondingsverschillen. Met 'n=' bij een figuur of tabel is aangegeven hoeveel respondenten de betreffende vraag hebben beantwoord.

Reikwijdte van de uitkomsten

De uitkomsten zijn gebaseerd op een enquête onder 7.608 Nederlanders van 16 jaar en ouder uit het I&O Research Panel. Met deze aantallen en door het toepassen van een weging geven de resultaten een representatief beeld voor alle Nederlanders in deze leeftijdsgroep. Wel is het belangrijk om op te merken dat de uitkomsten van dit onderzoek zijn gebaseerd op zelfrapportage. Dat betekent onder meer dat de beantwoording van de vragen mede bepaald wordt door de mate waarin de respondenten zich zaken nog (goed) herinneren. Immers wordt gevraagd naar gedrag in het verleden. Er is daarom mogelijk sprake van een mogelijk herinneringseffect (*recall bias*). Verder speelt, met name in relatie tot het eigen gedrag, sociaalwenselijke beantwoording mogelijk een rol. Daarnaast is uit de beantwoording niet duidelijk op te maken of de respondenten een realistisch beeld van het eigen gedrag geven of dat er bijvoorbeeld sprake is van zelfoverschatting of -onderschatting.¹⁶ In dit onderzoek worden de resultaten daarom afgezet tegen andere beschikbare (registratie)bronnen.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het speelgedrag van Nederlanders: welk deel van de Nederlanders neemt deel aan kansspelen? Spelen Nederlanders online of op fysieke locaties? Welke kansspelen worden gespeeld? Op welke locaties worden kansspelen gespeeld? En winnen of verliezen Nederlanders geld met hun deelname aan kansspelen? In de hoofdtekst staan enkele belangrijke uitsplitsingen weergegeven en in het bijlagenboek is per spel een uitgebreide beschrijving opgenomen van het aantal mensen dat eraan deelnam, of er verschillen zijn naar demografische kenmerken, waar het spel werd gespeeld en hoeveel geld men ermee won of verloor.

In hoofdstuk 4 gaan we in op de mate waarin Nederlanders risicovol gokgedrag vertonen. In het volgende hoofdstuk (4) wordt de vergelijking gemaakt met de cijfers van de meting uit 2024 (Van Miltenburg, et al., 2024). De hoofdstukken 5, 6 en 7 gaan respectievelijk over online kansspelen, casino- en speelhalbezoek, en reclame voor kansspelen. Omdat deze onderwerpen niet horen bij het hoofddoel van het onderzoek, is de mate van detail in deze hoofdstukken beperkter. Ieder

¹⁶ Het zogeheten Dunning-Krugereffect (waarbij vooral minder competente personen hun eigen vaardigheden te hoog inschatten) is een voorbeeld van het uiteenlopen van zelfperceptie en de werkelijkheid (zie ook Kruger & Dunning, 1999; Mazor & Fleming, 2021).

hoofdstuk start met een overzicht van de belangrijkste bevindingen. Het laatste hoofdstuk bevat een conclusie over – en beschouwing op de onderzoeksvragen.

- In het rapport worden alleen statistisch significante verschillen benoemd. Dus als er wordt gesproken van bijvoorbeeld hoger, groter of meer, of lager, kleiner of minder, is er sprake van een statistisch significant verschil tussen groepen.
- In de figuren en tabellen staan de gewogen percentages weergegeven. Bij elk figuur en bij elke tabel staat het ongewogen aantal respondenten waarop het percentage is gebaseerd. Bijvoorbeeld: “Aantal spelers; totaal (n=7.608): 31%” betekent dat 7.608 respondenten deze vraag hebben beantwoord. Vertaald naar de Nederlandse bevolking betekent dat 31 procent van de Nederlanders van 16 jaar en ouder deelneemt aan kansspelen.
- Geslacht van respondenten is uitgevraagd in vier categorieën: man, vrouw, X en wil ik niet zeggen. Vanwege het lage aantal respondenten dat X of ‘wil ik niet zeggen’ koos (zie bijlage B), zijn deze categorieën niet in de tabellen weergegeven.
- In dit rapport gebruiken we een andere indeling voor het kenmerk migratieachtergrond dan in voorgaand jaar. Deze nieuwe indeling (te weten: ‘geen migratieachtergrond’; ‘Europese migratieachtergrond’ en ‘niet-Europese migratieachtergrond’) sluit aan bij de indeling die het CBS hanteert.¹⁷ Zie ook pagina 9 ‘aanpassing weging 2024’.
- Tot slot is omwille van de leesbaarheid van de figuren en tabellen het opleidingsniveau van respondenten weergegeven in de verkorte categorieën ‘**Vmbo, mbo1**’ ‘**Havo, vwo, mbo2-4**’ en ‘**Hbo, wo**’. De categorieën zijn gemaakt op basis van de hoogst gevolgde opleiding, en bevatten de volgende opleidingen:
 - **Vmbo, mbo1**: geen onderwijs / basisonderwijs / cursus inburgering / cursus Nederlandse taal, LBO / VBO / VMBO (kader- of beroepsgerichte leerweg) / MBO 1, MAVO / HAVO of VWO (eerste drie jaar) / ULO / MULO / VMBO (TL of GL) / VSO.
 - **Mbo2-4, havo, vwo**: MBO 2, 3, 4 (basis beroeps-, vak-, middenkader- of specialistenopleiding) of MBO oude structuur (vóór 1998), HAVO of VWO (overgegaan naar de 4e klas) / HBS / MMS / HBO propedeuse of WO Propedeuse.
 - **Hbo, wo**: HBO (behalve HBO-master) / WO-kandidaats -of WO-bachelor, WO-doctoraal of WO-master of HBO-master / postdoctoraal onderwijs.

¹⁷ [CBS introduceert nieuwe indeling bevolking naar herkomst | CBS](#)

Deelname aan kansspelen

2 Deelname aan kansspelen

Dit hoofdstuk beschrijft het speelgedrag van Nederlanders: welk deel van de Nederlanders neemt deel aan kansspelen? Spelen Nederlanders online of op fysieke locaties? Welke kansspelen worden gespeeld? Op welke locaties worden kansspelen gespeeld? En winnen of verliezen Nederlanders geld met hun deelname aan kansspelen?

2.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 2

- In Nederland nam in totaal 69 procent van de bevolking van 16 jaar en ouder deel aan ten minste één kansspel in de 12 maanden voorafgaand aan de vragenlijst. Het gaat om alle soorten kansspelen: loterijen, kansspelen op fysieke locaties en online. Bijna vier op tien Nederlanders speelden niet meer dan één type kansspel (39%).¹⁸ Een op vijf (22%) nam deel aan twee of drie verschillende kansspelen. Een minderheid speelde vier of vijf typen kansspelen (5%) of meer dan dat (3%).
- Een relatief groot deel van de mensen die een kansspel speelden (32% van alle Nederlanders), heeft alleen met een loterij meegedaan. Als die groep buiten beschouwing wordt gelaten, gaat het om 37 procent van de bevolking die in de afgelopen 12 maanden een kansspel speelde.
- Er is in dit onderzoek onderscheid gemaakt tussen spelen op fysieke locaties en/of online spelen. Van alle Nederlanders van 16 jaar en ouder speelde 12 procent in de laatste 12 maanden ten minste één online kansspel. Een derde van de bevolking (33%) speelde een kansspel op een fysieke locatie (loterijen buiten beschouwing gelaten).
- Binnen de groep mensen die in het afgelopen jaar een kansspel speelde, deed een op zes (16%) dat zowel op fysieke locaties als online. Twee procent gokte *uitsluitend* online.
- Loterijen zijn met afstand het kansspel waaraan de grootste groep Nederlanders in de afgelopen 12 maanden meedeed (57%), gevolgd door krasloten (22%). Daarna volgen drie spellen op een fysieke locatie: bingo (9%), speelautomaten (7%) en casinospelen (5%), en één online kansspel: het via internet wedden op sportwedstrijden (5%).
- Voor alle gespeelde kansspelen (behalve poker) is de groep die er geld mee verloor groter dan de groep die er geld mee won. Er is ook een deel dat geen geld won maar ook niets verloor (ze speelden quitte) en een deel dat het niet meer weet.

¹⁸ Het gaat om een combinatie van kansspelen op een fysieke locatie én online. Als een speler casinospelen deed op een fysieke locatie en online, telt dat als twee kansspelen.

Uitleg vragenlijst

In de vragenlijst hebben Nederlanders (16+) van de onderstaande kansspelen aangegeven of ze dit in de afgelopen 12 maanden, langer dan 12 maanden geleden of nooit hebben gespeeld. Er is onderscheid gemaakt tussen het spelen van een kansspel op een fysieke locatie of online. Bij ieder spel is toegelicht wat ermee bedoeld werd en welke vormen van het spel wel of niet bedoeld werden. Op basis van deze vraag is berekend hoeveel Nederlanders deelnemen aan kansspelen en welke kansspelen dat zijn, om hoeveel verschillende kansspelen het gaat en of er online of op een fysieke locatie wordt gegokt.

- **Loterij:** Bijvoorbeeld de Staatsloterij, Nationale Postcode Loterij, Lotto, Vriendenloterij, Grote Clubactie, Zonnebloemloterij.
- **Kraslot (gekocht op een fysieke locatie of via www.krasloten.nl):** We bedoelen fysieke krasloten die u koopt in een supermarkt, boekenwinkel of tabakswinkel of die u bestelt op www.krasloten.nl.
- **Kraslot (online gekrast):** We bedoelen een online kraslot dat u online open krast.)
- **Bingo (op een fysieke locatie):** Bijvoorbeeld in een buurthuis/sportclub of in een fysiek casino zoals Holland Casino.
- **Bingo (via internet)**
- **Speelautomaat (op een fysieke locatie):** Het gaat om fruitautomaten of andere automaten (slots, drops & wins, jackpotautomaat) op een fysieke locatie waarmee u geld kunt winnen. Poker-, Blackjack of rouletteautomaten vallen hier niet onder. Ook flipperkasten en andere behendigheids spelen waarmee geen geld gewonnen kan worden, worden hier niet bedoeld.
- **Speelautomaat (via internet):** Het gaat om online fruitautomaten of andere automaten waarmee u geld kunt winnen. Poker-, Blackjack of rouletteautomaten vallen hier niet onder. Ook flipperkasten en andere behendigheids spelen waarmee geen geld gewonnen kan worden, worden hier niet bedoeld.
- **Poker (op een fysieke locatie):** Het gaat om pokeren om echt geld of andere prijzen op een fysieke locatie zoals een casino, horecagelegenheid of bij iemand thuis. Het kan hierbij gaan om verschillende varianten, zoals Texas Hold'em en Omaha. Poker kunt u spelen tegen andere mensen of tegen pokerautomaten.
- **Poker (via internet):** Het gaat om online pokeren om echt geld of andere prijzen. Het kan hierbij gaan om verschillende varianten, zoals Texas Hold'em en Omaha. Online poker kunt u spelen tegen andere mensen of tegen de computer.
- **Casinospelen (op een fysieke locatie):** Het gaat om traditionele casinospelen (geen poker) op een fysieke locatie, zoals roulette, Blackjack, Baccarat, Punto Banco, Rad van Fortuin, Moneywheel en Sic Bo. Casinospelen kunt u spelen tegen andere mensen of tegen apparaten (rouletteautomaat, blackjackautomaat).
- **Casinospelen (via internet):** Het gaat om traditionele casinospelen (geen poker) die je online speelt, zoals online roulette, Blackjack, Baccarat, Punto Banco, Rad van Fortuin, Moneywheel en Sic Bo. Online casinospelen kunt u spelen tegen andere mensen of tegen de computer.
- **Wedden op paardenraces (op een fysieke locatie):** Het gaat om het wedden op paardenraces waarbij u niet online, maar op een fysieke locatie geld inzet. Bijvoorbeeld bij de balie op de renbaan of op een wedkantoor.
- **Wedden op paardenraces (via internet):** Het gaat om het wedden op paardenraces waarbij u online geld inzet, via een website of app.
- **Wedden op sportwedstrijden (op een fysieke locatie):** Het gaat om het wedden op sportwedstrijden waarbij je niet online, maar op een fysieke locatie geld inzet. Bijvoorbeeld via een Toto-formulier of een gokzuil. Een sportpool waarbij u geld inzet en geld of andere prijzen kunt winnen, bijv. op het werk of met vrienden voor de Tour de France of een EK voetbal, valt hier ook onder.
- **Wedden op sportwedstrijden (via internet):** Het gaat om het wedden op sportwedstrijden waarbij u online geld inzet, bijvoorbeeld via een website of app zoals Toto.
- **Andere kansspelen (op een fysieke locatie):** namelijk...
- **Andere kansspelen (via internet):** namelijk...

2.2 Hoeveel Nederlanders nemen deel aan kansspelen?

In Nederland nam in totaal 69 procent van de bevolking van 16 jaar en ouder deel aan ten minste één kansspel in de 12 maanden voorafgaand aan de vragenlijst. Dit betreft de periode maart 2023 tot maart 2024. Het gaat om deelname aan alle soorten kansspelen: loterijen, kansspelen op een fysieke locatie en online kansspelen. Een relatief groot deel van de Nederlanders (32%) heeft in het afgelopen jaar alléén met een loterij meegespeeld. Als die groep buiten beschouwing wordt gelaten, blijkt dat 37 procent van de Nederlandse bevolking in de afgelopen 12 maanden een kansspel speelde (op een fysieke locatie of online). In absolute aantallen ligt het aantal deelnemers aan kansspelen in Nederland tussen 9.979.000 en 10.184.000 (Tabel 2.1).

Tabel 2.1 – Percentage en aantal deelnemers aan kansspelen in de Nederlandse bevolking (16+)

	Puntschatting (%, aantal)	95%-Betrouwbaarheidsinterval (%, aantal)
Deelname aan één of meerdere kansspelen (op een fysieke locatie of online)	69% (10.032.000)	(68%-70%, 9.879.000 – 10.184.000)
Deelname aan één of meerdere kansspelen, die niet enkel het meespelen met een loterij betreft (op een fysieke locatie of online)	37% (5.424.000)	(36%-38%, 5.265.000 – 5.582.000)

2.3 Spelen Nederlanders kansspelen op fysieke locaties of online?

In dit onderzoek is apart gevraagd naar het meespelen met loterijen, het spelen op een fysieke locatie en naar deelname aan online kansspelen. Van alle Nederlanders geeft 33 procent aan in de laatste 12 maanden op een fysieke locatie te hebben gespeeld (deelname aan loterijen buiten beschouwing gelaten). Voor 12 procent geldt dat zij wel eens online speelden¹⁹.

Tabel 2.2 – Percentage en aantal deelnemers aan kansspelen in de Nederlandse bevolking (16+)

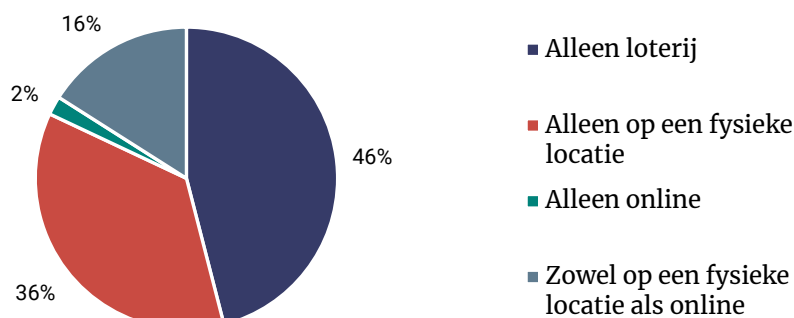
	Puntschatting (%, aantal)	95%-Betrouwbaarheidsinterval (%, aantal)
Deelname aan één of meerdere kansspelen op een fysieke locatie (loterijen buiten beschouwing gelaten)	33% (4.896.000)	(32%-35%, 4.741.000-5.052.000)
Deelname aan één of meerdere online kansspelen	12% (1.818.000)	(12%-13%, 1.710.000-1.927.000)

Het kan ook voorkomen dat iemand zowel online als op een fysieke locatie speelt. Van de groep mensen die deelnam aan minimaal één kansspel deed 16 procent dit. Ruim een derde (36%, Figuur 2.1) speelde alleen op een fysieke locatie, een kleine groep gokte *uitsluitend* online (2%). De rest (46%) deed alleen mee aan een loterij.

¹⁹ Het betreft iedereen die aangaf minimaal één van de uitgevraagde online kansspelen te hebben gespeeld in de afgelopen 12 maanden (zie 2.1 uitleg vragenlijst).

Figuur 2.1 - Verhouding tussen spelen op een fysieke locatie en online spelen

Basis: Nederlanders die minimaal één kansspel speelden in de afgelopen 12 maanden (n=5.260)

Uit Tabel 2.3 blijkt dat in alle leeftijdsgroepen het aandeel dat alleen op een fysieke locatie speelt groter is dan het deel dat dit (ook) online doet. Verder is af te leiden dat onder spelers jonger dan 35 jaar het deel dat ervaring heeft met online kansspelen groter is dan onder spelers ouder dan 35 jaar.

Tabel 2.3 - Verhouding tussen spelen op een fysieke locatie en online spelen, uitgesplitst naar leeftijd

Basis: Nederlanders die minimaal één kansspel speelden in de afgelopen 12 maanden (n= 5.260).

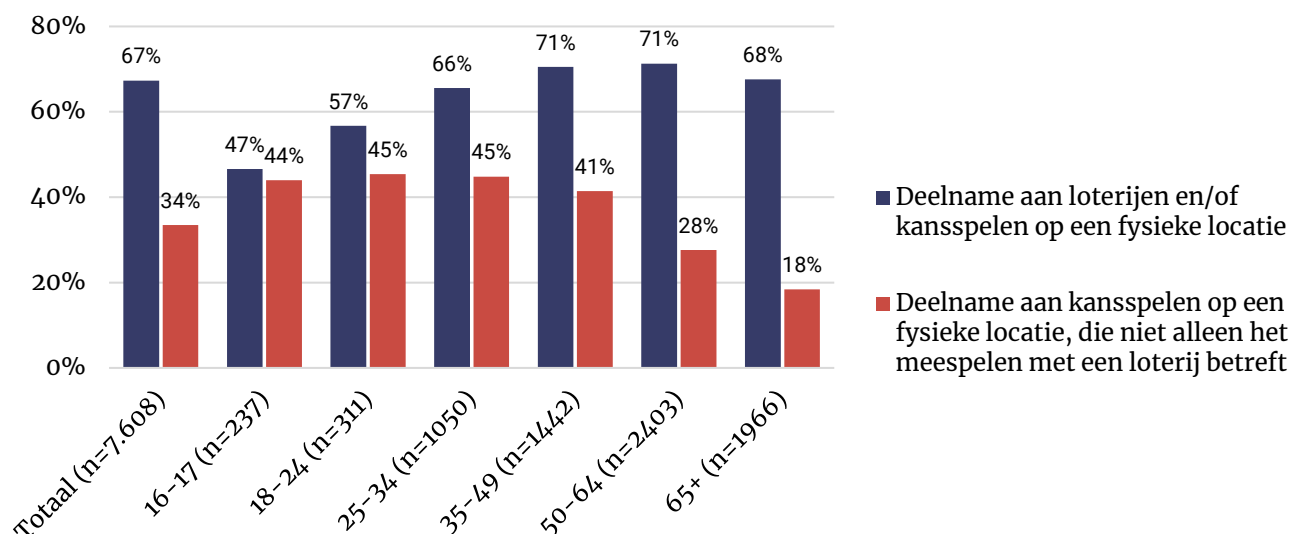
	16-17 ²⁰ (n=120)	18-24 (n=311)	25-34 (n=710)	35-49 (n=1042)	50-64 (n=1725)	65+ (n=1352)
alleen fysiek	57%	50%	43%	42%	31%	24%
alleen online	8%	7%	3%	2%	1%	1%
zowel fysiek als online	32%	28%	29%	19%	10%	6%
alleen loterij	4%	16%	26%	37%	58%	70%

2.4 Wie nemen deel aan loterijen en kansspelen op een fysieke locatie?

In Figuur 2.2 is te zien dat het aandeel 16 tot en met 24-jarigen dat meedeelde aan loterijen en/of andere kansspelen op een fysieke locatie speelde, lager ligt dan onder mensen ouder dan 25 jaar (rode balken). Echter, als de loterijen buiten beschouwing worden gelaten is het percentage spelers van kansspelen op fysieke locaties juist hoger onder Nederlanders onder de 35 jaar, vergeleken met 35-plussers (blauwe balken). Ook is te zien dat het verschil tussen de blauwe en rode balken groter wordt, naarmate de leeftijd hoger wordt. Hoewel op het eerste gezicht de deelname aan kansspelen op een fysieke locatie dus steeds hoger lijkt te worden naarmate men ouder wordt, blijkt uit deze figuur dat die toename dus vooral wordt veroorzaakt door een hoger percentage dat aan een loterij meedoet.

²⁰ Het is voor 16- en 17-jarigen in theorie niet mogelijk om legaal (online) te gokken door de identificatieplicht. Wel kan het zijn dat deze jongeren het online speelaccount van een ander gebruiken, illegaal gokken of op een andere manier de identificatieplicht omzeilen.

Figuur 2.2 - Percentage Nederlanders dat ten minste één kansspel op een fysieke locatie speelde in de afgelopen 12 maanden, uitgesplitst naar leeftijd.

Mensen met een vmbo, mbo, havo of vwo-opleiding spelen vaker een kansspel op een fysieke locatie dan mensen met een hbo- of wo-opleiding (respectievelijk 70% en 64%). Verder valt op dat Nederlanders zonder migratieachtergrond of met een niet-Europese migratieachtergrond dit vaker doen (69% en 63%) dan mensen met een Europese migratieachtergrond (59%). Wanneer loterijen hierin niet worden meegenomen, wordt dit verschil kleiner of valt weg. Dan is ook onder opleidingsniveau een ander beeld zichtbaar. Mensen met een mbo2-4, havo of vwo-opleiding blijken dan vaker (37%) te spelen dan mensen met andere opleidingsniveaus (respectievelijk 29% en 34%, Tabel 2.5). Ook doen vrouwen dit vaker dan mannen (resp. 36% en 32%).

Tabel 2.4 - Percentage Nederlanders dat ten minste één kansspel op een fysieke locatie speelde in de afgelopen 12 maanden, uitgesplitst naar demografische kenmerken

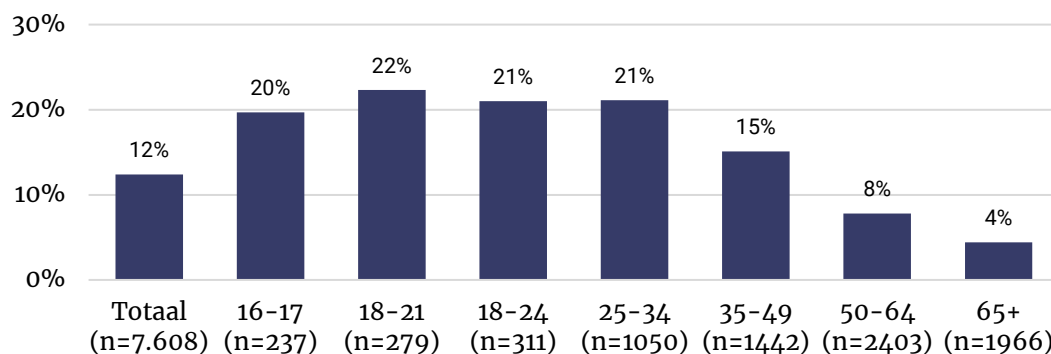
	Deelname aan loterijen en/of kansspelen op een fysieke locatie	Deelname aan kansspelen op een fysieke locatie, die niet enkel het meespelen met een loterij betreft
Geslacht		
Man (n=3681)	68%	32%
Vrouw (n=3900)	67%	36%
Opleidingsniveau		
Vmbo, mbo1 (n=1777)	70%	29%
Mbo2-4, havo, vwo (n=3051)	70%	37%
Hbo, wo (n=2777)	64%	34%
Migratieachtergrond		
Geen migratieachtergrond (n=5955)	69%	34%
Niet-Europese migratieachtergrond (n=993)	63%	33%
Europese migratieachtergrond (n=583)	59%	31%

2.5 Wie nemen deel aan online kansspelen?

Van alle Nederlanders van 16 jaar en ouder heeft 12 procent in de laatste 12 maanden ten minste één online kansspel gespeeld.²¹ Het online spelen komt meer voor onder 18 tot 34-jarigen dan onder 35-plussers (zie Figuur 2.3).

Figuur 2.3 - Percentage Nederlanders dat ten minste één online kansspel speelde in de afgelopen 12 maanden, uitgesplitst naar leeftijd.

Basis: alle respondenten (n=7.608)

Het spelen van online kansspelen komt ook meer voor onder Nederlanders met een niet-Europese migratieachtergrond (16%) dan in de groep mensen zonder (12%) - of met een Europese (1%) migratieachtergrond (Tabel 2.6).

Tabel 2.5 - Percentage Nederlanders dat ten minste één kansspel online speelde in de afgelopen 12 maanden, uitgesplitst naar demografische kenmerken

	Online kansspelen gespeeld in de laatste 12 maanden (%)
Geslacht	
Man (n=3.681)	15%
Vrouw (n=3.900)	10%
Opleidingsniveau	
Vmbo, mbo1 (n=1.777)	11%
Mbo2-4, havo, vwo (n=3.051)	14%
Hbo, wo (n=2.777)	12%
Migratieachtergrond	
Geen migratieachtergrond (n=5.955)	12%
Niet-Europese migratieachtergrond (n=993)	16%
Europese migratieachtergrond (n=583)	11%

²¹ Het betreft iedereen die aangaf minimaal één van de uitgevraagde online kansspelen te hebben gespeeld in de afgelopen 12 maanden (zie 2.1 uitleg vragenlijst).

2.6 Welke kansspelen spelen Nederlanders?

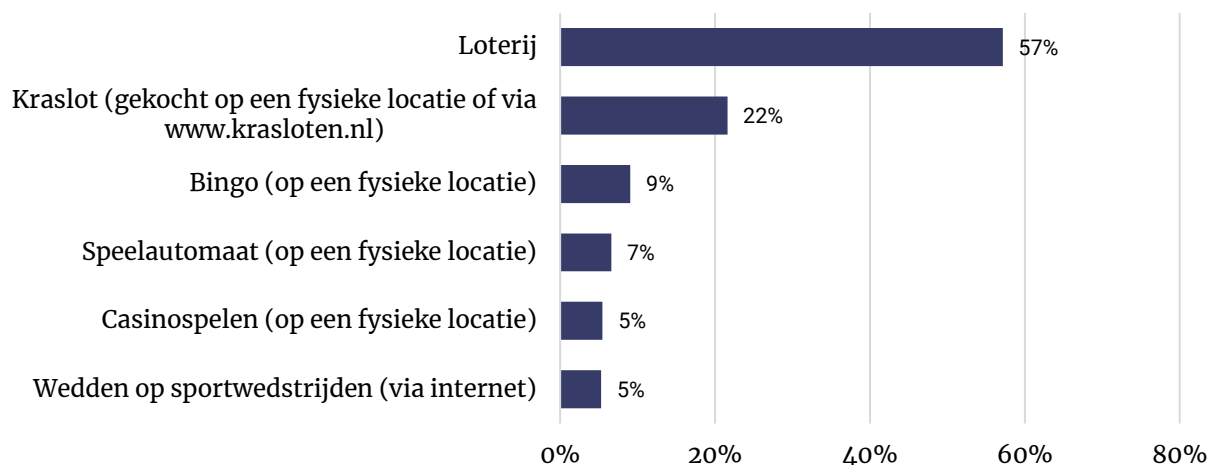
In deze paragraaf komt aan bod aan welk type kansspelen Nederlanders deelnemen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds loterijen en kansspelen die op fysieke locaties worden gespeeld, zoals een casino of een horecagelegenheid, en anderzijds online kansspelen.

2.6.1 Meest gespeelde kansspelen

Loterijen zijn met afstand het meest gespeelde kansspel: meer dan de helft van de Nederlanders deed daar in de afgelopen 12 maanden aan mee. Op enige afstand volgt de aanschaf van krasloten in een winkel of via www.krasloten.nl (22%). Daarna volgen drie spellen op een fysieke locatie: bingo (9%), speelautomaten (7%) en casinospelen (5%), en één online kansspel: het via internet wedden op sportwedstrijden (5%).

Figuur 2.4 - Hieronder worden verschillende kansspelen genoemd. Kunt u per kansspel aangeven of u hieraan heeft deelgenomen?

Basis: alle respondenten (n=7.608).

2.6.2 Kansspelen op fysieke locaties

Minder dan één op de tien Nederlanders nam in de afgelopen 12 maanden deel aan de verschillende kansspelen op een fysieke locatie. De uitzonderingen daarop zijn loterijen en krasloten (Tabel 2.6). Ongeveer een kwart van de bevolking speelde langer dan 12 maanden geleden bingo, speelautomaten of casinospelen. De andere spellen worden in mindere mate gespeeld, zowel in het afgelopen jaar als langer geleden.

Tabel 2.6 - Hieronder worden verschillende kansspelen genoemd. Kunt u per kansspel aangeven of u hieraan heeft deelgenomen? (kansspelen op een fysieke locatie)

Basis: alle respondenten (n=7.608).

	In de afgelopen 12 maanden	Langer dan 12 maanden geleden	Nooit
Loterij	57%	18%	24%
Kraslot (gekocht op fysieke locatie of via krasloten.nl)	22%	21%	58%
Bingo (op een fysieke locatie)	9%	22%	69%
Speelautomaat (op een fysieke locatie)	7%	27%	66%
Casinospelen (op een fysieke locatie)	5%	25%	69%
Poker (op een fysieke locatie)	3%	9%	88%
Wedden op sportwedstrijden (op een fysieke locatie)	3%	6%	91%
Wedden op paardenraces (op een fysieke locatie)	1%	4%	95%
Andere kansspelen (op een fysieke locatie)	3%	5%	92%

2.6.3 Online kansspelen

Voor ieder type online kansspel geldt dat minder dan 10 procent van de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder er ooit en/of in het afgelopen jaar aan deelnam (Tabel 2.7). Het online wedden op sportwedstrijden komt relatief gezien het meest voor: 5% van de Nederlanders deed dit in het afgelopen jaar, gevolgd door het online gokken op speelautomaten (3%).

Tabel 2.7 - Hieronder worden verschillende kansspelen genoemd. Kunt u per kansspel aangeven of u hieraan heeft deelgenomen? (online kansspelen)

Basis: alle respondenten (n=7.608).

	In de afgelopen 12 maanden	Langer dan 12 maanden geleden	Nooit
Wedden op sportwedstrijden (via internet)	5%	5%	90%
Speelautomaat (via internet)	3%	5%	92%
Casinospelen (via internet)	3%	4%	93%
Kraslot (online gekrast)	3%	4%	93%
Bingo (via internet)	2%	3%	95%
Poker (via internet)	2%	5%	93%
Wedden op paardenraces (via internet)	1%	1%	99%
Andere kansspelen (via internet)	3%	2%	95%

2.6.4 Verschillen naar demografische kenmerken

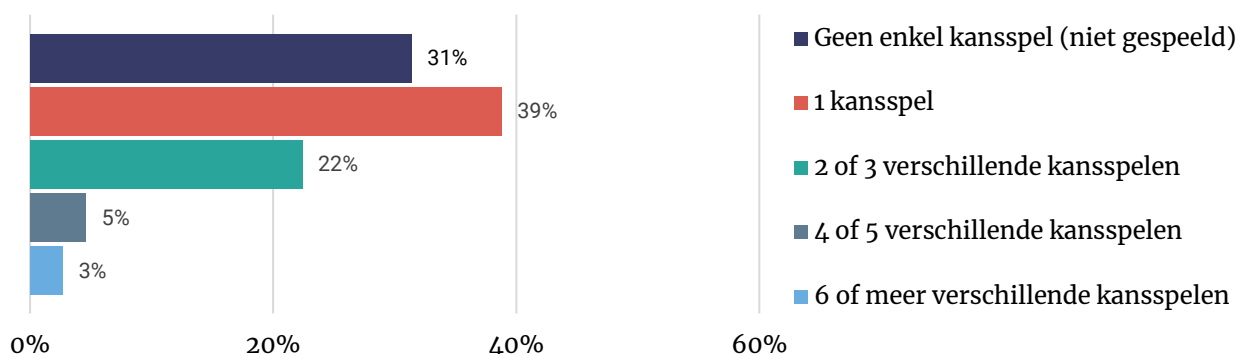
In het bijlagenboek is voor alle afzonderlijke kansspelen beschreven welke verschillen er zijn in prevalentie naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en migratieachtergrond.

2.7 Hoeveel verschillende kansspelen speelt men?

Bijna vier op tien Nederlanders speelden niet meer dan één type kansspel (39%, Figuur 2.5). Een op vijf (22%) nam deel aan twee of drie verschillende kansspelen. Een minderheid speelde vier of vijf typen kansspelen (5%) of meer dan dat (3%).

Figuur 2.5 - Aantal verschillende kansspelen* dat Nederlanders in de afgelopen 12 maanden speelden

Basis: alle respondenten (n=7.608).

*Berekend aan de hand van de som van het aantal kansspelen waarbij men bij vraag Q002 uit de vragenlijst (zie bijlage en paragraaf 2.1.1.) aangaf 'ja, in de afgelopen 12 maanden'.

Uit Tabel 2.8 kan worden afgeleid dat er beperkt verschillen zijn tussen het aantal kansspelen dat mannen en vrouwen spelen. Zo speelt een kwart (24%) van de vrouwen twee of drie kansspelen, wat meer is dan het aandeel mannen dat dit doet (21%). Maar mannen spelen in vergelijking met vrouwen dan weer vaker zes of meer typen kansspelen (respectievelijk 4% en 2%). Daarnaast blijkt uit de tabel dat jongeren over het algemeen aan meer verschillende soorten kansspelen meedoen dan oudere Nederlanders. Zo is onder 16- en 17-jarigen en 18 tot en met 24-jarigen het percentage dat één type kansspel speelt lager dan onder 25-plussers. Het aandeel dat twee of meer kansspelen speelt, is onder 16 tot en met 49-jarigen hoger dan onder de 50-plussers.

Naar migratieachtergrond zijn weinig verschillen waarneembaar. Wel is het aandeel Nederlanders met een (niet-)Europese migratieachtergrond dat géén kansspel speelde hoger dan het aandeel zonder migratieachtergrond die dit deed. Dat komt met name door het verschil in grootte van de groep die één type kansspel speelt: Nederlanders zonder migratieachtergrond doen dat vaker in vergelijking met de andere groepen.

Tabel 2.8 - Aantal verschillende kansspelen dat Nederlanders in de afgelopen 12 maanden speelden, uitgesplitst naar demografische kenmerken

Basis: alle respondenten (n=7.608). Rijen tellen op tot 100%.

	Niet gespeeld	1 kansspel	2 of 3 kansspelen	4 of 5 kansspelen	6 of meer kansspelen
Geslacht					
Man (n=3.681)	31%	39%	21%	5%	4%
Vrouw (n=3.900)	32%	38%	24%	4%	2%
Leeftijd					
16-17 (n=237)	50%	23%	20%	4%	3%
18-24 (n=311)	39%	26%	23%	7%	6%
25-34 (n=1.050)	33%	28%	26%	8%	6%
35-49 (n=1.442)	28%	34%	28%	7%	2%
50-64 (n=2.403)	28%	45%	22%	3%	1%
65+ (n=1.966)	32%	51%	15%	2%	0%
Opleidingsniveau					
Vmbo, mbo1 (n=1.777)	29%	44%	21%	4%	2%
Mbo2-4, havo, vwo (n=3.051)	29%	39%	24%	5%	4%
Hbo, wo (n=2.777)	35%	36%	21%	5%	2%
Migratieachtergrond					
Geen migratieachtergrond (n=5.955)	30%	40%	23%	4%	3%
Niet-Europese migratieachtergrond (n=993)	35%	34%	21%	6%	4%
Europese migratieachtergrond (n=583)	39%	36%	20%	4%	2%

2.8 Op welke locaties worden kansspelen gespeeld?

Spelers die een kansspel op een fysieke locatie speelden, gaven aan op welke plekken zij dat in het afgelopen jaar hadden gedaan. Niet ieder spel wordt op dezelfde plek aangeboden: de locaties waarop kansspelen worden gespeeld lopen dan ook uiteen.

Zo spelen mensen poker met name binnenshuis, terwijl zij voor bingo, het spelen op een speelautomaat en casinospelen naar een locatie buitenshuis gaan. Voor het spelen van bingo verkiest men een locatie die niet specifiek is ingericht op gokken (namelijk een sportvereniging, buurthuis of horecagelegenheid). Voor speelautomaten of casinospelen bezoekt men over het algemeen wel een vestiging van Holland Casino of een speelhal. In het bijlagenboek is per spel beschreven op welke locaties het werd gespeeld.

Tabel 2.9 – Top 3-locaties waar kansspelen fysiek worden gespeeld. Uitgesplitst naar type kansspel.

	Bingo (n=674)	Speelautomaat (n=449) ²²	Poker (n=206)	Casinospelen (n=371)	Wedden op paardenraces (n=61)
1.	Sportvereniging, buurthuis etc. (52%)	Holland Casino (48%)	Bij iemand thuis (69%)	Holland Casino: op een automaat (48%) of aan tafel met croupier (45%)	Renbaan in het buitenland (31%)
2.	Bij iemand thuis (15%)	Horecagelegenheid (29%)	Holland Casino: tegen andere mensen (16%) of een apparaat (13%)	Speelhal (niet Holland Casino) (19%)	Renbaan in Nederland (29%)
3.	Horecagelegenheid (14%)	Speelhal (niet Holland Casino) (23%)	Horecagelegenheid (8%)	Casino, speelhal in het buitenland (12%)	Wedkantoor in Nederland (22%)

* Niet alle kansspelen zijn opgenomen in deze tabel. Voor loterijen en ‘andere kansspelen’ geldt dat niet naar locaties is gevraagd en dat zij daarom niet kunnen worden opgenomen. Bij krasloten en wedden op sportwedstrijden gaat het om andersoortige en bovendien een beperkt aantal fysieke locaties waar men het spel kan spelen. Zo gaat het bij krasloten alleen om het onderscheid tussen het kopen van een lot in de winkel of via www.krasloten.nl. Bij wedden op sportwedstrijden wordt alleen onderscheid gemaakt in het medium via waar geld is ingezet (bijv. sportpool of Toto-formulier).

²² Bij het uitvragen van kansspelen (zie 2.1, uitleg vragenlijst) is aangesloten bij een indeling die voor respondenten navolgbaar is maar die afwijkt van de definitie in het kansspelbeleid. Een rouletteautomaat die eruit ziet als een echte roulettetafel behoort volgens de beleidsdefinitie tot de speelautomaten, terwijl dit in de beleving van spelers een casinospel is.

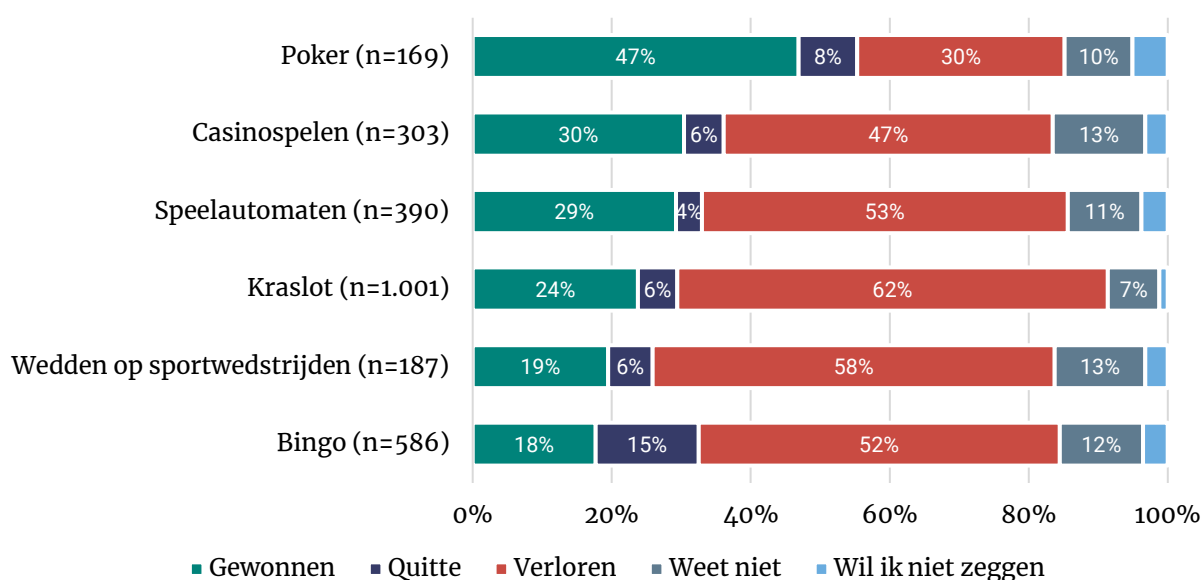
2.9 Winnen of verliezen Nederlanders geld met kansspelen?

Voor alle gespeelde kansspelen behalve poker is de groep die er geld mee verloor groter dan de groep die er geld mee won. Alleen voor poker geldt dat de groep die er geld mee zegt te hebben gewonnen groter is dan de groep die juist geld verloor (respectievelijk 47% en 30%). In deze paragraaf is per kansspel weergegeven welk deel van de spelers er geld mee won en verloor. In het bijlagenboek wordt verder beschreven hoeveel men ermee won of verloor.

2.9.1 Verhouding winst en verlies

Het aandeel spelers dat in de afgelopen 30 dagen *per saldo* geld verloor met het spelen van een kansspel op een fysieke locatie, is voor het spelen van krasloten naar verhouding het grootst (62%, Figuur 2.6). Het aandeel dat per saldo geld won was relatief het grootst onder de pokerspelers (47%). Bij ieder spel is er ook een groep die geen geld won maar ook niets verloor (ze speelden quitte) en er is een groep die het niet meer weet.

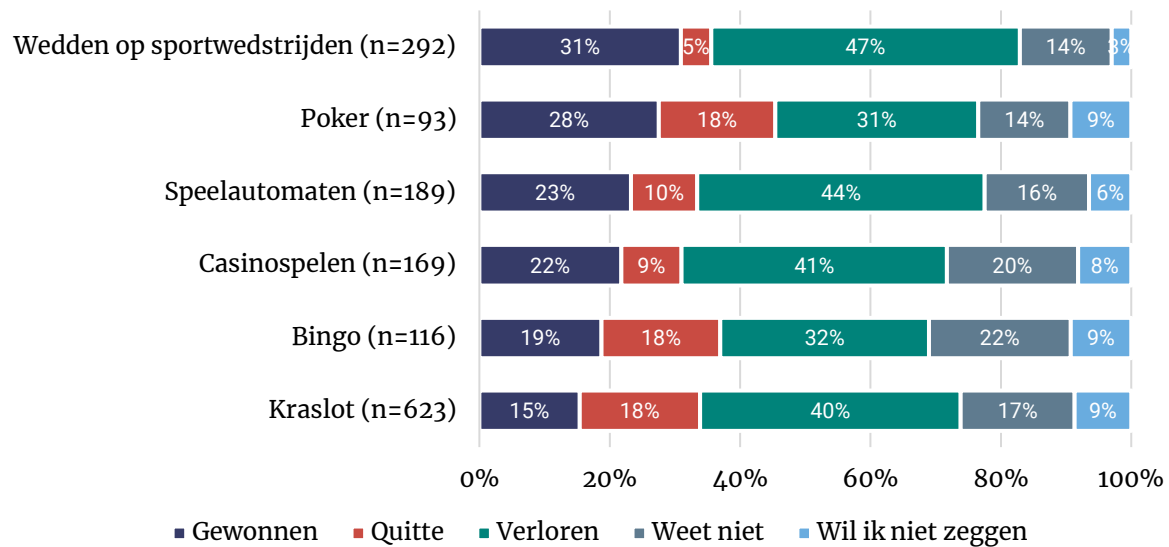
Figuur 2.6 – Percentage spelers dat in de afgelopen 30 dagen geld won, quitte speelde of geld verloor met het spelen van een kansspel. Uitgesplitst naar type kansspel op een fysieke locatie.

Ook met het spelen van online kansspelen maakten meer mensen verlies dan winst (Figuur 2.7). Wel is het percentage spelers dat met online kansspelen geld verloor naar verhouding kleiner dan bij kansspelen op een fysieke locatie. Zo verloor 52 procent per saldo geld met het spelen van bingo op een fysieke locatie en 32 procent met het spelen van bingo online op een fysieke locatie. Met het online wedden op sportwedstrijden maakte relatief het grootste deel verlies (47%).

De groep die niet meer weet hoeveel ze in de afgelopen maand wonnen of verloren met kansspelen varieert bij degenen die een fysiek kansspel deden tussen de 7 en 13 procent van de laatste-maand-spelers. Onder online kansspelers liggen deze percentages gemiddeld hoger: 14 tot 22 procent weet niet meer wat zij besteedden.

Figuur 2.7 - Percentage spelers dat geld won, quitte speelde of geld verloor met het spelen van een kansspel. Uitgesplitst naar type kansspel online

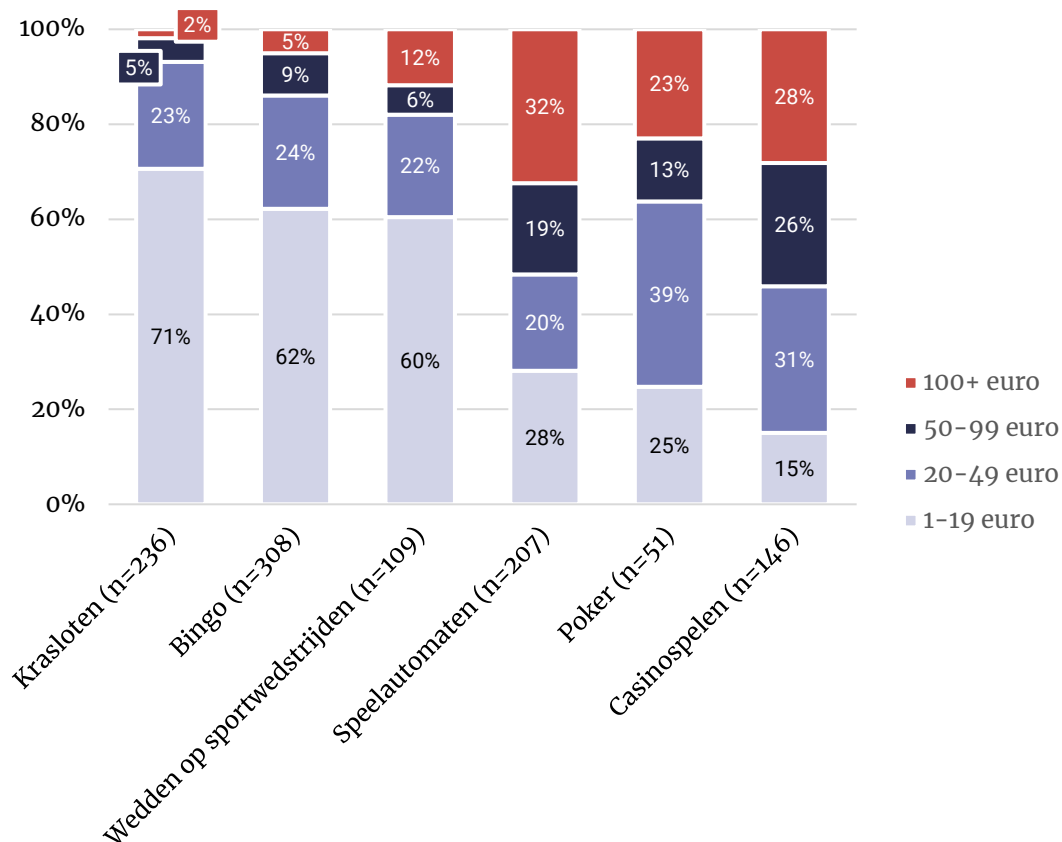

Bedragen die mensen verloren

Bij de spelers die geld verloren met het gokken op fysieke locaties ging het in het geval van krasloten, bingo en wedden op sportwedstrijden om relatief kleine bedragen. Het merendeel (respectievelijk 71%, 62% en 60%, Figuur 2.8) verspeelde minder dan 20 euro. Bij het spelen op een speelautomaat, poker en spelen van casinospelen was het verlies het grootst: respectievelijk een derde (32%), een kwart (23%) en 28 procent van de spelers verloor daar in de afgelopen maand meer dan honderd euro mee.

Figuur 2.8 - Hoeveel euro heeft het spelen van fysieke kansspelen u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd? Verloren bedrag uitgesplitst naar type kansspel.

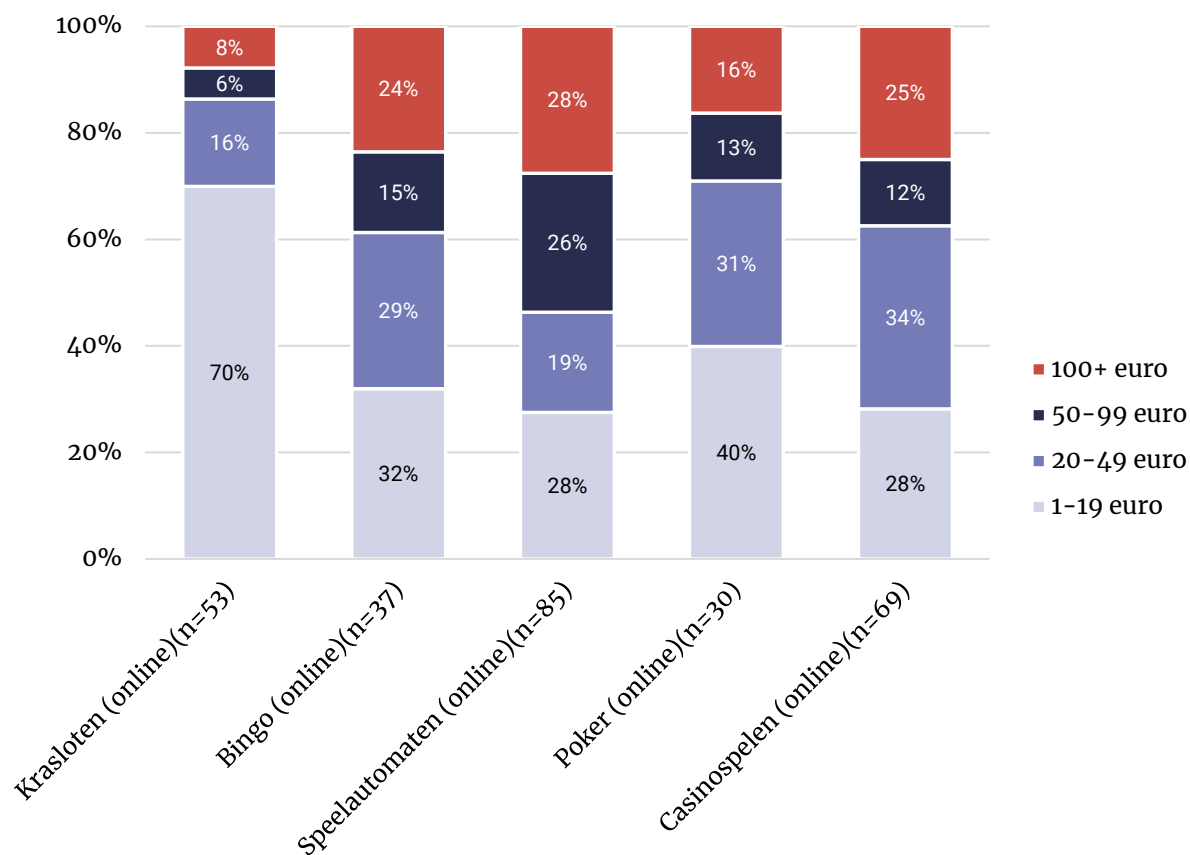
Basis: spelers die geld verloren met het fysiek spelen van verschillende kansspelen.

Ook bij online kansspelen is er variatie in de bedragen die erin omgaan. Bij spelers die geld verloren met online krasloten ging het om relatief kleine bedragen, terwijl circa een kwart van de spelers van bingo, speelautomaten, en casinospelen daar meer dan 100 euro mee verloren in de afgelopen 30 dagen (Figuur 2.9).

Figuur 2.9 - Hoeveel euro heeft het spelen van online kansspelen u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd? Verloren bedrag uitgesplitst naar type kansspel.

Basis: spelers die geld verloren met het online spelen van verschillende kansspelen.

Risicovol gokken

3 Risicovol gokgedrag

Dit hoofdstuk beschrijft in welke mate er sprake is van risicovol gokgedrag onder Nederlanders die in het afgelopen jaar ten minste één kansspel deden. Daarnaast wordt een schatting gemaakt van het aantal risicovolle spelers in de totale Nederlandse bevolking (16+). Om dit te bepalen is gebruik gemaakt van de Problem Gambling Severity Index (PGSI, Ferris & Wynne, 2001)

De PGSI is een veel gebruikte en gevalideerde vragenlijst om risicovol gokgedrag te meten. De PGSI is nadrukkelijk géén instrument om de DSM-V-diagnose ‘gokverslaving’ mee vast te stellen. De index geeft wel een mate van problematisch gokken aan, lopend van ‘niet-problematische gokker’ tot ‘hoog-risicogokker’. De PGSI bestaat uit negen vragen, op basis waarvan een somscore berekend wordt. Op basis van de somscore valt iemand in een van de volgende categorieën: niet-problematische gokker (score 0), laag-risicogokker (score 1 of 2); gematigd-risicogokker (score 3 tot en met 7) of hoog-risicogokker (score 8 of hoger). Zoals bij elk screeningsinstrument zijn er een aantal voorbehouden die moeten worden gemaakt bij de interpretatie van de uitkomst, zie bijlage A.

Score	Uitleg score
0 (niet-problematische gokker)	Niet-problematische gokkers gokken zonder negatieve gevolgen.
1 – 2 (laag-risicogokker)	Gokkers met een laag risico ervaren een laag niveau van problemen met weinig of geen geïdentificeerde negatieve gevolgen. Ze kunnen bijvoorbeeld heel af en toe meer uitgeven dan ze zich kunnen veroorloven of zich schuldig voelen over hun gokken.
3 – 7 (gematigd-risicogokker)	Gokkers met een matig risico ervaren een matig niveau van problemen die tot enkele negatieve gevolgen leiden. Ze geven bijvoorbeeld soms meer uit dan ze zich kunnen veroorloven, verliezen de tijd uit het oog of voelen zich schuldig over het gokken.
8 of hoger (hoog-risicogokker)	Hoog-risicogokkers gokken met negatieve gevolgen en mogelijk controleverlies. Ze geven bijvoorbeeld vaak meer uit dan ze zich kunnen veroorloven, gokken om geld terug te winnen en zich gestrest voelen over hun gokken.

3.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 3

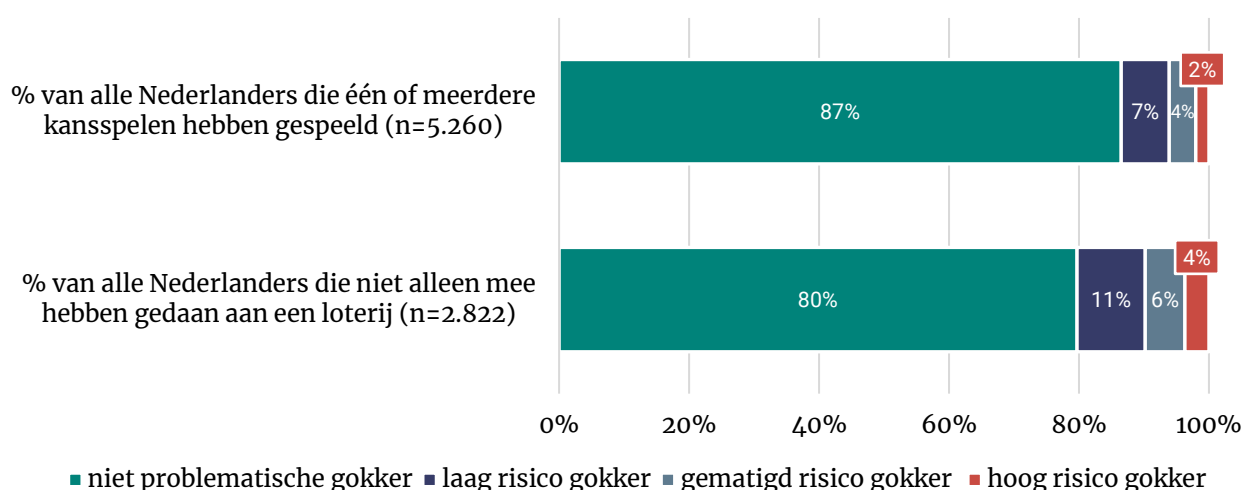
- Het overgrote deel van de Nederlanders die één of meerdere kansspelen speelden in de afgelopen 12 maanden, behoort tot de groep niet-problematische gokkers (87%) volgens de PGSI. Zeven procent kan worden beschouwd als een laag-risico gokker, vier procent als een gematigd-risico gokker en twee procent als een hoog-risico gokker.
- Omgerekend naar de hele Nederlandse bevolking gaat het om respectievelijk 3 en 1 procent die voldoet aan de criteria voor een gematigd- of hoog-risico gokker. In absolute aantallen zijn er tussen de 364.000 en 475.000 Nederlanders met een gematigd-risicoprofiel en tussen 169.000 en 249.000 spelers met een hoog-risicoprofiel.
- Het aandeel gematigd- en hoog-risico gokkers is hoger onder mensen die (ook) online kansspelen speelden dan onder de mensen die dat niet deden. Van de niet-online spelers valt vier procent in één van de risicogroepen (gematigd, hoog), onder online spelers is dat een op vijf (20%).
- Een klein deel van de spelers zegt problemen (bijvoorbeeld op sociaal, financieel of emotioneel gebied) te ondervinden als gevolg van het eigen gokgedrag (1-2%).

3.2 Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico gokkers onder spelers van kansspelen

De meeste Nederlanders die één of meerdere kansspelen speelden in de afgelopen 12 maanden, behoren tot de groep niet-problematische gokkers (87%, Figuur 3.1). Zeven procent classificeert als een laag-risico gokker. Kleinere percentages behoren tot de gematigd-risico (4%) of hoog-risico (2%) groep.

Zoals beschreven in hoofdstuk 2, deed een relatief grote groep Nederlanders enkel mee aan een loterij en speelde daarnaast geen ander kansspel. Wanneer deze groep buiten beschouwing wordt gelaten, ontstaat een iets ander beeld: een op tien (10%) behoort dan tot de gematigd- en hoog-risicogroep (Figuur 3.1).

Figuur 3.1 - Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico-gokkers onder deelnemers aan kansspelen in Nederland

In Tabel 3.1 is te zien dat vier procent van de 16 tot en met 34-jarigen die een kansspel speelden, een hoog-risico gokker is. Dit aandeel wijkt af van het aandeel hoog-risicogokkers in de leeftijdsgroepen 50 tot 64 jaar en 65-plussers. Onder mensen met een hbo of wo-opleiding is het percentage laag- en gematigd-risico gokkers hoger dan onder mensen met een vmbo, mbo, havo of vwo opleiding (8% versus 11% en 14%). Tot slot zijn spelers met een niet-Europese migratieachtergrond (5%) vaker een hoog-risicogokker dan mensen zonder – of met een Europese migratieachtergrond (beide 1%). Tussen mannen en vrouwen verschilt het percentage hoog-risicogokkers niet, maar onder mannen bevinden zich wel meer laag- en gematigd-risicogokkers dan onder vrouwen.

Tabel 3.1 - Percentage laag-, gematigd- en hoog-risicogokkers binnen verschillende groepen

Basis: Nederlanders die ten minste één kansspel hebben gespeeld in de laatste 12 maanden (n=5.260).
Rijen tellen op tot 100%.

	Niet problematische gokker	Laag- risicogokker	Gematigd- risico gokker	Hoog-risico gokker
Geslacht				
Man (n=2.561)	84%	8%	5%	2%
Vrouw (n=2.683)	89%	6%	3%	2%
Leeftijd				
16-17 (n=120)	79%	14%	3%	4%
18-24 (n=311)	76%	13%	7%	4%
25-34 (n=710)	77%	12%	8%	4%
35-49 (n=1.042)	84%	8%	6%	3%
50-64 (n=1.725)	92%	5%	2%	1%
65+ (n=1.352)	95%	4%	1%	0%
Opleidingsniveau				
Vmbo, mbo1 (n=1.266)	90%	5%	3%	2%
Mbo2-4, havo, vwo (n=2.180)	87%	7%	4%	2%
Hbo, wo (n=1.813)	84%	9%	5%	2%
Migratieachtergrond				
Geen migratieachtergrond (n=4.199)	89%	7%	3%	1%
Niet-Europese migratieachtergrond (n=649)	77%	10%	8%	5%
Europese migratieachtergrond (n=359)	85%	9%	5%	1%

Onder de mensen die één type kansspel speelden, zijn nauwelijks mensen die voldoen aan de criteria voor een hoog-risico gokker (Tabel 3.2).²³ Naarmate het aantal verschillende kansspelen dat men speelt toeneemt, daalt het percentage niet-problematische gokkers en stijgt het percentage gematigd- en hoog-risico gokkers. Van de groep die 6 of meer kansspelen speelt, zijn meer dan vier op tien gematigd- of hoog-risico gokkers.

²³ Het gaat om een combinatie van kansspelen op een fysieke locatie én online. Als een speler casinospelen deed op een fysieke locatie en online, telt dat als twee kansspelen.

Tabel 3.2 - Percentage laag-, gematigd- en hoog-risicogokkers, uitgesplitst naar aantal kansspelen

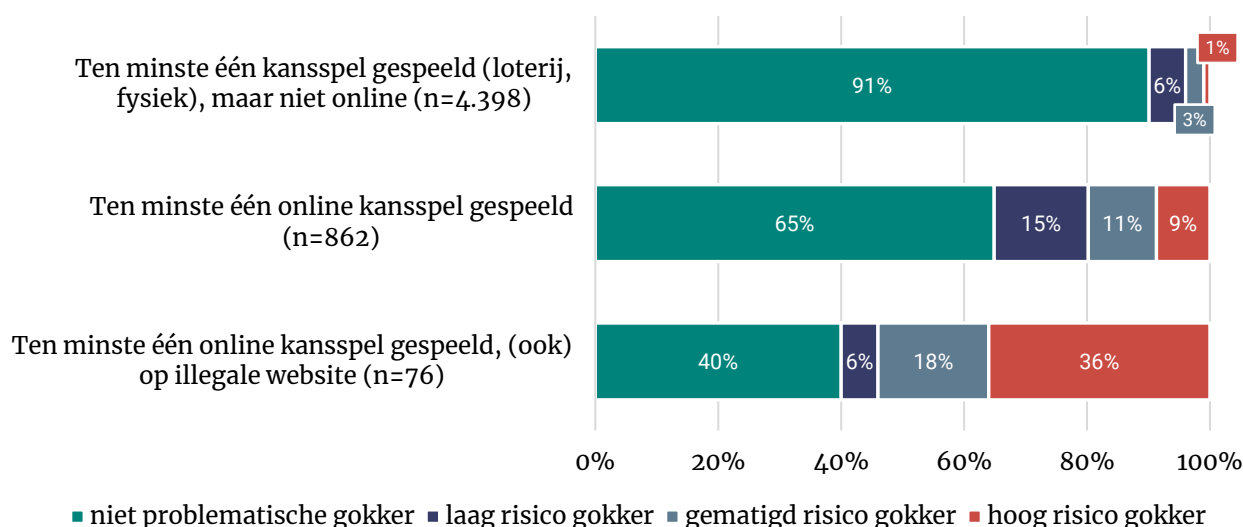
Basis: Nederlanders die ten minste één kansspel hebben gespeeld in de laatste 12 maanden (n=5.260).
Rijen tellen op tot 100%.

	Niet problematische gokker	Laag- risicogokker	Gematigd- risico gokker	Hoog-risico gokker
1 kansspel (n=3.074)	93%	4%	2%	0%
2 of 3 kansspelen (n=1.687)	85%	10%	4%	1%
4 of 5 kansspelen (n=314)	64%	17%	12%	7%
6 of meer kansspelen (n=183)	41%	15%	21%	23%

3.3 Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico gokkers onder spelers van online kansspelen

Het aandeel gematigd- en hoog-risico gokkers ligt hoger onder mensen die (ook) online kansspelen spelen dan onder Nederlanders die dat niet deden. Verder inzoomend op de online kansspelers blijkt meer dan een derde (36%) van degenen die (ook) illegale websites gebruikten om online te gokken, voldoet aan de criteria van hoog-risico gokker (Figuur 3.2).

Figuur 3.2 - Aandeel laag-, gematigd- en hoog-risico-gokkers onder kansspelers in Nederland, uitgesplitst naar het spelen van online kansspelen.

Van de spelers van online kansspelen met een niet-Europese migratieachtergrond is 14 procent een hoog-risico gokker (Tabel 4.4). Dat is hoger dan het percentage in de groep zonder migratieachtergrond (7%) en met een Europese migratieachtergrond (6%). Tussen online spelers met verschillende opleidingen bestaan geen verschillen voor wat betreft het percentage laag-, gematigd- en hoog-risico gokkers. Het percentage hoog-risico gokkers onder online spelers jonger dan 50 jaar varieert tussen 9 tot 12 procent. Dat is hoger dan onder oudere spelers (50-64 jaar: 3%; 65+: 1%).

Tabel 3.3 - Percentage laag-, gematigd- en hoog-risicogokkers binnen verschillende groepen mensen die online kansspelen speelden.

Basis: Nederlanders die ten minste één online kansspel hebben gespeeld in de laatste 12 maanden (n=862).

	Niet problematische gokker	Laag- risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker
Geslacht				
Man (n=577)	65%	17%	11%	8%
Vrouw (n=364)	66%	14%	10%	10%
Leeftijd				
16-17 (n=46)*	66%	23%	2%	9%
18-24 (n=109)	55%	23%	13%	9%
25-34 (n=218)	57%	18%	15%	11%
35-49 (n=216)	65%	12%	11%	12%
50-64 (n=187)	78%	11%	8%	3%
65+ (n=86)	86%	6%	7%	1%
Opleidingsniveau				
Vmbo, mbo1 (n=152)	72%	11%	8%	10%
Mbo2-4, havo, vwo (n=419)	66%	13%	12%	9%
Hbo, wo (n=375)	61%	19%	11%	9%
Migratieachtergrond				
Geen migratieachtergrond (n=642)	69%	16%	9%	7%
Niet-Europese migratieachtergrond (n=214)	55%	15%	17%	14%
Europese migratieachtergrond (n=78)	64%	17%	13%	6%

* Vanwege het lage aantal observaties zijn deze percentages indicatief en ze moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

3.4 Aantal laag- gematigd- en hoog-risicogokkers in de Nederlandse bevolking

Uit paragraaf 3.2 bleek dat 4 procent van de spelers van kansspelen een gematigd- risico gokker is en 2 procent een hoog-risico gokker. Omgerekend naar de hele Nederlandse bevolking (ongeacht of men een kansspel heeft gespeeld) gaat het om respectievelijk 3 en 1 procent die voldoet aan de criteria voor een gematigd- of hoog-risico gokker. In absolute aantallen zijn er tussen de 354.000 en 462.000 Nederlanders (16+) met een gematigd-risicoprofiel en tussen 165.000 en 242.000 spelers met een hoog-risicoprofiel.

Tabel 3.4 – Percentage en aantal gematigd- en hoog-risico gokkers in de Nederlandse bevolking

	Puntschatting	95%-betrouwbaarheidsinterval
Gematigd-risico gokker	2,8% (419.000)	2,4%-3,2% (364.000-475.000)
Hoog-risico gokker	1,4% (209.000)	1,1%-1,7% (169.000-249.000)

3.5 Ervaren problemen door gokken

Naast de vragen die horen bij de PGSI is aan kansspelers ook gevraagd of zij naar eigen zeggen problemen hebben ervaren in sociale/relatieve sferen, in financiële zin of in psychische/emotionele zin. Deze problemen worden met name gerapporteerd door hoog-risico gokkers (Tabel 3.5).

Tabel 3.5 – Zelf gerapporteerde problemen door gokken

Basis: Nederlanders die ten minste één kansspel hebben gespeeld in de laatste 12 maanden.

	Totaal (n=5.260)	Niet problematische gokker (n=4.632)	Laag- risico gokker (n=355)	Gematigd- risico gokker (n=184)	Hoog- risico gokker (n=89)
Sociale of relationele problemen	2%	1%	3%	7%	25%
Financiële problemen	1%	0%	1%	6%	35%
Psychische of emotionele problemen	1%	0%	2%	7%	27%

De meerderheid van de spelers die een van deze problemen heeft ervaren, zocht daarvoor geen hulp (68%). Er is ook een groep die dat liever niet wil zeggen (8%). Degenen die wel hulp zochten, deden dat vooral bij vrienden (11%) en familie (8%). Drie procent zegt zich te hebben aangemeld voor een vrijwillige gokstop bij het CRUKS.

Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen en risicovol gokken

4 Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen en risicovol gokken

Eén van de doelen van dit onderzoek is om de ontwikkelingen in het speelgedrag van Nederlanders in beeld te brengen ten opzichte van de situatie in 2024. Daartoe zijn de resultaten van de voorliggende meting vergelen met de data uit 2024 (Van Miltenburg, Klein Kranenburg, Hollander & Bouwmeester, Ipsos I&O i.o.v. WODC). Bij het ontwerpen en uitzetten van de huidige meting is ruim aandacht besteed aan methodologische consistentie om een vergelijking van de metingen van 2024 en 2025 mogelijk te maken. Dit wordt in paragraaf 4.2 nader toegelicht.

4.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 3

- In 2024 liet 65 procent van de Nederlanders weten in het afgelopen jaar deel te hebben genomen aan een kansspel (waaronder loterijen). Dat is in 2025 toegenomen tot 69 procent. Ook wanneer loterijen buiten beschouwing worden gelaten, is een stijging in het aantal kansspelers zichtbaar: dat was in 2024 een derde (34%) en is inmiddels toegenomen tot 37 procent.
- De toename van deelname aan kansspelen in brede zin (van 65% naar 69%), is niet toe te schrijven aan één specifieke groep in de bevolking. Er is sprake van een stijging bij mannen en vrouwen, bij meerdere leeftijdsgroepen, bij Nederlanders met verschillende opleidingsniveaus en Nederlanders met – en zonder migratieachtergrond.
- Het type spellen dat men speelt is grotendeels gelijk gebleven: er geldt nog steeds dat spelers op een fysieke locatie vooral deelnemen aan loterijen en krasloten, en online wedden op sportwedstrijden.
- De online markt wint aan terrein. 12 procent van de Nederlanders nam in het afgelopen jaar deel aan een online kansspel, terwijl het in 2024 nog om 10 procent ging. Het percentage spelers dat uitsluitend online speelt, is in een jaar tijd iets toegenomen van 1 naar 2 procent. Ook het aandeel dat het online gokken combineerde met kansspelen op een fysieke locatie, steeg van 14 naar 16 procent.
- De stijging van deelname aan online kansspelen het sterkst is onder 16 en 17-jarigen (van 12 naar 20%) en 25 tot en met 34-jarigen (van 16 naar 21%).

4.2 Vergelijkbaarheid metingen 2024 en 2025

Bij de huidige meting is zo veel mogelijk aangesloten bij de gehanteerde aanpak uit 2024, om een zo zuiver mogelijke vergelijking te kunnen maken.

- **Beperkte aanpassingen in benadering, vraagstelling en -volgorde:** De benadering en vragenlijst die in 2024 zijn gebruikt, vormt de basis voor de huidige meting. Het uitgangspunt was om deze zoveel mogelijk onveranderd te laten ten behoeve van de vergelijkbaarheid. De vragenlijst is daarom voor deze meting opnieuw voorgelegd aan de begeleidingscommissie met het nadrukkelijke verzoek om het aantal wijzigingen te beperken. Waar aanpassing gewenst was, is de afweging gemaakt tussen vergelijkbaarheid versus een hogere validiteit of relevantie. Naast dat er bij sommige vragen antwoordopties zijn toegevoegd of verwijderd, zijn de belangrijkste wijzigingen als volgt:
 - Het komt in de praktijk regelmatig voor dat met het spelen van kansspelen prijzen kunnen worden gewonnen in plaats van geld. Dat is in de huidige meting meer

expliciet gemaakt door het toevoegen van de zinsnede 'of andere prijzen'. Bijvoorbeeld in de introductietekst: 'Met kansspelen bedoelen wij spelen waarbij deelnemers geld inzetten en kans maken om geld of andere prijzen te winnen.' Ook zijn bij de vragen naar de winst of verlies die met een bepaald spel is gemaakt voorbeelden opgenomen waarin een andere prijs dan geld werd gewonnen.

- **Om uit te vinden of** online spelers op legale en/of illegale websites speelden, werd voorheen gevraagd of ze 1) op legale websites speelden; 2) (ook) op illegale websites speelden of 3) dat niet weten. De antwoordcategorieën zijn in de huidige meting explicieter gemaakt, namelijk: Ik speel(de) alleen op legale websites; Ik speel(de) vooral op legale websites, maar ook op illegale; Ik speel(de) ongeveer even veel op legale als op illegale websites; Ik speel(de) vooral op illegale websites, maar ook op legale; Ik speel(de) alleen op illegale websites; en 'Dat weet ik echt niet'.
- De vraag over het zien of horen van reclame voor kansspelen is opnieuw geformuleerd, waarbij het type kansspel centraal staat in plaats van het medium waarop de reclame te zien of te horen is. Omwille van de vergelijking is de vraag uit 2024 aan de helft van de respondenten voorgelegd.

Wanneer bij een specifieke vraag een kleinere, nog niet genoemde aanpassing heeft plaatsgevonden, wordt dit beschreven in de lopende tekst of voetnoot.

- **Meetmoment:** De dataverzameling van de meting in 2024 vond plaats in februari en maart 2024. Deze meting vond plaats in maart 2025. In beide onderzoeken is gevraagd naar de deelname aan kansspelen in de twaalf maanden voorafgaand aan het invullen van de enquête. Het is bekend dat de deelname aan kansspelen voor een deel seizoensgebonden is, zoals tot uitdrukking komt in het grotere aantal deelnemers aan loterijen in de oud- en nieuwperiode en het kleinere aantal sportwedenschappen in perioden met een zomer- of winterstop in de sportcompetities. De periode van dataverzameling komt in beide metingen in grote mate overeen, omdat in beide gevallen de winterperiode relatief kort voor het enquêtemoment plaatsvond. Niettemin kunnen er op geaggregeerd niveau kleine verschillen optreden doordat het moment van bevragen in 2025 iets later in het jaar ligt dan in 2024, waardoor bijvoorbeeld de herinnering aan de eventuele deelname in de winterperiode minder vers in het geheugen zit.
- **Bureau-/paneleffect:** De meting in 2024 en 2025 zijn beide uitgevoerd door Ipsos I&O in het I&O Research Panel. Daarmee kon het risico op mogelijke paneleffecten worden voorkomen.

De optelsom van deze factoren maakt het één-op-één vergelijken van de uitkomsten tussen 2024 en 2025 in onze ogen goed mogelijk. Het is wel nodig om de resultaten te zien in de juiste context. Sinds de openstelling van de online markt in 2021 zijn zowel de branche als beleidsmakers volop in beweging. Tussen de twee metingen hebben er vooral beleidswijzigingen plaatsgevonden bij online kansspelen. Sinds 1 oktober 2024 is een nieuwe regeling Speellimieten en Bewust Speelgedrag (Rsbs) van kracht, waarmee een aantal aanvullende maatregelen verplicht is gesteld die aanbieders van online kansspelen moeten nemen om spelers bewust te maken van de risico's. Tegelijkertijd is de Beleidsregel verantwoord spelen ingevoerd, die aanbieders van online kansspelen verplicht stelt om een inkomenstoets uit te voeren. En tot slot heeft de Staatssecretaris Rechtsbescherming op 14 februari 2025 een nieuwe visie op kansspelen gepubliceerd, waarin een restrictiever beleid ten aanzien van online kansspelen is aangekondigd (maar nog niet uitgevoerd).

Vergelijkbaarheid met meting uit 2021

Niet alleen in 2024 maar ook in 2021 is er onderzoek gedaan naar de deelname aan kansspelen. Het één-op-één vergelijken van de enquêteresultaten van 2021 en 2024 bleek echter niet goed mogelijk vanwege een opstelsom van (kleine) veranderingen in de vragenlijst, het meetmoment, en mogelijke panel- en/of bureau-effecten. Om die reden was de vergelijking van de data uit 2021 en 2024 indicatief en konden er enkel op basis van de vergelijking tussen de prevalenties van beide metingen geen harde statistische conclusies worden getrokken. Om diezelfde redenen is een vergelijking met 2021 in dit onderzoek achterwege gelaten.

4.3 Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen (alle typen)

In 2024 gaf bijna twee derde 65% van de Nederlanders aan in het afgelopen jaar een kansspel te hebben gespeeld. Het gaat hier om alle typen kansspelen: loterijen, kansspelen op fysieke locaties en online kansspelen. Dit aandeel stijgt in 2025 naar 69 procent. Ook wanneer mensen die enkel meespeelden met een loterij buiten beschouwing worden gelaten, is een stijging zichtbaar van 34 naar 37 procent.

Tabel 4.1 – Percentage Nederlanders dat ten minste één kansspel speelde, vergelijking 2024-2025

Basis: alle respondenten (2024: n=7.180; 2025: n=7.608)

	2025	2024
Deelname aan één of meerdere kansspelen	69%	65%
Deelname aan één of meerdere kansspelen, maar niet enkel het meespelen met een loterij	34%	37%

* Een blauwe arcering betekent dat het verschil tussen 2024 en 2025 statistisch significant is.

4.4 Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen op een fysieke locatie

Als we alle online kansspelen buiten beschouwing laten, blijkt uit de data dat 67 procent van de Nederlanders in het afgelopen jaar een kansspel op een fysieke locatie heeft gespeeld. Dat is meer dan in 2024, toen 65 procent in het jaar voorafgaand aan de vragenlijst deelnam aan een kansspel op een fysieke locatie.

Een relatief groot deel van de mensen beperkte zich echter tot het deelnemen aan een loterij. Het percentage Nederlanders dat deelnam aan een kansspel op een fysieke locatie, dat niet enkel het meespelen met een loterij betreft, stijgt ook: van 31 procent in 2024 naar 34 procent in 2025.

Tabel 4.2 – Percentage Nederlanders dat ten minste één kansspel op een fysieke locatie speelde, 2024-2025

Basis: alle respondenten (2024: n=7.180; 2025: n=7.608)

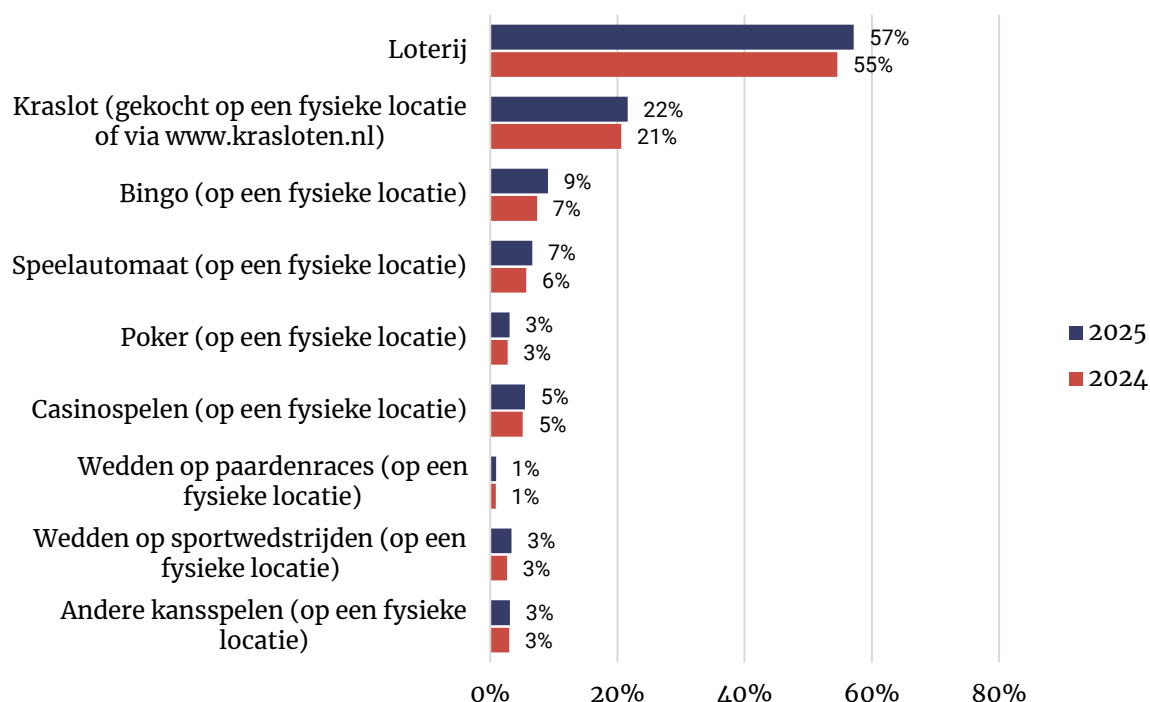
	2025	2024
% Nederlanders dat ten minste één kansspel op een fysieke locatie speelde (inclusief loterij)	67%	65%
Deelname aan één of meerdere kansspelen op een fysieke locatie (loterijen buiten beschouwing gelaten)	34%	31%

* Een blauwe arcering betekent dat het verschil tussen 2024 en 2025 statistisch significant is.

Op fysieke locaties nemen Nederlanders vooral deel aan loterijen (57%), en krasloten (22%; zie Figuur 3.1). Ook in 2024 waren dat de twee meest gespeelde spellen. Het aandeel bingo-spelers nam in een jaar tijd toe van 7 naar 9 procent, en het aantal loterij-spelers van 55 naar 57 procent.

Figuur 4.1 – Percentage Nederlanders dat een kansspel op een fysieke locatie speelde, 2024-2025

Basis: alle respondenten (2024: n=7.180; 2025: n=7.608)

4.5 Ontwikkelingen in deelname aan online kansspelen

Als het gaat om online kansspelen is er een toename in het percentage spelers te zien. Waar in 2024 tien procent van de Nederlanders van 16 jaar aangaf online te hebben gegokt, gaat het in 2025 om 12 procent.

Tabel 4.3 – Percentage Nederlanders dat ten minste één online kansspel speelde, Vergelijking 2024-2025

Basis: alle respondenten (2024: n=7.180; 2025: n=7.608)

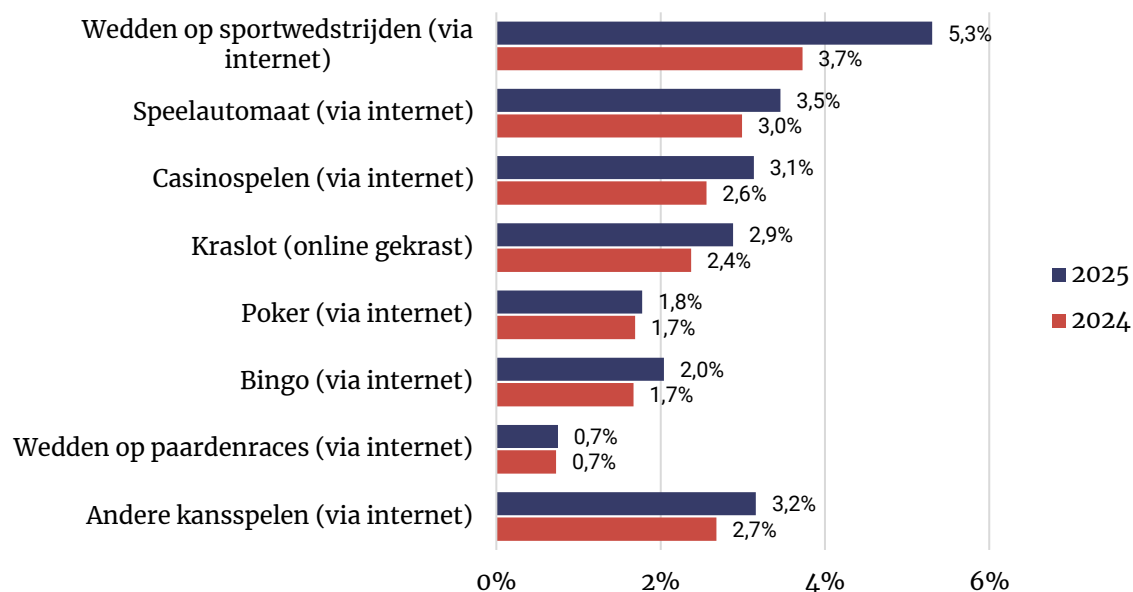
	2025	2024
Deelname aan één of meerdere online kansspelen	12%	10%

* Een blauwe arcering betekent dat het verschil tussen 2024 en 2025 voor die groep statistisch significant is.

Net als in 2024 was het meeste gespeelde online kansspel het wedden op sportwedstrijden. Dat aandeel nam in het afgelopen jaar bovendien toe.

Figuur 4.2 – Percentage Nederlanders dat een online kansspel speelde, Vergelijking 2024-2025

Basis: alle respondenten (2024: n=7.180; 2025: n=7.608)

Ontwikkelingen volgens de Kansspelautoriteit

De Ksa kan op basis van de cijfers van de kansspelaanbieders geen betrouwbare schatting geven van het aantal deelnemers aan online kansspelen in Nederland. Om zicht te krijgen op de ontwikkeling van het aantal spelers maakt de Ksa daarom gebruik van data van onderzoeksbureau GfK. Het gaat daarbij om gegevens over deelnemers van het Cross-Media Link Panel. Aan het panel nemen ongeveer 6.000 Nederlanders deel. Met software op computers en mobiele apparaten wordt gemeten of panelleden een website van een legale kansspelaanbieder bezoeken. Spelers zijn panelleden die een URL bezoeken die alleen voor spelers is bedoeld, zoals 'fairplaycasino.nl/profiel'. Het panel bevat ongeveer 300 mensen die volgens deze definitie een speler zijn bij een online aanbieder.

Op basis van de GfK-cijfers schat de Ksa dat er in het laatste halfjaar van 2024 788 duizend spelers actief waren bij legale aanbieders. Dit zijn dus mensen die in die periode ten minste één keer een kansspelwebsite bezochten waar zij een account hebben (Tabel 4.4). In de periode februari-juli 2024 werd het aantal actieve spelers door de Ksa geschat op 795 duizend.

Tabel 4.4 - Schatting aantal online gokkers per half jaar sinds tweede helft 2022

	2022 H2	2023 H1	2023 H2	2024 H1	2024 H2
Schatting aantal online gokkers in periode van 6 mnd (legale goksites)	649.000	676.000	726.000	795.000	788.000
% van NL bevolking (18+)	4,5%	4,7%	5,0%	5,4%	5,4%

Bron: KSA (2023a, 2024, 2025)

Op basis van het aantal actieve spelers lijkt er dus – in lijn met de bevindingen van dit onderzoek – een toename te zijn van het aantal spelers sinds in 2024 ten opzichte van 2023, hoewel we de exacte onzekerheidsmarges rond de GfK-schattingen niet kennen.

4.6 Ontwikkelingen in deelname naar demografie

De paragrafen 4.3 tot en met 4.5 lieten zien er dat over het geheel genomen sprake is van een toename in de deelname aan kansspelen in het afgelopen jaar, zowel op fysieke locaties als online. De vraag is of die toename is toe te wijzen aan specifieke groepen in de bevolking. Tabel 4.4 laat zien dat er, als het gaat om alle kansspelen bij elkaar, sprake is van een stijging bij mannen en vrouwen, bij meerdere leeftijdsgroepen, bij Nederlanders met verschillende opleidingsniveaus en Nederlanders met – en zonder migratieachtergrond.

Bij online kansspelen valt vooral de toename onder 16 en 17-jarigen op (van 12 naar 20%) en onder 25–34-jarigen (van 16 naar 21%). Daarnaast is er een stijging bij mensen zonder migratieachtergrond. De toename is verder niet specifiek toe te schrijven aan mannen of vrouwen en ook niet aan Nederlanders van een bepaald opleidingsniveau: in alle groepen werd het aandeel online kansspelers groter.

Tabel 4.5 - Ontwikkelingen in deelname aan kansspelen in demografische groepen

Basis: alle respondenten (2024: n=7.180; 2025: n=7.608)

			Deelname aan kansspelen (1)		Deelname aan kansspel op fysieke locatie, maar niet enkel een loterij (2)		Deelname aan online kansspelen (3)	
	n 2025	n 2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
Totaal			69%	65%	33%	31%	12%	10%
16-17	237	159	50%	47%	44%	41%	20%	12%
18-24	510	332	61%	58%	45%	44%	21%	17%
25-34	1050	1060	67%	64%	45%	42%	21%	16%
35-49	1442	1380	72%	67%	41%	37%	15%	13%
50-64	2403	2297	72%	68%	28%	25%	8%	7%
65+	1966	1952	68%	64%	18%	19%	4%	4%
Man	3681	3445	69%	66%	32%	30%	15%	13%
Vrouw	3900	3707	68%	64%	35%	32%	9%	7%
Vmbo, mbo1	1777	1618	71%	66%	29%	26%	10%	8%
Mbo2-4, havo, vwo	3051	2786	71%	68%	37%	35%	14%	11%
Hbo, wo	2777	2775	65%	61%	32%	30%	12%	9%
Geen migratieachtergrond	5955	6397	70%	67%	34%	31%	12%	9%
Niet-Europese migratieachtergrond	993	331	65%	55%	33%	32%	16%	14%
Europese migratieachtergrond	583	439	61%	65%	31%	28%	11%	9%

* Een blauwe arcering betekent dat het verschil tussen 2024 en 2025 voor die groep statistisch significant is.

4.7 Ontwikkeling in verhouding tussen fysieke en online kansspelen

In paragraaf 2.3 is beschreven dat bijna de helft van de spelers alleen deelnam aan een loterij. Dat was in 2024 ook zo, zij het nu iets gedaald (Tabel 4.6). Verder blijkt dat het aandeel spelers dat uitsluitend online speelde, iets is toegenomen: in 2024 deed 1 procent dat, in de huidige meting is dat toegenomen tot 2 procent. Daarnaast is de groep die zowel fysiek als online speelt iets groter geworden (van 14 naar 16 procent). De stijging is niet specifiek toe te schrijven aan mensen met bepaalde achtergrondkenmerken, maar is over de gehele linie zichtbaar.

Tabel 4.6 - Verhouding tussen spelen op een fysieke locatie en online spelen, 2024-2025

Basis: Nederlanders die minimaal één kansspel speelden in de afgelopen 12 maanden (n= 5.260).

	2025	2024
Alleen deelname aan loterij	46%	48%
Alleen op fysieke locatie	36%	37%
Alleen online	2%	1%
Zowel op fysieke locatie als online	16%	14%

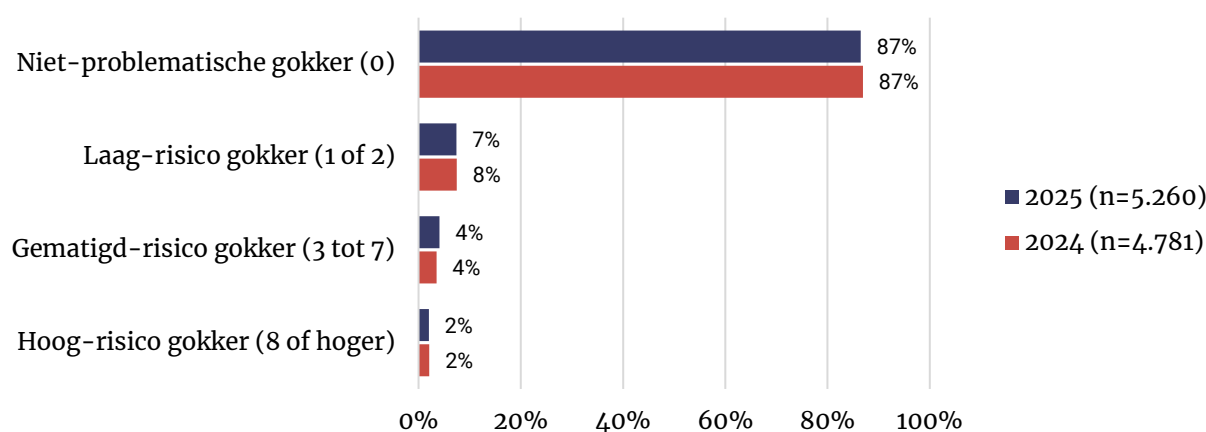
* Een blauwe arcering betekent dat het verschil tussen 2024 en 2025 voor die groep statistisch significant is.

4.8 Ontwikkelingen in risicovol gokgedrag

Wanneer de PGSI-scores van spelers in deze meting worden vergeleken met degenen die in 2024 aangaven in het afgelopen jaar een kansspel te hebben gespeeld, zijn geen ontwikkelingen waar te nemen. Ook binnen verschillende demografische groepen, en verschillende soorten spelers (Tabel 4.8) zijn er geen significante ontwikkelingen.

Tabel 4.7 - PGSI-score 4 groepen, 2024-2025.

Basis: Nederlanders die minimaal één kansspel speelden in de afgelopen 12 maanden.

Tabel 4.8 - PGSI-scores voor verschillende soorten spelers van kansspelen, vergelijking 2025-2024

Basis: Nederlanders die minimaal één kansspel speelden in de afgelopen 12 maanden.

	Niet problematische gokker		Laag- risicogokker		Gematigd- risico gokker		Hoog-risico gokker	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
Deelname aan één of meerdere kansspelen	87%	87%	7%	8%	4%	4%	2%	2%
Spelers van een kansspel dat niet enkel een loterij betreft	80%	82%	11%	10%	6%	5%	4%	3%
Spelers van ten minste één online kansspel	65%	68%	15%	13%	11%	9%	9%	10%

Online kansspelen, Casino- en speelhalbezoek en reclame

5 Online kansspelen

In dit hoofdstuk komt aan bod hoe vaak spelers aan online kansspelen deelnemen, of ze daarvoor een eigen account hebben, of ze (naar eigen zeggen) vergunde of niet-vergunde websites gebruiken, en of ze wel eens een interventie van een online aanbieder hebben gekregen.

5.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 5

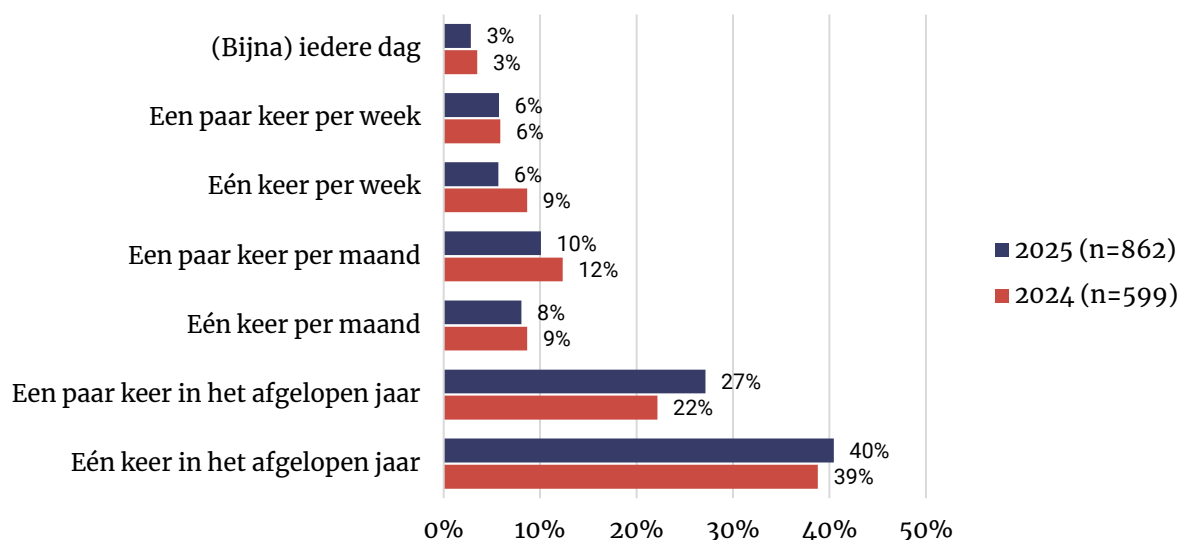
- De meeste spelers van online kansspelen (67%) deden één of enkele keren in het afgelopen jaar een online kansspel. Bijna één op vijf (18%) gokte één keer per week of vaker online.
- Spelers tussen 18 en 24 jaar gokten minder frequent online dan spelers in hogere leeftijdscategorieën. Tevens speelden vrouwen minder frequent dan mannen en ook mensen met een hbo- of wo-opleiding speelden minder frequent ten opzichte van mensen met een vmbo, mbo, havo of vwo-opleiding.
- Onder deelnemers aan online kansspelen is de groep met één account (44%) het grootst. Het percentage spelers dat aangeeft geen account te hebben, is in een jaar tijd toegenomen van 10 naar 14 procent.
- Een kwart van de spelers van online kansspelen (24%) weet niet of ze op legale of illegale websites speelden. Twee derde zegt enkel legale websites te bezoeken. Het overige deel (9%) speelde naar eigen zeggen (ook) op illegale websites.
- De helft van de deelnemers aan online kansspelen (48%) is naar eigen zeggen in de afgelopen 12 maanden geïnformeerd over de verslavingsrisico's van kansspelen en 38 procent is geïnformeerd over de winkansen. Spelers zijn hierover niet vaker of minder vaak geïnformeerd ten opzichte van 2024.
- Vergeleken met een jaar geleden zijn meer frequente (minimaal één keer per week) online spelers geïnformeerd over hun speelgedrag via chatberichten of e-mail (van 8 naar 29%), en gewezen op de mogelijkheden voor anonieme hulp (van 10 naar 21%). Deze ontwikkeling is niet zichtbaar bij spelers die minder dan één keer per week online spelen.

5.2 Speelfrequentie

Twee op drie spelers van online kansspelen deden dit in lage frequentie: één of een paar keer in het afgelopen jaar. Bijna één op vijf (18%) gokte daarentegen frequent, namelijk één keer per week of vaker. Dit aandeel is stabiel gebleven ten opzichte van 2024.

Figuur 5.1 - Hoe vaak speelde u in de laatste 12 maanden een online kansspel? Vergelijking 2025 en 2024.

Basis: Nederlanders die in de afgelopen 12 maanden een online kansspel speelden.

Uit Tabel 5.1 is af te lezen dat mannen in het afgelopen jaar vaker online gokten dan vrouwen en mensen met een vmbo of mbo1-opleiding vaker dan mensen met een hbo of wo-opleiding. Verder blijkt dat 18 tot 24-jarigen minder frequent deelnemen aan online kansspelen dan spelers in oudere leeftijdsgroepen. Waar 84 procent van de 18 tot 24-jarigen een keer of een paar keer in het afgelopen jaar online speelden, schommelt dit percentage voor Nederlanders boven de 25 jaar tussen 57 en 67 procent. Tot slot spelen Nederlanders met een vmbo of mbo1-opleiding frequenter dan Nederlanders met een hbo- of wo-opleiding.

Tabel 5.1 - Hoe vaak speelde u in de laatste 12 maanden een online kansspel? Uitgesplitst naar demografische kenmerken

Basis: Nederlanders die in de afgelopen 12 maanden een online kansspel speelden (n=862). Rijen tellen op tot 100%.

	Eén keer per week of vaker (n=124)	Een paar keer per maand (n=89)	Eén keer per maand (n=71)	Eén of een paar keer in het afgelopen jaar (n=578)
Geslacht				
Man (n=518)	15%	12%	10%	64%
Vrouw (n=339)	14%	7%	6%	74%
Leeftijd				
16-17 (n=46)*	9%	11%	0%	80%
18-24 (n=109)	4%	5%	7%	84%
25-34 (n=218)	17%	9%	7%	67%
35-49 (n=216)	13%	13%	9%	65%
50-64 (n=187)	20%	12%	11%	57%
65+ (n=86)	14%	11%	11%	64%
Opleidingsniveau				
Vmbo, mbo1 (n=172)	17%	13%	9%	60%
Mbo2-4, havo, vwo (n=382)	15%	11%	7%	67%
Hbo, wo (n=308)	13%	8%	8%	71%
Migratieachtergrond				
Geen migratieachtergrond (n=640)	13%	10%	8%	68%
Niet-Europese migratieachtergrond (n=152)	18%	10%	9%	63%
Europese migratieachtergrond (n=59)	14%	10%	5%	71%

* Vanwege het lage aantal observaties zijn deze percentages indicatief en ze moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

5.3 Kanalisatie

Aan spelers werd de vraag voorgelegd of zij op legale (vergunde) of illegale (niet-vergunde) website(s) kansspelen spelen. Om het onderscheid duidelijk te maken, werd in de vraagstelling kort benoemd waar een legale website aan te herkennen is (kenmerk van de Ksa, uitvoeren van een identiteitscontrole etc.)²⁴

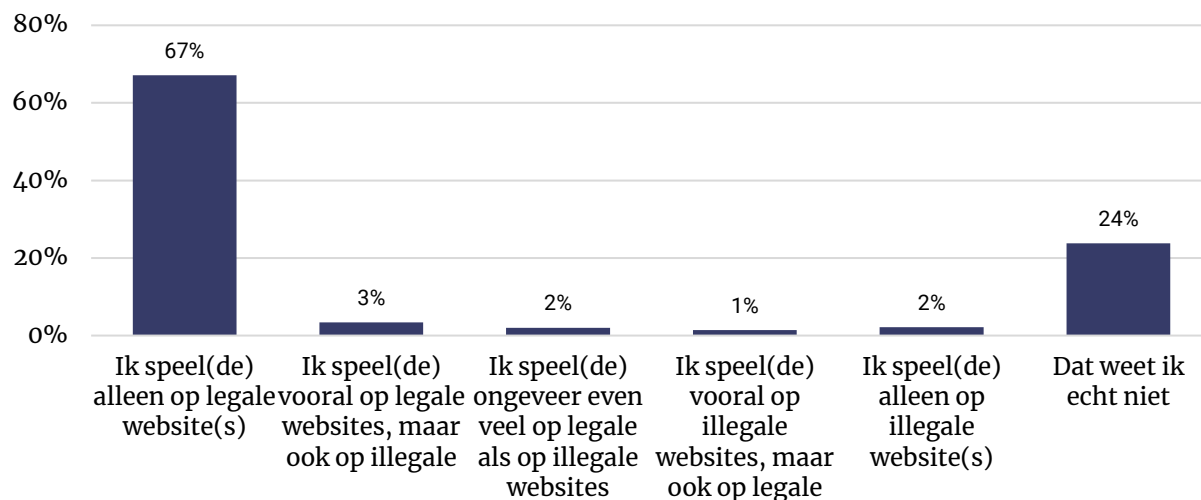
Een kwart van de spelers weet niet of de website waarop hij of zij speelt legaal of illegaal is. Twee derde geeft aan enkel op legale websites te spelen. Zeven procent zegt zowel legale als illegale websites te bezoeken. Tot slot maakt 2 procent uitsluitend van illegale websites gebruik.²⁵

²⁴ Zie voor de volledige tekst de vragenlijst in bijlage D.

²⁵ Het gaat hier om zelfrapportage, waardoor duidelijk wordt of spelers zelf weten of zij legaal of illegaal spelen. De Kansspelautoriteit meet kanalisatie aan de hand van websitebezoek van panelleden van het Cross-Media Link Panel van GfK.

Figuur 5.3 - Speelt u online kansspelen op legale of illegale websites? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: Nederlanders die in de afgelopen 12 maanden een online kansspel speelden (n=862).

Uit tabel 5.3 blijken enkele verschillen in kanalisatie naar speelfrequentie en demografische groepen. Meer mensen met een vmbo of mbo1-opleiding (14%) dan mensen met een mbo2-4, havo of vwo-opleiding (7%) speelden (ook) op illegale gokwebsites, en meer mensen met een niet-Europese migratieachtergrond (14%) dan mensen zonder migratieachtergrond (8%).

Van degenen die minimaal één keer per week online speelden, geeft 18 procent aan (ook) op niet-vergunde websites te spelen, ten opzichte van 8 procent van de minder frequente spelers. Het is echter niet vast te stellen of deze minder frequente spelers in grotere mate gebruik maakten van het legale aanbod: het percentage dat het 'echt niet weet' is in deze groep namelijk relatief groot (27%). Dat geldt in nog sterkere mate voor de minderjarige (16-17) online gokkers: meer dan de helft (51%) weet niet of ze op legale of illegale website(s) gokten. Onder 18 tot en met 34-jarigen is dit percentage beduidend lager, maar vanaf 35 jaar leeftijd neemt het aandeel dat het onderscheid tussen legale en illegale websites niet kan maken weer toe tot 42 procent onder 65-plussers.

Hieruit blijkt dat 91 procent van de spelers uitsluitend legaal speelt, zes procent zowel legaal als illegaal en drie procent uitsluitend illegaal. (Monitoringsrapportage Online Kansspelen Voorjaar 2025, Kansspelautoriteit)

Tabel 5.2 - Speelt u online kansspelen op legale of illegale websites? Uitgesplitst naar speelfrequentie en demografische kenmerken.

Basis: Nederlanders die in de afgelopen 12 maanden een online kansspel speelden (n=862). Rijen tellen op tot 100%.

	Speel(de) alleen op legale website(s)	Speelde (ook) op illegale website(s)*	“Dat weet ik echt niet”
Speelt één keer per week of vaker (n=124)	75%	18%	7%
Speelt minder dan één keer per week (n=738)	66%	8%	27%
Man (n=518)	73%	8%	19%
Vrouw (n=339)	57%	11%	32%
16-17 (n=46)**	45%	4%	51%
18-24 (n=109)	73%	6%	21%
25-34 (n=218)	74%	11%	15%
35-49 (n=216)	68%	9%	23%
50-64 (n=187)	64%	7%	28%
65+ (n=86)	46%	12%	42%
Vmbo, mbo1 (n=172)	58%	14%	28%
Mbo2-4, havo, vwo (n=382)	65%	7%	27%
Hbo, wo (n=308)	73%	9%	18%
Geen migratieachtergrond (n=640)	66%	8%	26%
Niet-Europese migratieachtergrond (n=152)	66%	14%	20%
Europese migratieachtergrond (n=59)	78%	8%	14%

* Dit is een samenvoeging van de categorieën: ‘Ik speel(de) vooral op legale websites, maar ook op illegale’; ‘Ik speel(de) ongeveer even veel op legale als op illegale websites’; ‘Ik speel(de) vooral op illegale websites, maar ook op legale’ en ‘Ik speel(de) alleen op illegale websites’

** Vanwege het lage aantal observaties zijn deze percentages indicatief en moeten ze met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Vanwege een verandering in de vraagstelling tussen 2024 en 2025²⁶ is het niet mogelijk om de kanalisatiecijfers één op één met elkaar te vergelijken. In de huidige meting is het aantal antwoordcategorieën namelijk uitgebreid, waardoor de verschillende mogelijkheden voor legaal en illegaal spelen duidelijker zijn beschreven voor spelers.

In 2024 zei één procent van de online spelers zowel legale als illegale websites te bezoeken. Nog eens één procent gaf aan uitsluitend via illegale sites te gokken. In de huidige meting gaat het om

²⁶ De vraagstelling luidde in zowel 2024 als 2025 ‘Speelt u online kansspelen op legale of illegale websites?’ In de meting van 2024 waren er drie antwoordcategorieën (‘Ik speel op een legale website(s)’, ‘Ik speel op een illegale website(s)’ en ‘Dat weet ik echt niet’) waarbij de eerste twee beide konden worden gekozen. In de huidige meting is het aantal antwoordcategorieën uitgebreid (zie Figuur 5.3) en was nog maar één antwoord mogelijk.

respectievelijk zeven en twee procent. Het is aannemelijk dat de waargenomen verschuiving (grotendeels) het gevolg is van de wijziging in de vraagstelling. Het is echter niet vast te stellen hoe groot dat deel is.

5.4 Aantal accounts

Aan degenen die het afgelopen jaar een online kansspel speelden, is tevens gevraagd of ze een (eigen) online speelaccount hebben. Wanneer dit het geval bleek, vroegen we om hoeveel accounts het gaat.

Bij vergunde aanbieders is het verplicht om een account aan te maken voordat een speler toegang krijgt tot het platform. Dit account moet tevens aan een aantal voorwaarden voldoen, bijvoorbeeld een ID-check. Bij niet-vergunde (illegale) aanbieders zijn er geen eenduidige regels. Bij sommige illegale aanbieders dient een speler zich wel te registreren, bij anderen is het niet nodig om te kunnen beginnen met spelen. Registratie bij illegale aanbieders vindt soms plaats bij uitbetaling.

Net zoals in 2024 is de groep spelers met één account het grootst (Figuur 5.2). Het percentage spelers dat aangeeft geen account te hebben, is toegenomen van 10 naar 14 procent.

Eén procent geeft aan dat iets anders van toepassing is. Uit de toelichtingen blijkt dat het onder andere gaat om mensen die hun account alweer hebben gesloten, of spelers die een (vrijwillige) gokstop hebben genomen.

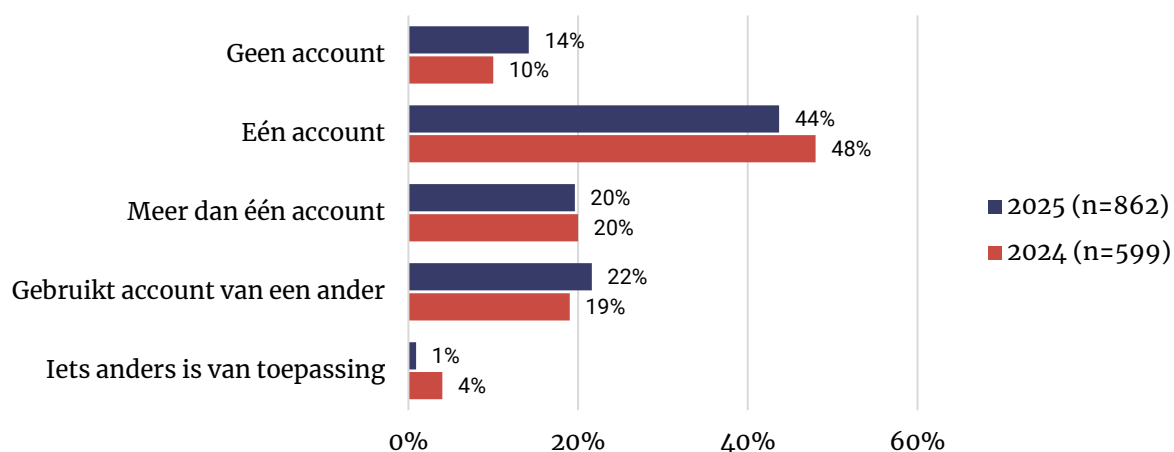
“Heb een vrijwillig geblokkeerd account”

“Deze heeft geen vergunning meer voor kansspelen in Nederland, dus kan account niet meer gebruiken”

“Ik had een account, maar heb het na 2 keer spelen verwijderd”

Figuur 5.2 - Heeft u één of meerdere account(s) om een online kansspel te spelen? Vergelijking 2025 en 2024

Basis: Nederlanders die in de afgelopen 12 maanden een online kansspel speelden.

Wanneer het gebruik van accounts wordt uitgesplitst naar de kanalisatievorm, valt allereerst op dat zeven procent van degenen die zelf zeggen uitsluitend legaal te gokken, aangeeft geen account te hebben. Zoals eerder benoemd is het aanmaken van een account verplicht bij vergunde aanbieders. Mogelijk hebben deze mensen hun account alweer opgezegd. Binnen de groep die niet weet of ze legaal of illegaal spelen is het percentage dat met het account van een ander speelt relatief hoog, evenals het deel zonder account.

Tabel 5.3 - Heeft u één of meerdere account(s) om een online kansspel te spelen? Uitgesplitst naar kanalisatievorm.

Basis: Nederlanders die in de afgelopen 12 maanden een online kansspel speelden (n=862).

	Uitsluitend legaal (n=565)	Zowel legaal als illegaal (n=55)	Uitsluitend illegaal (n=21)*	“Weet ik niet” (n=221)
Eén of meerdere accounts	78%	81%	41% (n=8)	20%
Gebruikt het account van een ander	14%	17%	41% (n=9)	42%
Iets anders is van toepassing	1%	0%	0% (n=0)	1%
Geen account	7%	2%	18% (n=4)	37%

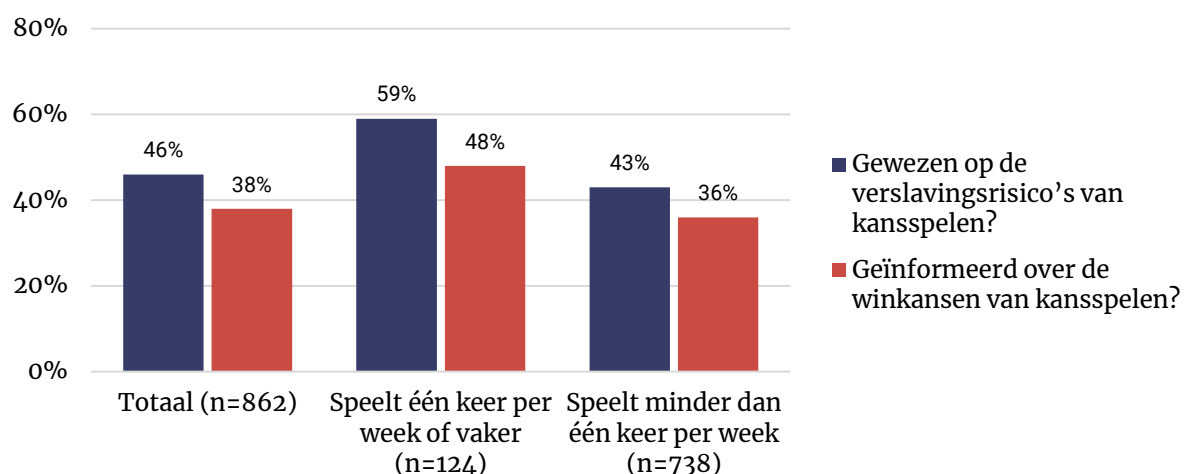
* Vanwege het lage aantal observaties zijn deze percentages indicatief en moeten ze met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

5.5 Informatie en advies over speelgedrag en verslavingsrisico

Bijna de helft (46%) van de deelnemers aan online kansspelen zegt in de afgelopen twaalf maanden, tijdens het spelen van online kansspelen, geïnformeerd te zijn over de verslavingsrisico's van kansspelen (Figuur 5.3; In de vraagstelling was niet gespecificeerd door wie de speler geïnformeerd zou moeten zijn). Een iets kleiner deel, 38 procent, is naar eigen zeggen geïnformeerd over de winkansen van kansspelen. Van de frequente spelers zegt een groter deel te zijn gewezen op de verslavingsrisico's en de winkansen in vergelijking met niet-frequente spelers. Er zijn geen verschillen met de vorige meting.

Figuur 5.3 - Bent u in de afgelopen 12 maanden, bij het spelen van online kansspelen... % 'ja'.

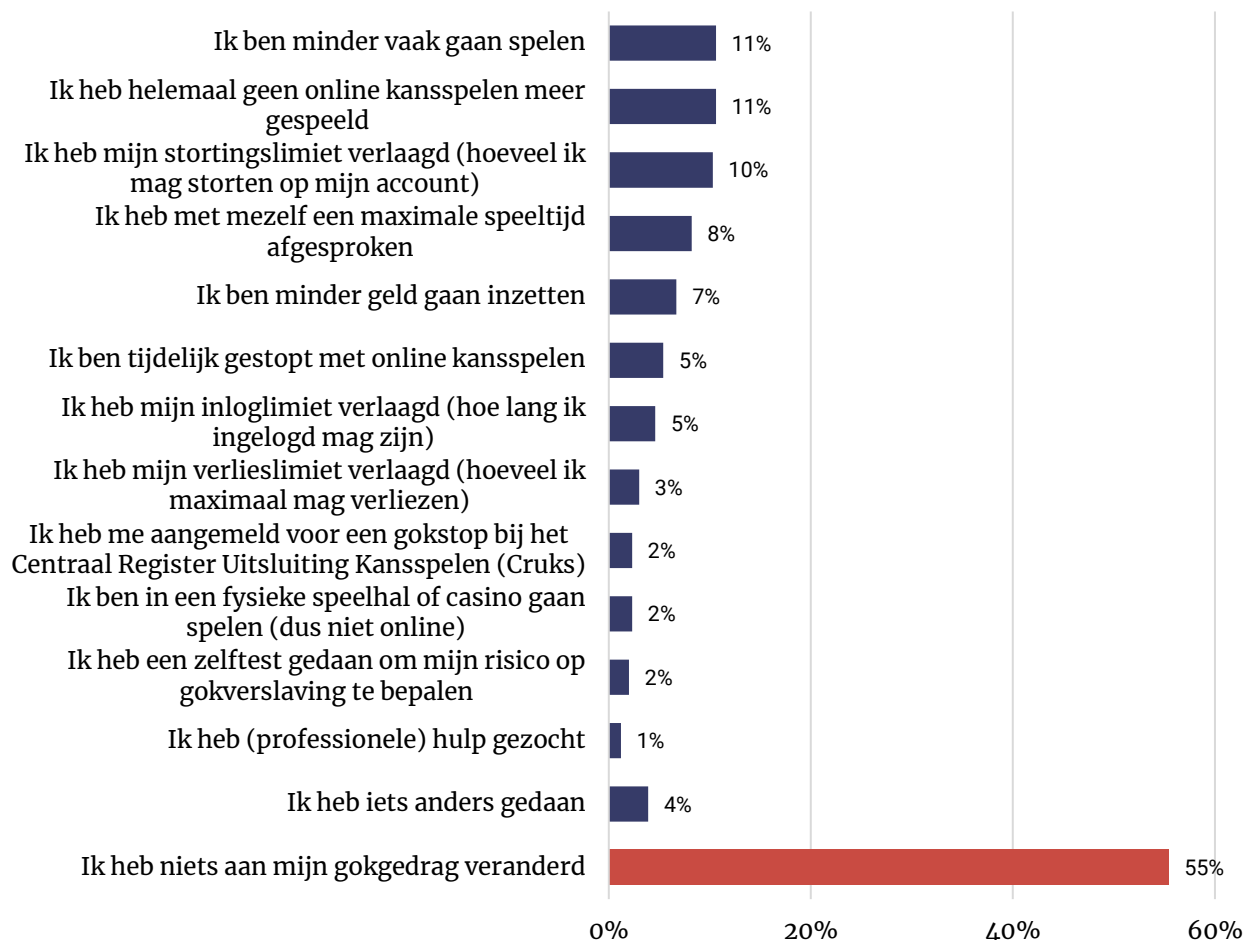
Basis: Nederlanders die in het afgelopen jaar minimaal één online kansspel speelden.

De reacties van spelers na het krijgen van deze informatie lopen uiteen. Een meerderheid zegt niets gedaan te hebben na het ontvangen van de informatie. (Ongeveer) een op tien is naar eigen zeggen minder vaak gaan spelen, heeft helemaal geen online kansspelen meer gespeeld, of heeft de stortingslimiet verlaagd. Het zoeken van hulp bij een professional, of door middel van een gokstop of een zelftest, werd het minst gedaan.

Figuur 5.4 - Wat heeft u gedaan nadat u informatie over winkansen en/of verslavingsrisico's had gekregen?

Basis: Spelers die in de afgelopen 12 maanden zijn geweest op de verslavingsrisico's en/of winkansen van online kansspelen (n=240).

5.6 Interventies door online kansspelersaanbieders

Aan spelers van online kansspelen zijn tevens een aantal 'interventies' voorgelegd die een aanbieder van online kansspelen kan inzetten. Gevraagd is of spelers hebben meegemaakt dat een aanbieder deze 'interventie' bij hen inzette in de afgelopen 12 maanden. Het gaat hier dus om zelfrapportage van spelers en niet om gegevens van aanbieders.

Een kwart van de spelers geeft aan dat ze door middel van een pop up tijdens het spelen bericht hebben gekregen over het eigen speelgedrag. Andere mogelijke interventies die een aanbieder kan inzetten, zoals telefonisch contact, werden aanmerkelijk minder gerapporteerd. Op totaalniveau zijn, vergeleken met een jaar geleden, de verschillende interventies niet vaker of minder vaak gerapporteerd.

Wanneer frequente – en minder frequente spelers met elkaar worden vergeleken, zijn enkele ontwikkelingen zichtbaar. Vergeleken met een jaar geleden geven frequente spelers vaker aan geïnformeerd te zijn over hun speelgedrag via chatberichten of e-mail en gewezen te zijn op de mogelijkheden voor anonieme hulp.

Tabel 5.4 - Is het in de afgelopen 12 maanden, bij het spelen van online kansspelen voorgekomen dat de kansspelaanbieder u... % 'ja'.

Basis: Nederlanders die in het afgelopen jaar minimaal één online kansspel speelden.

	Totaal		Frequente spelers*		Minder frequente spelers	
	2025 (n=862)	2024 (n=599)	2025 (n=124)	2024 (n=109)	2025 (n=738)	2024 (n=490)
... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een pop-up?	24%	25%	46%	34%	20%	23%
... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een chatbericht of mail?	11%	10%	29%	8%	8%	10%
... heeft gewezen op de mogelijkheden voor (anonieme) hulp?	9%	7%	21%	10%	7%	7%
... een zelftest heeft aangeboden om het risico op gokverslaving te bepalen?	8%	6%	20%	11%	6%	5%
... heeft gewezen op een vrijwillige gokstop bij alle kansspelaanbieders?	8%	8%	18%	14%	7%	3%
... voor een bepaalde periode heeft uitgesloten van deelname aan kansspelen?	6%	4%	11%	8%	5%	3%
... heeft aangemeld voor een onvrijwillige gokstop?**	5%	3%	11%	6%	4%	3%
... heeft verwezen naar het Loket Kansspel?**	5%		15%		4%	
... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een telefoontje?	4%	5%	9%	9%	3%	4%

Blauwe arcering: verschil tussen 2024 en 2025 is statistisch significant. *In het rapport van de meting uit 2024 zijn frequente spelers gedefinieerd als spelers die 'een paar keer per week of vaker' online spelen. Bij de huidige meting is een frequente speler gedefinieerd als iemand die 'één keer per week of vaker' online speelt. De percentages voor 2024 zijn opnieuw berekend volgens deze definitie. **Gemiddeld zijn er tussen de 50 en 55 mensen die tegelijkertijd onvrijwillig in Cruks staan, terwijl er in totaal ruim 87.000 inschrijvingen te zijn. Er lijkt hier sprake van een overschatting. Mogelijk is het onderscheid tussen de vrijwillige en onvrijwillige gokstop niet voldoende duidelijk. *** Antwoordoptie in meting 2025 toegevoegd.

6 Casino en speelhallen

Op dit moment kent Nederland 13 officiële fysieke casino's. Dit zijn allen vestigingen van Holland Casino. Daarnaast zijn er honderden speelhallen, die soms wel het woord 'casino' in de naam hebben (bijvoorbeeld: Jack's Casino). In dit hoofdstuk komt aan bod welk deel van de bevolking in het afgelopen jaar een casino en/of speelhal bezocht en hoe vaak zij die locaties bezochten. Daarnaast wordt een aantal aspecten van 'compliance' van spelaanbieders behandeld: moesten bezoekers zich naar eigen zeggen legitimeren en zijn zij wel eens aangesproken op hun gokgedrag?

6.1 Belangrijkste bevindingen hoofdstuk 6

- Een op twintig Nederlanders (6%) bezocht in het afgelopen jaar een vestiging van Holland Casino. Speelhallen werden in mindere mate bezocht (3%).
- Vijf procent van de bezoekers ging wekelijks of vaker naar Holland Casino. Speelhalbezoekers gingen gemiddeld vaker: 13 procent bezocht de speelhal wekelijks of vaker.
- Een kwart (25%) van de bezoekers van Holland Casino en een vijfde (19%) van de bezoekers van speelhallen zijn naar eigen zeggen wel eens gewezen op de verslavingsrisico's van kansspelen. Bijna twee op tien (respectievelijk 18 en 17%) zijn naar eigen zeggen geïnformeerd over de winkansen van kansspelen.
- Bezoekers van speelhallen hadden vaker een gesprek met een medewerker over het eigen speelgedrag (11%) en kregen vaker het advies om hulp te zoeken (9%) dan bezoekers van Holland Casino (beide 4%). Dat verschil is mogelijk te verklaren doordat het percentage gematigd- of hoog-risicogokkers hoger is onder bezoekers van speelhallen dan onder de bezoekers van Holland Casino.

6.2 Bezoek en bezoekfrequentie

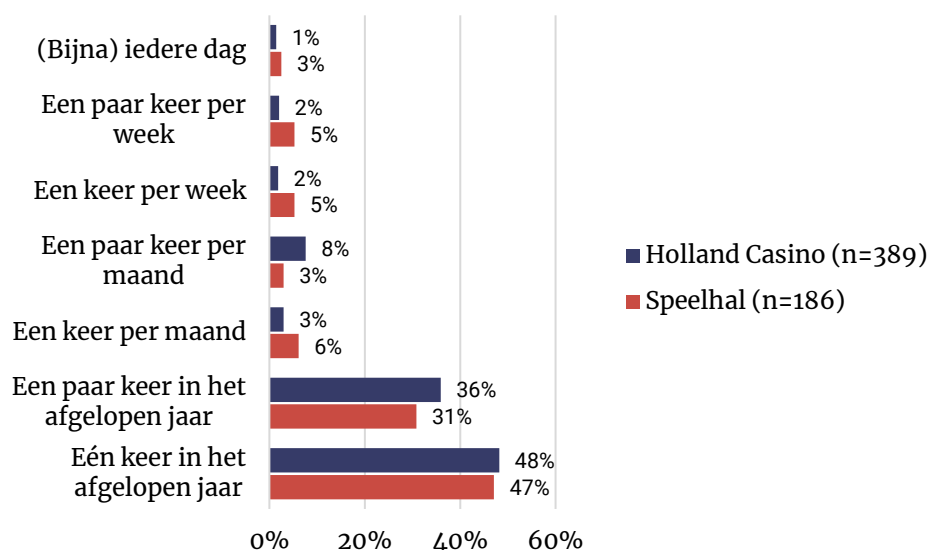
In de 12 maanden voorafgaand aan de vragenlijst bezocht 6 procent van de Nederlandse bevolking een vestiging van Holland Casino (in 2024: 5%).²⁷ Drie procent bezocht een speelhal (in 2024: 2%).

De meeste mensen die Holland Casino bezochten, deden dat één keer (48%, Figuur 6.1) of een paar keer in het afgelopen jaar (36%). Vijf procent van de bezoekers ging wekelijks of vaker naar Holland Casino. Speelhalbezoekers brachten gemiddeld vaker een bezoek: 13 procent bezocht de speelhal in ieder geval wekelijks. Er zijn geen ontwikkelingen in de bezoekfrequentie ten opzichte van een jaar geleden.

²⁷ Holland Casino rapporteert een lichte toename in het aantal bezoekers in het eerste half jaar van 2024. Bron: <https://nieuws.hollandcasino.nl/moeizaam-eerste-halfjaar-voor-holland-casino/>

Figuur 6.1 - Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden een vestiging van Holland Casino/een speelhal bezocht?

Basis: Nederlanders die in het afgelopen jaar Holland Casino of een speelhal bezochten.

Er zijn verschillen tussen de bezoekers van Holland Casino en speelhallen voor wat betreft de mate van problematisch gokgedrag. Van de bezoekers van Holland Casino is 11 procent een gematigd risico gokker en 11 procent een hoog risico gokker. Van de bezoekers van speelhallen gaat het om een groter deel, respectievelijk 22 en 17 procent.

Tabel 6.1 - Bezoekers van Holland Casino en speelhallen, uitgesplitst naar PGSI-score.

	Bezoekers Holland Casino (n=389)	Bezoekers speelhal (n=186)
Niet-problematische gokker	64%	50%
Laag-risico gokker	14%	12%
Gematigd risico gokker	11%	22%
Hoog-risico gokker	11%	17%

6.3 Legitimeren bij bezoek aan casino of speelhal

Aanbieders van kansspelen zijn verplicht om het identiteitsbewijs van spelers te controleren.²⁸ Bezoekers van Holland Casino en speelhallen is gevraagd of zij zich bij hun bezoek (in het geval van een enkel bezoek) of bezoeken (in het geval van meerdere bezoeken) moesten legitimeren. Het gaat hier dus om zelfrapportage.

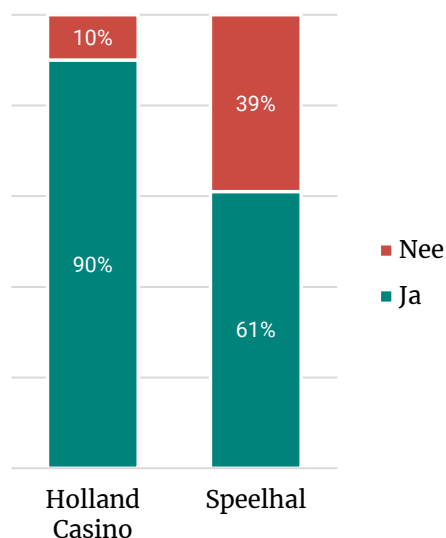
De meerderheid van de mensen die één bezoek in het afgelopen jaar brachten, geeft aan dat ze zich moesten legitimeren. Eenmalige bezoekers van Holland Casino werd vaker om hun legitimatiebewijs gevraagd dan bezoekers van speelhallen. Ook meer dan de helft van de terugkerende bezoekers moest zich bij alle bezoeken legitimeren (HC: 61%; speelhal: 55%). In de

²⁸ [Vragen over veilig spelen op een speelautomaat – Kansspelautoriteit](#)

mate waarin frequente bezoekers van Holland Casino en speelhallen zich moeten legitimeren, zijn geen verschillen zichtbaar.

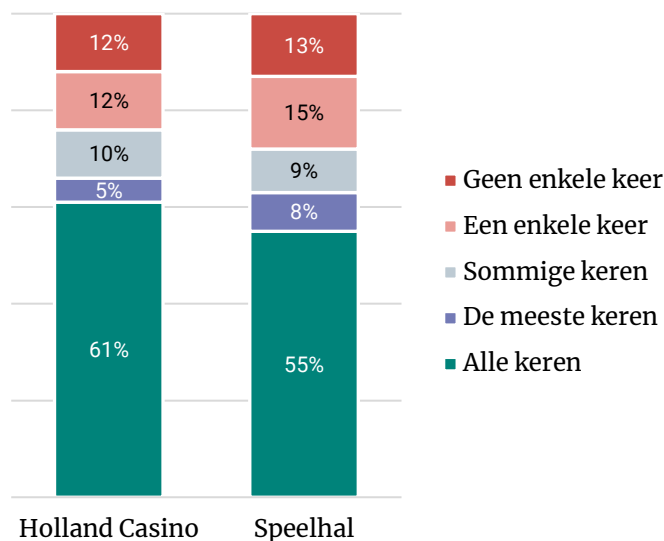
Figuur 6.2 - Heeft u zich in de afgelopen 12 maanden moeten legitimeren bij uw bezoek aan een vestiging van Holland Casino/een speelhal?

Respondenten die één keer Holland Casino (n=189) of een speelhal (n=89) bezochten.

Figuur 6.3 - Hoe vaak heeft u zich in de afgelopen 12 maanden moeten legitimeren bij uw bezoeken aan een vestiging van Holland Casino/een speelhal?

Respondenten die meerdere keren Holland Casino (n=200) of een speelhal (n=97) bezochten.

6.4 Interventies door kansspelaanbieders

Aanbieders van kansspelen hebben wettelijk gezien een zorgplicht. Dat betekent onder andere dat zij spelers waarbij er aanwijzingen zijn dat zij hun speelgedrag niet in de hand hebben, tegen zichzelf (en/of ten behoeve van anderen) in bescherming moeten nemen.²⁹

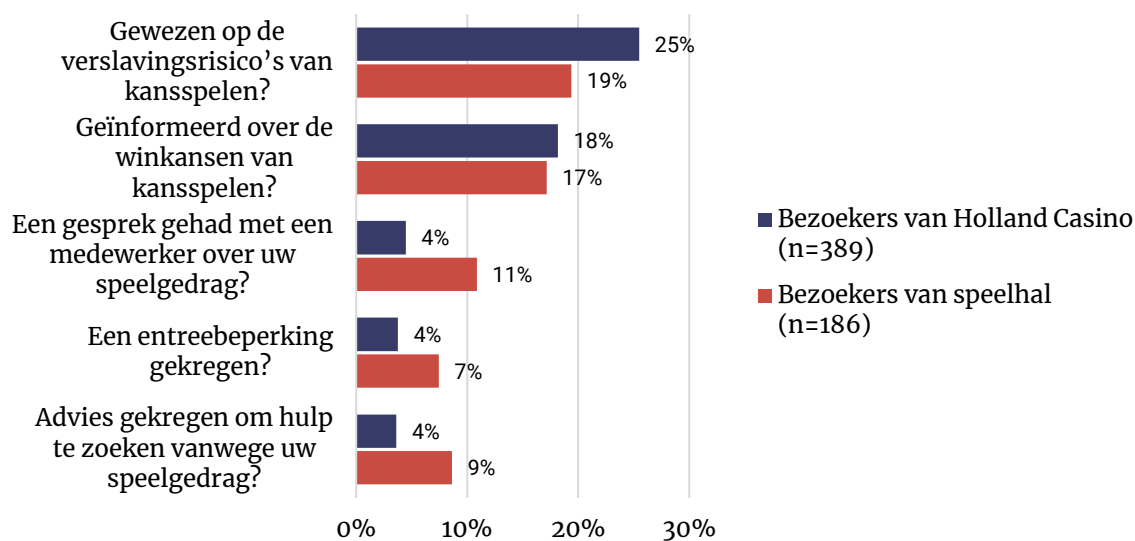
Een kwart van de bezoekers van Holland Casino, en een vijfde van de bezoekers van speelhallen zijn naar eigen zeggen wel eens gewezen op de verslavingsrisico's van kansspelen. Bijna twee op tien zijn geïnformeerd over de winkansen van kansspelen.

Bezoekers van speelhallen kregen vaker een gesprek met een medewerker over het eigen speelgedrag en kregen vaker het advies om hulp te zoeken dan bezoekers van Holland Casino (Figuur 6.5). Een mogelijke verklaring voor dit verschil is te vinden in het type speler dat de vestigingen bezoekt. Zoals in paragraaf 6.2 beschreven, is het percentage gematigd- en hoog-risicogokkers hoger onder bezoekers van speelhallen. Aangezien deze interventies zijn gericht op spelers die (mogelijk) problematisch speelgedrag vertonen, is het logisch dat de percentages voor speelhallen hoger liggen.

²⁹ Wet op de kansspelen, artikel 4a lid 1.

Figuur 6.4 - Bent u, tijdens uw bezoek aan [Holland Casino/een speelhal] wel eens... (% 'ja')

Basis: Nederlanders die in het afgelopen jaar Holland Casino of een speelhal bezochten.

Tabellen 6.2 en 6.3 maken inzichtelijk dat de twee meer algemene interventies (informatie over winkansen en verslavingsrisico's) met name door spelers die volgens de PGSI classificeren als een gematigd- of hoog-risicogokker zijn ontvangen, maar ook nog door niet-problematische – en laag-risicogokkers. Omdat de uitkomst van de PGSI gebaseerd is op zelfrapportage moet de kanttekening geplaatst worden dat sommige spelers mogelijk zelf geen risicovol gedrag aangeven, maar door het personeel casino's en speelhallen (terecht) wel als hoog-risicospelers aangemerkt zijn. De andere drie (zwaardere) interventies komen vrijwel uitsluitend voor bij de (aldus de PGSI) gematigd- en hoog-risicogokkers.

Tabel 6.2 - Bent u, tijdens uw bezoek aan Holland Casino wel eens... (% 'ja') Uitgesplitst naar mate van risicovol gokgedrag.

Basis: Nederlanders die in het afgelopen jaar Holland Casino of een speelhal bezochten.

	Niet-problematische gokker (n=254)	Laag-risico gokker (n=53)	Gematigd-risico gokker (n=42*)	Hoog-risico gokker (n=40*)
Geïnformeerd over winkansen?	15%	12%	27%	36%
Gewezen op verslavingsrisico's?	24%	16%	28%	45%
Gesprek gehad met medewerker over speelgedrag?	1%	2%	3%	26%
Advies gekregen hulp te zoeken?	0%	0%	3%	29%
Een entreebeperking gekregen?	0%	0%	11%	22%

* Vanwege het lage aantal observaties zijn deze percentages indicatief en moeten ze met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Tabel 6.3 - Bent u, tijdens uw bezoek aan een speelhal wel eens... (% 'ja') Uitgesplitst naar mate van risicovol gokgedrag.

Basis: Nederlanders die in het afgelopen jaar Holland Casino of een speelhal bezochten.

	Niet- problematische gokker (n=97)	Laag-risico gokker (n=21*)	Gematigd- risico gokker (n=39*)	Hoog-risico gokker (n=29*)
Geïnformeerd over winkansen?	7%	9%	22%	45%
Gewezen op verslavingsrisico's?	12%	8%	21%	47%
Gesprek gehad met medewerker over speelgedrag?	1%	0%	10%	49%
Advies gekregen hulp te zoeken?	0%	0%	10%	39%
Een entreebeperking gekregen?	0%	0%	5%	38%

* Vanwege het lage aantal observaties zijn deze percentages indicatief en moeten ze met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Ongeveer de helft van degenen die bij hun bezoek aan Holland Casino geïnformeerd zijn over de winkansen en verslavingsrisico's, geeft aan dat ze niets aan hun gokgedrag hebben veranderd als gevolg van deze informatie. Voor de bezoekers van speelhallen gaat het om een kleiner deel (24%).

De bezoekers van Holland Casino die wél iets ondernamen na het krijgen van informatie over winkansen en/of verslavingsrisico's pasten met name iets aan in hun speelgedrag: zij besloten met een maximumbedrag, minder vaak, en/of met minder geld te spelen (Tabel 6.4). Bezoekers van speelhallen gingen ook vaker met een maximumbedrag spelen, maar kozen daarnaast ook voor maatregelen die erop geënt waren het gokken helemaal te beëindigen.

Tabel 6.4 - Wat heeft u gedaan nadat...? Top drie meest genoemde acties en percentage/aantal dat niets heeft gedaan

Basis: bezoekers van Holland Casino en speelhallen die informatie hebben ontvangen, een gesprek hadden met een medewerker of het advies kregen hulp te zoeken.

Informatie over winkansen en/of verslavingsrisico's?			Gesprek of advies om hulp te zoeken?	
	Holland Casino (n=117)	Speelhal (n=47)	Holland Casino (n=19)*	Speelhal (n=20)*
1	Ik ben gaan spelen met een maximumbedrag (21%)	Ik ben gaan spelen met een maximumbedrag (22%)	Ik liet vanaf dat moment mijn bankpasjes en creditcards thuis als ik naar het casino ging (n=6)	Ik heb afspraken gemaakt over een entreebeperking of entreeverbod (n=5)
2	Ik ben minder vaak gaan spelen (11%)	Ik heb afspraken gemaakt over een entreebeperking of entreeverbod (20%)	Ik heb afspraken gemaakt over een entreebeperking of entreeverbod (n=5)	Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Cruks (n=4)
3	Ik ben minder geld gaan inzetten (11%)	Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Cruks (12%)	Ik ben gaan spelen met een maximumbedrag (n=4)	Ik heb helemaal geen kansspelen meer gespeeld (n=4)
<i>Niets gedaan</i>	44%	24%	n=1	n=1

7 Reclame voor kansspelen

In dit laatste hoofdstuk wordt behandeld in welke mate en met welke frequentie Nederlanders reclame voor kansspelen zagen. Sinds 1 juli 2023 gelden strenge eisen voor kansspelreclame. Zo is reclame niet toegestaan tussen 6.00 en 19.00 (of 21.00, afhankelijk van type kansspel), mag de reclame niet gericht zijn op minderjarigen en is het reclame maken voor online kansspelen op (onder andere) televisie en radio helemaal verboden. Het vermelden van programmasponsoring was nog toegestaan tot 1 juli 2024. De online kansspelaanbieders lijken het wegvallen van tv-commercials te hebben gecompenseerd door meer in te zetten op programmasponsoring.³⁰

Uitleg vragenlijst

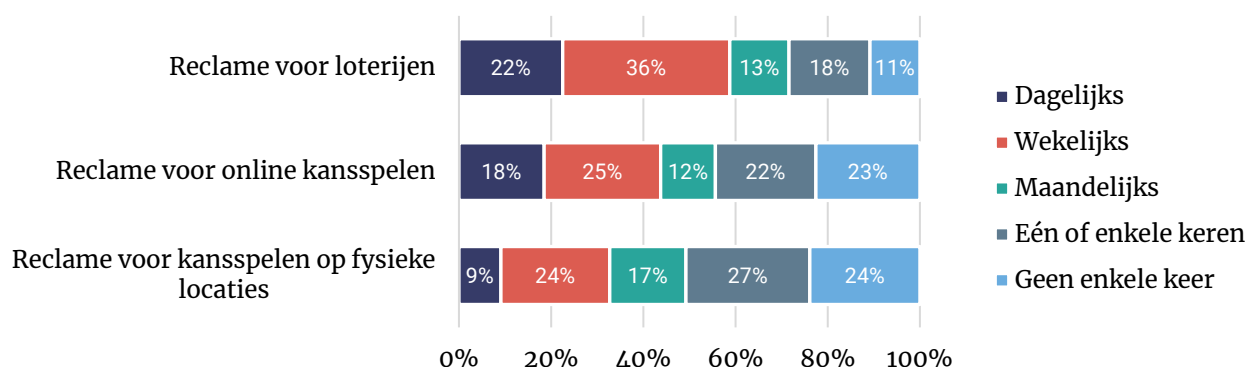
De enquête (zie bijlage D) bevatte twee varianten van een vraag over het zien van reclame. In de eerste variant werd de frequentie uitgevraagd waarmee men reclame had gezien voor respectievelijk loterijen, kansspelen op een fysieke locatie en online kansspelen. Bij de deze variant waren de antwoordcategorieën: dagelijks, wekelijks, maandelijks, een (paar) keer of geen enkele keer. Er is geen uitleg gegeven over wat kansspelen op 'fysieke' locaties en 'online' kansspelen zijn.

De tweede vraag is gesteld om een vergelijking met de meting van 2024 te kunnen maken. In deze vraag staat het medium waarop men reclame ziet centraal. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende kansspelen. Ook bij de tweede variant waren de antwoordcategorieën: dagelijks, wekelijks, maandelijks, een (paar) keer of geen enkele keer. De helft van de respondenten kreeg de ene vraag, en de andere helft de andere vraag.

Negen op de tien Nederlanders zeggen in de afgelopen zes maanden reclame voor loterijen te hebben gezien of gehoord, en driekwart voor online kansspelen en kansspelen op fysieke locaties. Een op tien zegt dagelijks reclame voor online kansspelen te zien of horen.

Figuur 7.1- Hoe vaak heeft u in de afgelopen zes maanden reclame voor (het spelen van) de onderstaande soorten kansspelen gezien of gehoord?

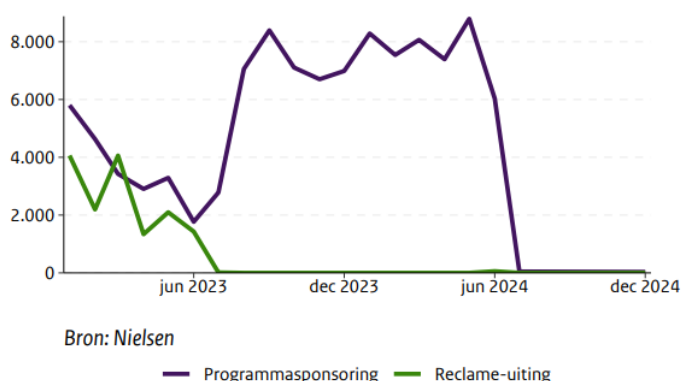
Basis: Nederlanders (n=3808).

³⁰ Bron: Monitoringsrapportage Kansspelautoriteit, voorjaar 2025.

Voor alle typen kansspelen geldt dat de televisie de plek is waar de meeste mensen deze reclame zagen. Dat geldt ook voor online kansspelen. Dat is opvallend, gezien het genoemde verbod op ongerichte reclame voor online kansspelen dat op 1 juli 2023 in werking is getreden, en vervolgens het verbod op programmasponsoring per 1 juli 2024. In principe is het dus niet mogelijk dat mensen reclame op televisie zagen (of op de radio hoorden) in de 6 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Mogelijk is er sprake van een herinneringseffect, vooral als het gaat om de programmasponsoring. Volgens de Kansspelautoriteit zette online aanbieders hier flink op in, waardoor het bij Nederlanders in het geheugen is blijven hangen.

Figuur 6.1: Aantal reclame-uitingen op tv

Daarnaast is het goed denkbaar dat men ‘televisie’ breed interpreteert, en hier bijvoorbeeld ook het via internet streamen van programma’s en films op de televisie onder schaarft. Tot slot is het mogelijk dat het begrip online kansspelen hier op verschillende wijzen wordt geïnterpreteerd omdat er niet – zoals in de rest van de vragenlijst wel is gedaan – is uitgelegd wat hier wel en niet onder valt.

Tabel 7.1 – Op welke plekken zag of hoorde u reclame voor...

Basis: Nederlanders die reclame zagen of hoorden voor het betreffende type kansspel.

	Reclame voor loterijen	Reclame voor kansspelen op fysieke locaties	Reclame voor online kansspelen
Op televisie	69%	47%	41%
Op sociale media	49%	28%	49%
Op websites	40%	22%	44%
Op straat	36%	29%	18%
Op de radio	26%	13%	15%
In een krant/tijdschrift	19%	9%	9%
In een folder	10%	3%	4%
Dat weet ik echt niet meer	6%	23%	19%

Vergelijking met 2024

Om een vergelijking met de vorige meting te maken, is de vraag waarin het medium voor reclame centraal staat, opnieuw gesteld. De vergelijking laat zien dat de groep Nederlanders die helemaal

geen reclame voor kansspelen op televisie zag, is toegenomen van 20 naar 25 procent. Ook voor reclame op internet, op de radio en op straat geldt dat de groep die het helemaal niet zag significant gegroeid is.

Tabel 7.2 - Hoe vaak heeft u in de afgelopen zes maanden reclame voor (het spelen van) een kansspel gezien of gehoord? Het gaat om reclame voor alle soorten kansspelen, voor fysieke locaties (Holland Casino/spielhal) en voor online kansspelen. Vergelijking 2025 en 2024.

Basis: Nederlanders (2025 n=3805; 2024 n=3.575).

	Jaar	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Eén of enkele keren	Geen enkele keer
Op sociale media	2025	17%	25%	9%	21%	28%
	2024	17%	24%	9%	23%	27%
Op internet	2025	18%	25%	9%	23%	25%
	2024	17%	25%	11%	25%	22%
Op televisie	2025	15%	26%	11%	23%	25%
	2024	20%	28%	11%	21%	20%
Op de radio	2025	8%	14%	8%	23%	47%
	2024	8%	17%	8%	23%	44%
In een krant/tijdschrift	2025	5%	12%	8%	23%	52%
	2024	5%	13%	7%	24%	51%
In een folder	2025	3%	8%	6%	19%	64%
	2024	3%	7%	6%	21%	63%
Op straat	2025	7%	17%	13%	29%	33%
	2024	8%	19%	14%	29%	30%

A PGSI

A.1 Uitleg PGSI

De *Canadian Problem Gambling Index (CPGI)* of *Problem Gambling Severity Index (PGSI)* is een gestandaardiseerde vragenlijst die gebruikt wordt om risicovol gokgedrag te meten. De index geeft de mate van problematisch gokken aan, lopend van ‘niet-problematische gokker’ tot ‘hoog-risicogokker’. De PGSI bestaat uit de onderstaande negen vragen. De items zijn beschrijvingen van gebeurtenissen die te relateren zijn aan kansspelverslaving, zoals het lenen van geld om verloren geld terug te winnen, het ervaren van schuldgevoelens en gezondheidsklachten.

In dit onderzoek is de formulering aangehouden die ook in het prevalentieonderzoek in 2021 (Kruize, Snippe, & de Muijnck, 2021) en 2024 (Van Miltenburg, et al., 2024) is gehanteerd.

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

	Nooit (0)	Soms (1)	Meestal (2)	(Bijna) altijd (3)
Hoe vaak hebt u meer ingezet dan u zich eigenlijk kon veroorloven te verliezen?				
Hoe vaak hebt u met meer geld moeten gokken om hetzelfde gevoel van opwindning te krijgen?				
Hoe vaak bent u een andere dag teruggegaan om geld dat u verloren had proberen terug te winnen?				
Hoe vaak heeft u geld geleend of iets verkocht, om met dat geld te kunnen gaan gokken?				
Hoe vaak hebt u het gevoel dat u een probleem met gokken zou kunnen hebben?				
Hoe vaak heeft gokken gezondheidsproblemen voor u veroorzaakt, inclusief stress of angst?				
Hoe vaak hebben mensen kritiek gehad op uw gokgedrag, of u vertelt dat u een gokprobleem had? Het maakt niet uit of het volgens u waar is.				
Hoe vaak heeft uw gokken financiële problemen voor u of uw huishouden veroorzaakt?				
Hoe vaak hebt u zich schuldig gevoeld over de wijze waarop u gokt of wat er gebeurt wanneer u gokt?				

De antwoordoptie ‘nooit’ staat gelijk aan 0 punten, ‘soms’ aan 1 punt, ‘meestal’ aan 2 punten en ‘altijd’ is goed voor 3 punten. Door deze punten bij elkaar op te tellen, komt men op een somscore (0–27). Op basis van deze somscore valt iemand in een van de volgende categorieën: niet-problematische gokker (score 0), laag-risicogokker (score 1 of 2); gematigd-risicogokker (score 3 tot en met 7) of hoog-risicogokker (score 8 of hoger) (Ferris & Wynne, 2001; Loket Kansspel, 2023).

Tabel A.1 - PGSI-indeling en toelichting volgens Loket Kansspel

Score	Beschrijving
0 (niet-problematische gokker)	Niet-problematische gokkers gokken zonder negatieve gevolgen.
1 – 2 (laag-risicogokker)	Gokkers met een laag risico ervaren een laag niveau van problemen met weinig of geen geïdentificeerde negatieve gevolgen. Ze kunnen bijvoorbeeld heel af en toe meer uitgeven dan ze zich kunnen veroorloven of zich schuldig voelen over hun gokken.
3 – 7 (gematigd-risicogokker)	Gokkers met een matig risico ervaren een matig niveau van problemen die tot enkele negatieve gevolgen leiden. Ze geven bijvoorbeeld soms meer uit dan ze zich kunnen veroorloven, verliezen de tijd uit het oog of voelen zich schuldig over het gokken.
8 of hoger (hoog-risicogokker)	Hoog-risicogokkers gokken met negatieve gevolgen en mogelijk controleverlies. Ze geven bijvoorbeeld vaak meer uit dan ze zich kunnen veroorloven, gokken om geld terug te winnen en zich gestrest voelen over hun gokken.

A.2 Beperkingen van de PGSI

De PGSI is ontwikkeld voor epidemiologische doeleinden. Dat wil zeggen: om de mate van problematisch gokken te meten in algemene populaties of subgroepen en niet om gokverslaving vast te stellen, zoals gebeurt in klinische settings (Holtgraves, 2009). De uitkomst van de test is dus niet gelijk aan een DSM-V-diagnose voor gokverslaving ('gambling disorder'). Studies waarbij de PGSI wordt vergeleken met klinische diagnoses laten dan ook zien dat de PGSI niet geschikt is voor het diagnosticeren van gokverslaving en veelal een overschatting oplevert van het aantal gokkers 'at risk' (o.a. Williams & Volberg, 2014).

Zoals bij elk screeningsinstrument zijn er een aantal voorbehouden die moeten worden gemaakt bij de interpretatie van de uitkomst. Een eerste beperking van de PGSI is dat de vragen berusten op zelfgerapporteerde gegevens en niet het volledige spectrum van gokgerelateerde problemen vastleggen, zoals onderliggende psychologische of sociale aspecten die bijdragen aan (problematisch) gokgedrag (Miller, Curry, Hodgings & Casey, 2013). Daarnaast bevat het instrument volgens onderzoek abstracte fenomenen zoals 'liegen' of 'problemen', die verschillende interpretaties toelaten tussen individuen, waardoor er ook vals positieven of vals negatieven uit naar voren kunnen komen (Samuelsson, Wennberg & Sundqvist (2019).

A.3 Uitkomst per item van de PGSI-vragenlijst

In onderstaande tabellen is de uitkomst van iedere afzonderlijke vraag van de PGSI weergegeven, uitgesplitst naar de vier PGSI-categorieën.

		Niet-problematische gokker (n=4632)	Laag-risico gokker (n=355)	Gematigd-risico gokker (n=184)	Hoog-risico gokker (n=89)	Totaal n=5260
Hoe vaak hebt u meer ingezet dan u zich eigenlijk kon veroorloven te verliezen?	Nooit	100%	76%	29%	5%	93%
	Soms	0%	19%	31%	56%	4%
	Meestal	0%	5%	6%	21%	1%
	(Bijna) altijd	0%	0%	34%	19%	2%

		Niet- problematische gokker	Laag-risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker	Totaal
Hoe vaak hebt u met meer geld moeten gokken om hetzelfde gevoel van opwinding te krijgen?	Nooit	100%	75%	38%	8%	94%
	Soms		24%	42%	39%	4%
	Meestal		1%	11%	28%	1%
	(Bijna) altijd		0%	9%	25%	1%
		Niet- problematische gokker	Laag-risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker	Totaal
Hoe vaak bent u een andere dag teruggegaan om geld dat u verloren had proberen terug te winnen?	Nooit	100%	83%	63%	12%	95%
	Soms		17%	31%	43%	3%
	Meestal		0%	5%	25%	1%
	(Bijna) altijd		0%	1%	20%	0%
		Niet- problematische gokker	Laag-risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker	Totaal
Hoe vaak heeft u geld geleend of iets verkocht, om met dat geld te kunnen gaan gokken?	Nooit	100%	98%	93%	13%	98%
	Soms		2%	6%	53%	1%
	Meestal		0%	1%	18%	0%
	(Bijna) altijd		0%	1%	15%	0%
		Niet- problematische gokker	Laag-risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker	Totaal
Hoe vaak hebt u het gevoel dat u een probleem met gokken zou kunnen hebben?	Nooit	100%	89%	69%	14%	96%
	Soms		10%	27%	43%	3%
	Meestal		0%	3%	26%	1%
	(Bijna) altijd		0%	1%	16%	0%
		Niet- problematische gokker (n=4286)	Laag-risico gokker (n=306)	Gematigd- risico gokker (n=132)	Hoog-risico gokker (n=60)	Totaal n=4784
Hoe vaak hebben mensen kritiek gehad op uw gokgedrag, of u vertelt dat u een gokprobleem had? Het maakt niet uit of het volgens u waar is.	Nooit	100%	93%	85%	26%	97%
	Soms		7%	14%	49%	2%
	Meestal		0%	1%	18%	0%
	(Bijna) altijd		0%	0%	6%	0%

		Niet- problematische gokker	Laag-risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker	Totaal
Hoe vaak hebt u zich schuldig gevoeld over de wijze waarop u gokt of wat er gebeurt wanneer u gokt?	Nooit	100%	72%	61%	13%	95%
	Soms		28%	37%	34%	3%
	Meestal		1%	2%	24%	1%
	(Bijna) altijd		0%	0%	29%	0%

		Niet- problematische gokker	Laag-risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker	Totaal
Hoe vaak heeft gokken gezondheidsproblemen voor u veroorzaakt, inclusief stress of angst?	Nooit	100%	95%	86%	14%	98%
	Soms		5%	13%	42%	1%
	Meestal		0%	2%	26%	1%
	(Bijna) altijd		0%	0%	18%	0%

		Niet- problematische gokker	Laag-risico gokker	Gematigd- risico gokker	Hoog- risico gokker	Totaal
Hoe vaak heeft uw gokken financiële problemen voor u of uw huishouden veroorzaakt?	Nooit	100%	99%	93%	23%	98%
	Soms		1%	5%	47%	1%
	Meestal		0%	1%	20%	0%
	(Bijna) altijd		0%	1%	11%	0%

B Ongewogen en gewogen respons

Tabel B.1 - Respons en weging

Door afrondingsverschillen kan het zijn dat percentages niet optellen tot 100 procent.

Kenmerk		% NL bevolking	Uitgenodigd	Respons aantal (% van uitgenodigd)	% ongewogen	% gewogen
Geslacht	Man	49%	6666	3681 (55%)	48%	49%
	Vrouw	51%	7118	3900 (55%)	52%	50%
	X	.	11	21	0	0
	Wil ik niet zeggen	.	6	6	0	0
	Onbekend	.	57*	0		
Leeftijd	16-17	3%	478	237 (50%)	3%	3%
	18-24	11%	1385	510 (37%)	7%	9%
	25-34	16%	2206	1050 (48%)	14%	18%
	35-49	22%	2851	1442 (48%)	19%	22%
	50-64	25%	4021	2403 (60%)	32%	25%
	65+	24%	2916	1966 (67%)	26%	24%
	Onbekend		0	0		
Regio*	Noord	10%	1414	754 (53%)	10%	10%
	Oost	21%	2967	1694 (57%)	22%	21%
	West	45%	6106	3407 (56%)	45%	46%
	Zuid	24%	3368	1753 (52%)	23%	24%
	Onbekend	.	2	1		
Opleiding**	Vmbo, mbo1	19%	3166	1777 (56%)	23%	19%
	Mbo2-4, havo, vwo	40%	5728	3051 (53%)	40%	40%
	Hbo, wo	41%	4955	2777 (56%)	37%	41%
	Onbekend	.	8	3		
Migratie- achtergrond	Geen migratie- achtergrond	73%	10763	5955 (55%)	78%	72%
	Europese migratie- achtergrond	10%	1337	583 (44%)	8%	10%
	Niet-Europese migratie- achtergrond	18%	1741	993 (57%)	13%	18%
	Onbekend	.	296	77		

* Aan deze respondenten is aan het einde van de vragenlijst naar hun geslacht gevraagd.

C Literatuurlijst

- Blom, T., Bolten, M., Hanswijk, M., Stone, S., Crielaard, J. & Bongers, F. (2024). *Drie jaar legaal online gokken. Evaluatie van de Wet Kansspelen op afstand*. Utrecht: Dialogic in opdracht van het WODC
- Ferris, J., & Wynne, H. (2001). *Canadian Problem Gambling Index (CPGI)*. Canadian Consortium for Gambling Research.
- Holtgraves, T. (2009). Evaluating the Problem Gambling Severity Index. *Journal of Gambling Studies*, 25, 105–120. <https://doi.org/10.1007/s10899-008-9107-7>
- Hollander, H., Van Miltenburg, C.J.A. (2024) *Perspectief van Nederlanders op kansspelen*. Amsterdam: Ipsos I&O in opdracht van het WODC.
- Kansspelautoriteit. (2025). *Monitoringsrapportage online kansspelen – voorjaar 2025*. Den Haag: Kansspelautoriteit.
- Kansspelautoriteit. (2024). *Monitoringsrapportage online kansspelen – najaar 2024*. Den Haag: Kansspelautoriteit.
- Kansspelautoriteit. (2024). *Monitoringsrapportage online kansspelen – voorjaar 2024*. Den Haag: Kansspelautoriteit.
- Kansspelautoriteit. *Vragen over veilig spelen op een speelautomaat*. Geraadpleegd op 4 juni 2025, via <https://kansspelautoriteit.nl/veilig-spelen/spelen-speelautomaat/vragen-veilig-spelen-speelautomaat/>
- Kruger, J., & Dunning, D. (1999). Unskilled and unaware of it: How difficulties in recognizing one's own incompetence lead to inflated self-assessments. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(6), 1121–1134. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.77.6.1121>
- Kruize, A., Snippe, J. & de Muijnck, J. (2021). *Nieuwe meting modernisering kansspelbeleid*. Groningen: Breuer & Intraval.
- Loket Kansspel. (2023). *CPGI: Canadian Problem Gambling Index*. via <https://www.loketkansspel.nl/pgsi-cpgi-test-result.html>
- Mazor, M., & Fleming, S. M. (2021). The Dunning–Kruger effect revisited. *Nature Human Behaviour*, 5(6), 677–678. <https://doi.org/10.1038/s41562-021-01101-z>
- Miller, N. V., Currie, S. R., Hodgins, D. C., & Casey, D. (2013). Validation of the problem gambling severity index using confirmatory factor analysis and rasch modelling. *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, 22(3), 245–255. <https://doi.org/10.1002/mpr.1392>

- Rombouts, M., Morren, K., van Dorsselaer, S., Tuithof, M., Monshouwer, K.
Peilstationsonderzoek Scholieren 2023. Digitale media en gokken.
<https://cijfers.trimbos.nl/scholierenmonitor/digitale-media-en-gokken/gokken/>.
Geraadpleegd op: 6 juni 2025. Trimbos-instituut, Utrecht.
- Samuelsson, E., Wennberg, P., Sundqvist, K. (2019). Gamblers' (mis-)interpretations of Problem Gambling Severity Index items: Ambiguities in qualitative accounts from the Swedish Longitudinal Gambling Study. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 36(2), 140-160.
<https://doi.org/10.1177/1455072519829407>
- Williams, R. J., & Volberg, R. A. (2014). The classification accuracy of four problem gambling assessment instruments in population research. *International Gambling Studies*, 14(1), 15-28. <https://doi.org/10.1080/14459795.2013.839731>

D Vragenlijst

Hartelijk dank dat u wilt deelnemen aan deze vragenlijst. We stellen eerst vragen over uw deelname aan kansspelen.

Met kansspelen bedoelen wij spelen waarbij deelnemers geld inzetten en kans maken om geld of andere prijzen te winnen. Er zijn ook vragen over reclame voor kansspelen.

Door op het pijltje te klikken start u met de vragenlijst.

Blok 1: Deelname aan kansspelen

Voor alle vragen: not back

Q002

Hieronder worden verschillende kansspelen genoemd. Kunt u per kansspel aangeven of u ooit hieraan heeft deelgenomen?

Met kansspelen bedoelen wij spelen waarbij deelnemers geld inzetten en kans maken om geld of andere prijzen te winnen.

We maken een onderscheid tussen het spelen op een fysieke locatie en via internet (online).

		Ja, maar dat is langer dan 12 maanden geleden	Ja, in de laatste 12 maanden	Nee, nooit
1	Loterij <i>Bijvoorbeeld de Staatsloterij, Nationale Postcode Loterij, Lotto, Vriendenloterij, Grote Clubactie, Zonnebloemloterij.</i>			
2	Kraslot (gekocht op een fysieke locatie of via www.krasloten.nl) <i>We bedoelen fysieke krasloten die u koopt in een supermarkt, boekenwinkel of tabakswinkel of die u bestelt op www.krasloten.nl.</i>			
3	Kraslot (online gekrast) <i>We bedoelen een online kraslot dat u online open krast.</i>			
4	Bingo (op een fysieke locatie) <i>Bijvoorbeeld in een buurthuis/sportclub of in een fysiek casino zoals Holland Casino</i>			
5	Bingo (via internet)			
6	Speelautomaat (op een fysieke locatie) <i>Het gaat om fruitautomaten of andere automaten (slots, drops&wins, jackpotautomaat) op een fysieke locatie waarmee u geld kunt winnen. Poker-, Blackjack- of rouletteautomaten vallen hier <u>niet</u> onder. Ook flipperkasten en andere behendigheids spelen waarmee geen geld gewonnen kan worden, worden hier <u>niet</u> bedoeld.</i>			
7	Speelautomaat (via internet) <i>Het gaat om online fruitautomaten of andere automaten (slots, drops&wins, jackpotautomaat) waarmee u geld kunt winnen. Poker-, Blackjack- of</i>			

	<i>rouletteautomaten vallen hier <u>niet</u> onder. Ook flipperkasten en andere behendigheidsspelen waarmee geen geld gewonnen kan worden, worden hier <u>niet</u> bedoeld.</i>			
8	Poker (op een fysieke locatie) <i>Het gaat om poken om echt geld of andere prijzen op een fysieke locatie zoals een casino, horecagelegenheid of bij iemand thuis. Het kan hierbij gaan om verschillende varianten, zoals Texas Hold'em en Omaha. Poker kunt u spelen tegen andere mensen of tegen pokerautomaten.</i>			
9	Poker (via internet) <i>Het gaat om online poken om echt geld of andere prijzen. Het kan hierbij gaan om verschillende varianten, zoals Texas Hold'em en Omaha. Online poker kunt u spelen tegen andere mensen of tegen de computer.</i>			
10	Casinospelen (op een fysieke locatie) <i>Het gaat om traditionele casinospelen (geen poker) op een fysieke locatie, zoals roulette, Blackjack, Baccarat, Punto Banco, Rad van Fortuin, Moneywheel en Sic Bo. Casinospelen kunt u spelen tegen andere mensen of tegen apparaten (rouletteautomaat, Blackjackautomaat).</i>			
11	Casinospelen (via internet) <i>Het gaat om traditionele casinospelen (geen poker) die je online speelt, zoals online roulette, Blackjack, Baccarat, Punto Banco, Rad van Fortuin, Moneywheel en Sic Bo. Online casinospelen kunt u spelen tegen andere mensen of tegen de computer.</i>			
12	Wedden op paardenraces (op een fysieke locatie) <i>Het gaat om het wedden op paardenraces waarbij u niet online, maar op een fysieke locatie geld inzet. Bijvoorbeeld bij de balie op de renbaan of op een wedkantoor.</i>			
13	Wedden op paardenraces (via internet) <i>Het gaat om het wedden op paardenraces waarbij u online geld inzet, via een website of app.</i>			
14	Wedden op sportwedstrijden (op een fysieke locatie) <i>Het gaat om het wedden op sportwedstrijden waarbij je niet online, maar op een fysieke locatie geld inzet. Bijvoorbeeld via een Toto-formulier of een gokzuil. Een sportpool waarbij u geld inzet en geld of andere prijzen kunt winnen, bijv. op het werk of met vrienden voor de Tour de France of een EK voetbal, valt hier ook onder.</i>			
15	Wedden op sportwedstrijden (via internet) <i>Het gaat om het wedden op sportwedstrijden waarbij u online geld inzet, bijvoorbeeld via een website of app zoals Toto.</i>			
16	Andere kansspelen (op een fysieke locatie)			
17	Andere kansspelen (via internet)			

@programmeur: Indien Q002 item 1 t/m 17 = nee, nooit (alles nee) > ga naar blok B016

Toon vraag indien Q002.16 = ja, maar dat is langer dan 12 maanden geleden of ja, in de afgelopen 12 maanden

A001A

U heeft ooit aan ‘andere kansspelen’ op een fysieke locatie deelgenomen. Welk kansspel of welke kansspelen waren dit?

- [open antwoord] + Geen antwoord

Toon vraag indien Q002.17 = ja, maar dat is langer dan 12 maanden geleden of ja, in de afgelopen 12 maanden

A001B

U heeft ooit aan ‘andere kansspelen’ online deelgenomen. Welk kansspel of welke kansspelen waren dit?

- [open antwoord] + Geen antwoord

Blok 2: Loterijen

Indien Q002.1 = ja, in de laatste 12 maanden

Q006 (nieuw scherm)

De volgende vragen gaan over loterijen, zoals de Staatsloterij, Nationale Postcode Loterij, Lotto, Vriendenloterij, Grote Clubactie, Eurojackpot, Zonnebloemloterij of een andere loterij.

Q007 (nieuw scherm)

Aan welke loterij(en) heeft u de afgelopen twaalf maanden deelgenomen?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Staatsloterij
2. Nationale Postcode Loterij
3. Lotto
4. Eurojackpot
5. VriendenLoterij
6. FairShare (Lot of Happiness, Care-a-Lot, Startlot)
7. Grote Clubactie
8. Zonnebloemloterij
9. Ik heb deelgenomen aan een buitenlandse loterij
10. Andere loterij, namelijk [open antwoord]

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q007

Q008

Hoeveel euro heeft uw deelname aan loterij(en) u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per loterij waaraan u heeft deelgenomen.

-Het gaat om wat het u per saldo heeft gekost of opgeleverd.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan een loterij en u wint 10 euro, dan heeft de loterij u 20 euro gekost. Vul in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor ‘gekost’.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan een loterij en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor ‘opgeleverd’.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan een loterij en u wint een andere prijs dan geld (bijvoorbeeld een

fiets), dan mag u de waarde van de prijs schatten. Stel dat u de waarde van uw prijs schat op 300 euro, dan heeft de loterij u in totaal 270 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 270 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan een loterij, maar de trekking is nog niet geweest, dan heeft het u (tot dat moment) 30 euro gekost. Vul in de eerste kolom 30 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan de loterij heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Staatsloterij	...	1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld
Nationale Postcode Loterij	...	[etc.]
Lotto	...	[etc.]
Eurojackpot	...	[etc.]
VriendenLoterij	...	[etc.]
FairShare (Lot of Happiness, Care-a-Lot, Startlot)	...	[etc.]
Grote Clubactie	...	[etc.]
Zonnebloemloterij	...	[etc.]
Buitenlandse loterij	...	[etc.]
Antwoord Q007.10	...	[etc.]

Blok 3: Krasloten

Indien Q002.2 of Q002.3=ja, in de laatste 12 maanden

Q010

De volgende vragen gaan over krasloten.

Krasloten...

- [toon indien Q002.4 = in laatste 12 maanden] kocht u op een fysieke locatie, bijvoorbeeld bij een tabakswinkel, supermarkt of boekhandel of via de website www.krasloten.nl.
- [toon indien Q002.5 = in laatste 12 maanden] kaste u via het internet.

Indien Q002.2=ja, in de laatste 12 maanden

Q011

Op welke plekken heeft u de afgelopen 12 maanden een kraslot gekocht?

[indien Q002.3=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: **We bedoelen dus niet een kraslot dat u online openkrast.**]

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Op een fysieke locatie (bijvoorbeeld bij een tabakswinkel, supermarkt of boekhandel)
2. Via de website www.krasloten.nl of www.krasloten.nederlandseloterij.nl (krasloten kopen die thuis worden bezorgd)
3. Ergens anders, namelijk [open antwoord]
4. Ik heb niet zelf een kraslot gekocht (*exclusief)

Indien Q002.2=ja, in de laatste 12 maanden

Indien Q011 = 1, 2 of 3.

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q011

Q012

Hoeveel euro hebben krasloten u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per locatie waar u een kraslot kocht.

[indien Q002.3=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: **Wat u besteedde aan online krasloten kunt u hierna invullen**]

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan krasloten en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan krasloten en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan krasloten op die locatie heeft besteed, vul dan niets in.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan krasloten heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Op locatie (bijvoorbeeld bij een tabakswinkel, supermarkt of boekhandel)	...	1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld
Via de website www.krasloten.nl of www.krasloten.nederlandseloterij.nl	...	[etc.]
[Toon antwoord Q011.5]	...	[etc.]

Indien Q002.3=ja, in de laatste 12 maanden

Q013

Hoeveel euro hebben krasloten die u online open krast, u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft gekost of opgeleverd.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan krasloten en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan krasloten en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan online krasloten heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Kraslot (online gekrast)	...	1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

B004 - BBF: Bingo

Indien Q002.4 of Q002.5 = ja, in de laatste 12 maanden

Q014 (nieuw scherm)

De volgende vragen gaan over het spelen van bingo.

U speelde bingo...

- [toon indien Q002.4 = in laatste 12 maanden] Op een fysieke locatie
- [toon indien Q002.5 = in laatste 12 maanden] Via internet

Indien Q002.4 = ja, in de laatste 12 maanden

Q015 (nieuw scherm)

Op welke fysieke locatie(s) heeft u de afgelopen twaalf maanden bingo gespeeld?

[indien Q002.5=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: We bedoelen dus niet bingo via internet]

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Bij een sportvereniging, in een buurthuis, of een soortgelijke locatie
2. Holland Casino
3. Speelhal, zoals Jacks Casino, Hommerson en FairPlay Casino (niet Holland Casino)
4. Bij iemand thuis
5. Horecagelegenheid, zoals café, cafetaria of discotheek
6. Op een evenement
7. Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland
8. Ergens anders, namelijk [open antwoord]

Indien Q002.4 = ja, in de laatste 12 maanden

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q015

Q016

Hoeveel euro heeft het spelen van bingo u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per fysieke locatie waar u bingo speelde.

[indien Q002.5=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: Wat u besteedde aan bingo via internet kunt u hierna invullen]

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan bingo en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan bingo en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan bingo en u wint een andere prijs dan geld (bijvoorbeeld een fiets), dan mag u de waarde van de prijs schatten. Stel dat u de waarde van uw prijs schat op 300 euro, dan heeft de bingo u in totaal 270 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 270 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan bingo op die locatie heeft besteed, vul dan niets in.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan bingo op die locatie heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Bij een sportvereniging, in een buurthuis, of een soortgelijke locatie		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen

		5. Niet gespeeld
Holland Casino		[etc.]
Speelhal, zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino (<u>niet</u> Holland Casino)		[etc.]
Bij iemand thuis		
Horecagelegenheid, zoals café, cafetaria of discotheek		
Op een evenement		
Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland		
[Toon antwoord Q015.6]		

Indien Q002.5 = ja, in de laatste 12 maanden

Q017

Hoeveel euro heeft het spelen van bingo via internet u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan online bingo en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro besteedt aan online bingo en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan online bingo heeft besteed, vul dan niets in.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan online bingo heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Bingo via internet		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

Blok 5: Speelautomaten

indien Q002.6 of Q002.7 = ja, in de laatste 12 maanden

Q018 (nieuw scherm)

De volgende vragen gaan over speelautomaten.

Het gaat om fruitautomaten of andere automaten (slots, drops&wins, jackpotautomaat) waarmee u geld kunt winnen.

Poker-, Blackjack- of rouletteautomaten vallen hier niet onder.

We bedoelen ook niet flipperkasten en andere behendigheidsspelen waarmee u geen geld kunt winnen.

U speelde op speelautomaten...

- [toon indien Q002.6 = in laatste 12 maanden] Op een fysieke locatie
- [toon indien Q002.7 = in laatste 12 maanden] Via internet

Indien Q002.6 = Ja, in de laatste 12 maanden

Q019 (nieuw scherm)

Op welke fysieke locatie(s) heeft u de afgelopen twaalf maanden op een speelautomaat gespeeld?

[indien Q002.7=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: We bedoelen dus niet speelautomaten via internet]

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Holland Casino
2. Speelhal, zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino (niet Holland Casino)
3. Horecagelegenheid, zoals café, cafetaria of discotheek
4. Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland
5. Ergens anders, namelijk [open antwoord]

Indien Q002.6 = Ja, in de laatste 12 maanden

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q019

Q020

Hoeveel euro heeft het spelen op speelautomaten u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per fysieke locatie waar u op een speelautomaat speelde.

[indien Q002.7=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: Wat u besteedde aan online speelautomaten kunt u hierna invullen]

-Het gaat om wat het u per saldo heeft gekost of opgeleverd.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan speelautomaten op die locatie heeft besteed, laat de

eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Holland Casino		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld
Speelhal, zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino (<u>niet</u> Holland Casino)		[etc.]
Horecagelegenheid, zoals café, cafetaria of discotheek		[etc.]
Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland		
[Toon antwoord Q019.5]		

Indien Q002.7 = Ja, in de laatste 12 maanden

Q021

Hoeveel euro heeft het spelen op speelautomaten via internet u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

Q021-B

Hoeveel euro heeft het spelen op speelautomaten via internet u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld 1: Als u online 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld 2: Als u online 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan online speelautomaten heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Speelautomaten via internet		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

Blok 6: Poker

Q022

De volgende vragen gaan over poken om echt geld of andere prijzen.
 Het kan hierbij gaan om verschillende varianten, zoals Texas Hold'em en Omaha.
 Poker kunt u spelen tegen andere mensen of tegen apparaten/de computer.

U speelde poker...

- [toon indien Q002.8 = in laatste 12 maanden] Op een fysieke locatie
- [toon indien Q002.9 = in laatste 12 maanden] Via internet

Indien Q002.8 = ja, in laatste 12 maanden

Q023

Op welke fysieke locatie(s) heeft u de afgelopen twaalf maanden poker om echt geld of andere prijzen gespeeld?

[indien Q002.9=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: We bedoelen dus niet online poker]

Meerdere antwoorden mogelijk.

1. Holland Casino: tegen andere mensen
2. Holland Casino: tegen een apparaat
3. Speelhal (zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino): tegen andere mensen
4. Speelhal (zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino): tegen een apparaat
5. Bij iemand thuis
6. Horecagelegenheid, zoals een café, cafetaria of discotheek
7. Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland
8. Ergens anders, namelijk [open antwoord]

Indien Q002.8 = ja, in laatste 12 maanden

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q023

Q024

Hoeveel euro heeft het spelen van poker u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per fysieke locatie waar u poker speelde.

[indien Q002.9=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: Wat u besteedde aan online poker kunt u hierna invullen]

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint een andere prijs dan geld (bijvoorbeeld een fiets), dan mag u de waarde van de prijs schatten. Stel dat u de waarde van uw prijs schat op 300 euro, dan heeft poker u in totaal 270 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 270 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan poker op die locatie heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Holland Casino: tegen andere mensen		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld
Holland Casino: tegen een apparaat		[etc.]
Speelhal (zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino): tegen andere mensen		[etc.]
Speelhal (zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino): tegen een apparaat		
Bij iemand thuis		
Horecagelegenheid, zoals een café of discotheek		
Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland		
[Antwoord Q023.9]		

Indien Q002.9 = Ja, in de laatste 12 maanden

Q025

Hoeveel euro heeft het spelen van poker via internet u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan online poker heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Poker via internet		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

Blok 7: Casinospelen

Indien Q002.10 = ja, in de laatste 12 maanden

Q026

De volgende vragen gaan over traditionele casinospelen (geen poker), zoals bijvoorbeeld roulette, Blackjack, Baccarat, Punto Banco, Rad van Fortuin, Moneywheel en Sic Bo. Casinospelen kunt u spelen tegen andere mensen, tegen apparaten, of de computer.

U speelde casinospelen...

- [toon indien Q002.10 = in laatste 12 maanden] Op een fysieke locatie
- [toon indien Q002.11 = in laatste 12 maanden] Via internet

Indien Q002.10 = ja, in de laatste 12 maanden

Q027

Op welke locatie(s) heeft u de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan casinospelen?

[indien Q002.11=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: We bedoelen dus niet casinospelen via internet]

Meerdere antwoorden mogelijk.

1. Holland Casino: aan een tafel met croupier (i)
2. Holland Casino: op een automaat
3. Speelhal, zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino (niet Holland Casino)
4. Bij iemand thuis
5. Horecagelegenheid, zoals een café, cafetaria of discotheek
6. Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland
7. Ergens anders, namelijk [open antwoord]

(i): Een croupier staat achter een speeltafel in het casino en begeleidt het spel. De croupier is onder andere verantwoordelijk voor een eerlijk verloop van het spel, deelt kaarten en fiches uit en doet de uitbetalingen.

Indien Q002.10 = ja, in de laatste 12 maanden

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q027

Q028

Hoeveel euro heeft het spelen van casinospelen u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per locatie waar u casinospelen speelde.

[indien Q002.11=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: **Wat u besteedde aan casinospelen via internet kunt u hierna invullen**]

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan casinospelen op die locatie heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet [drop down menu]
Holland Casino: aan een tafel met croupier		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld
Holland Casino: op een automaat		[etc.]
Speelhal, zoals Jacks Casino, Hommerson en Fairplay Casino (<u>niet</u> Holland Casino)		[etc.]
Bij iemand thuis		
Horecagelegenheid, zoals een café, cafetaria of discotheek		
Casino, speelhal of andere locatie in het buitenland		
[Antwoord Q027.7]		

Indien Q002.11 = Ja, in de laatste 12 maanden

Q029

Hoeveel euro heeft het spelen van casinospelen via internet u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-*Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.*

-*Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.*

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan online casinospelen heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Casinospelen via internet		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

Bo08 - BBK: Wedden op paardenraces

Indien Q002.12 of Q002.13= ja, in de laatste 12 maanden

Q030

De volgende vragen gaan over het wedden op paardenraces.

U wedde op paardenraces...

- [toon indien Q002.12 = in laatste 12 maanden] Op een fysieke locatie. Het gaat om het wedden op paardenraces waarbij u niet online, maar op een fysieke locatie geld inzet. Bijvoorbeeld bij de balie op de renbaan of op een wedkantoor.
- [toon indien Q002.13 = in laatste 12 maanden] Via internet. Het gaat om het wedden op paardenraces waarbij u online geld inzet, via een website of app.

Indien Q002.12 = ja, in de laatste 12 maanden

Q031

Op welke fysieke locatie(s) heeft u de afgelopen twaalf maanden gewed op paardenraces?

[indien Q002.13=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: We bedoelen hier niet het wedden op paardenraces via internet.]

Meerdere antwoorden mogelijk.

1. Renbaan in Nederland
2. Wedkantoor in Nederland
3. Renbaan in het buitenland
4. Wedkantoor in het buitenland
5. Ergens anders, namelijk [\[open antwoord\]](#)

Indien Q002.12 = ja, in de laatste 12 maanden

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q031

Q032

Hoeveel euro heeft het wedden op paardenraces u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per fysieke locatie waar u op paardenraces wedde.

[indien Q002.13=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: Wat u besteedde aan het wedden op paardenraces [via internet](#) kunt u hierna invullen]

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan het wedden op paardenraces op die locatie heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet [drop down menu]
Renbaan in Nederland		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld
Wedkantoor in Nederland		[etc.]
Renbaan in het buitenland		[etc.]
Wedkantoor in het buitenland		
[antwoord Q031.5]		

Indien Q002.13 = Ja, in de laatste 12 maanden

Q033

Hoeveel euro heeft het wedden op paardenraces via internet u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan het wedden op paardenraces via internet heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Wedden op paardenraces via internet		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

Blok 9: Wedden op sportwedstrijden

Indien Q002.14 of Q002.15 = ja, in de laatste 12 maanden

Q034

De volgende vragen gaan over het wedden op sportwedstrijden.

Een sportpool waarbij je geld inzet en geld of andere prijzen kunt winnen, bijv. op het werk of met vrienden voor bijvoorbeeld de Tour de France of een EK voetbal valt hier ook onder.

U wedde op sportwedstrijden...

- [toon indien Q002.14 = in laatste 12 maanden] Op een fysieke locatie (waarbij u niet online, maar op een fysieke locatie geld inzet) Het gaat om het wedden op sportwedstrijden waarbij je niet online, maar op een fysieke locatie geld inzet. Bijvoorbeeld via een Toto-formulier of een gokzuil. Een sportpool waarbij u geld inzet en geld of andere prijzen kunt winnen, bijv. op het werk of met vrienden voor de Tour de France of een EK voetbal, valt hier ook onder.
- [toon indien Q002.15 = in laatste 12 maanden] Via internet. Het gaat om het wedden op sportwedstrijden waarbij u online geld inzet, bijvoorbeeld via een website of app zoals Toto.

Indien Q002.14 = ja, in de laatste 12 maanden

Q035

Op welk van onderstaande manieren (niet online) heeft u de afgelopen twaalf maanden gewed op sportwedstrijden?

[indien Q002.15=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: We bedoelen hier niet het wedden op sportwedstrijden via internet]

Meerdere antwoorden mogelijk.

1. Via een Toto-formulier
2. Via een gokzuil (i)
3. Via een niet-commerciële sportpool (bijvoorbeeld op het werk of met vrienden voor de Tour de France of een EK voetbal)
4. Ergens anders, namelijk [\[open antwoord\]](#)

(i) Een gokzuil is een computer waarmee je via een speciale software op de uitslag van een sportwedstrijd kan gokken. Ze zijn in Nederland verboden, maar ze kunnen staan in cafés.

Indien Q002.14 = ja, in de laatste 12 maanden

Toon item alleen indien geselecteerd bij Q035

Q036

Hoeveel euro heeft het wedden op sportwedstrijden u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

Vul dit in per locatie waar u op sportwedstrijden wedde.

[indien Q002.15=ja, in laatste 12 maanden, toon volgende zin: Wat u besteedde aan het wedden op sportwedstrijden [via internet](#) kunt u hierna invullen.]

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan het wedden op sportwedstrijden op die locatie heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet [drop down menu]
Via een Toto-formulier		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld
Via een gokzuil (i)		[etc.]
Via een niet-commerciële (voetbal)pool		[etc.]
[Antwoord Q035.4]		

Indien Q002.15 = Ja, in de laatste 12 maanden

Q037

Hoeveel euro heeft het wedden op sportwedstrijden via internet u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-*Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.*

-*Voorbeeld: Als u online 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.*

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan het wedden op sportwedstrijden via internet heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet? [drop down menu]
Wedden op sportwedstrijden via internet		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

Blok 10: Overige kansspelen

indien Q002.16 = ja, in de laatste 12 maanden

Q038A

U gaf aan dat u nog een ander kansspel op een fysieke locatie heeft gespeeld in de afgelopen 12 maanden:

- [antwoord A002A]

Hoeveel euro heeft dit kansspel u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

-U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.

-Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan het kansspel heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.

-Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet [drop down menu]
[Antwoord vraag A002A]		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

indien Q002.17 = ja, in de laatste 12 maanden

Q038B

U gaf aan dat u nog een ander kansspel via internet heeft gespeeld in de afgelopen 12 maanden:

- [antwoord A002B]

Hoeveel euro heeft dit kansspel u in de afgelopen 30 dagen gekost of opgeleverd?

-Het gaat om wat het u per saldo heeft **gekost** of **opgeleverd**.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 10 euro, dan heeft het u 20 euro gekost. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'gekost'.

-Voorbeeld: Als u 30 euro inzet en u wint 50 euro, dan heeft het u 20 euro opgeleverd. Vul dan in de eerste kolom 20 in, en kies in de tweede kolom voor 'opgeleverd'.

- U kunt de bedragen afronden op hele cijfers.
- Als u de afgelopen 30 dagen geen geld aan het kansspel heeft besteed, laat de eerste kolom dan leeg, en kies in de tweede kolom 'niet gespeeld'.
- Als u het echt niet meer weet of u wilt het niet zeggen, kies dan voor deze optie in de tweede kolom.

	Bedrag in euro's [alleen positieve waarden, alleen cijfers]	Gekost, opgeleverd, weet ik niet [drop down menu]
[Antwoord vraag A002B]		1. Gekost 2. Opgeleverd 3. Weet ik echt niet 4. Wil ik niet zeggen 5. Niet gespeeld

Blok 11: Holland Casino

@programmeur: Indien in blok B002 t/m B010 bij de 'waar gespeeld-vraag' minimaal één keer 'Holland Casino' is gekozen: vraag Q042 overslaan en direct naar A003B

Q042

Heeft u de afgelopen 12 maanden een vestiging van Holland Casino bezocht?

1. Ja
2. Nee > ga naar Q053

Vraagstelling indien Q042 = ja

A003A

Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden een vestiging van Holland Casino bezocht?

Kies het antwoord dat het beste bij uw situatie past.

1. (Bijna) iedere dag
2. Een paar keer per week
3. Een keer per week
4. Een paar keer per maand
5. Een keer per maand
6. Een paar keer in het afgelopen jaar
7. Eén keer in het afgelopen jaar

Vraagstelling indien Q042 overgeslagen

A003B. U heeft bij de vorige vragen aangegeven dat u in de afgelopen 12 maanden een kansspel bij Holland Casino heeft gespeeld. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden een vestiging van Holland Casino bezocht?

Kies het antwoord dat het beste bij uw situatie past.

1. (Bijna) iedere dag
2. Een paar keer per week

3. Een keer per week
4. Een paar keer per maand
5. Een keer per maand
6. Een paar keer in het afgelopen jaar
7. Eén keer in het afgelopen jaar

Indien A003A of A003B = 7

A004A

Heeft u zich in de afgelopen 12 maanden moeten legitimeren bij uw bezoek aan een vestiging van Holland Casino?

1. Ja
2. Nee

Indien A003A of A003B = 1, 2, 3, 4, 5 of 6

A004B

Hoe vaak heeft u zich in de afgelopen 12 maanden moeten legitimeren bij uw bezoeken aan een vestiging van Holland Casino?

1. Alle keren
2. De meeste keren
3. Sommige keren
4. Een enkele keer
5. Geen enkele keer

indien Q042 = ja

Q044

Bent u in de afgelopen 12 maanden, bij uw bezoek(en) aan Holland Casino wel eens...

		Ja	Nee
1	Geïnformeerd over de winkansen van kansspelen? <i>Bijvoorbeeld door een folder, filmpje of gesprek met een medewerker.</i>		
2	Gewezen op de verslavingsrisico's van kansspelen? <i>Bijvoorbeeld door een folder, filmpje of gesprek met een medewerker.</i>		

Indien Q044.1 of Q044.2 = ja

Antwoorden random aanbieden behalve optie 12 en 13

Q047

Wat heeft u gedaan nadat u de informatie over winkansen en/of verslavingsrisico's had gekregen?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ik heb mezelf een maximale speeltijd opgelegd
2. Ik ben minder vaak gaan spelen
3. Ik ben minder geld gaan inzetten
4. Ik heb met mezelf een maximum bedrag afgesproken om mee te spelen

5. Ik liet vanaf dat moment mijn bankpasjes en creditcards thuis als ik naar het casino ging.
6. Ik ben niet meer alleen (zonder anderen) naar het casino gegaan
7. Ik heb met Holland Casino afspraken gemaakt over een entreebeperking of entreeverbod
8. Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)
9. Ik heb (professionele) hulp gezocht
10. Ik ben tijdelijk gestopt met het spelen van kansspelen
11. Ik heb helemaal geen kansspelen meer gespeeld
12. Anders, namelijk [\[open antwoord\]](#)
13. Ik heb niets aan mijn gokgedrag veranderd (*exclusief)

indien Q042 = ja

Q048

Heeft u in de afgelopen 12 maanden, bij uw bezoek aan Holland Casino, wel eens...

		Ja	Nee
1	Een gesprek gehad met een medewerker over uw speelgedrag?		
2	Advies gekregen om hulp te zoeken vanwege uw speelgedrag?		
3	Een entreebeperking gekregen?		

Indien Q048.1 = 'ja' of Q048.2 = 'ja'

random aanbieden behalve optie 12 en 13

Q050

Wat heeft u gedaan na dit gesprek of nadat u het advies had gekregen om hulp te zoeken?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ik heb mezelf een maximale speeltijd opgelegd
2. Ik ben minder vaak gaan spelen
3. Ik ben minder geld gaan inzetten
4. Ik heb met mezelf een maximum bedrag afgesproken om mee te spelen
5. Ik liet vanaf dat moment mijn bankpasjes en creditcards thuis als ik naar het casino ging.
6. Ik ben niet meer alleen (zonder anderen) naar het casino gegaan
7. Ik heb afspraken gemaakt over een entreebeperking of entreeverbod
8. Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)
9. Ik heb (professionele) hulp gezocht
10. Ik ben tijdelijk gestopt met kansspelen
11. Ik heb helemaal geen kansspelen meer gespeeld
12. Anders, namelijk [\[open antwoord\]](#)
13. Ik heb niets aan mijn gokgedrag veranderd (*exclusief)

Blok 12: Speelhal

@programmeur: Indien in blok B002 t/m B010 bij de 'waar gespeeld-vraag' minimaal één keer 'Speelhal' is gekozen: vraag Q053 overslaan en direct naar A005.

Q053

Heeft u de afgelopen 12 maanden een speelhal, zoals Jacks Casino, Hommerson of Fairplay Casino (niet Holland Casino) bezocht?

1. Ja
2. Nee > ga naar Q064

Vraagstelling indien Q053 = ja

A005A

Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden een speelhal bezocht?

Kies het antwoord dat het beste bij uw situatie past.

1. (Bijna) iedere dag
2. Een paar keer per week
3. Een keer per week
4. Een paar keer per maand
5. Een keer per maand
6. Een paar keer in het afgelopen jaar
7. Eén keer in het afgelopen jaar

Vraagstelling indien Q053 overgeslagen

A005B.

U heeft bij de vorige vragen aangegeven dat u in de afgelopen 12 maanden een kansspel bij een speelhal heeft gespeeld. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden een speelhal bezocht?

Kies het antwoord dat het beste bij uw situatie past.

1. (Bijna) iedere dag
2. Een paar keer per week
3. Een keer per week
4. Een paar keer per maand
5. Een keer per maand
6. Een paar keer in het afgelopen jaar
7. Eén keer in het afgelopen jaar

Indien A005A of A005B = 7

A006A

Heeft u zich in de afgelopen 12 maanden moeten legitimeren bij uw bezoek aan een speelhal?

1. Ja
2. Nee

Indien A005A of A005B = 1, 2, 3, 4, 5 of 6

A006B

Hoe vaak heeft u zich in de afgelopen 12 maanden moeten legitimeren bij uw bezoeken aan een speelhal?

1. Alle keren
2. De meeste keren
3. Sommige keren
4. Een enkele keer
5. Geen enkele keer

indien Q053 = ja

Q055

Bent u in de afgelopen 12 maanden, bij uw bezoek aan een speelhal, wel eens...

		Ja	Nee
1	Geïnformeerd over de winkansen van kansspelen? <i>Bijvoorbeeld door een folder, filmpje of gesprek met een medewerker.</i>		
2	Gewezen op de verslavingsrisico's van kansspelen? <i>Bijvoorbeeld door een folder, filmpje of gesprek met een medewerker.</i>		

Indien Q055.1 = ja of Q055.2 = ja

random aanbieden behalve optie 12 en 13

Q058

Wat heeft u gedaan nadat u informatie over winkansen en/of verslavingsrisico's had gekregen?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ik heb mezelf een maximale speeltijd opgelegd
2. Ik ben minder vaak gaan spelen
3. Ik ben minder geld gaan inzetten
4. Ik heb met mezelf een maximum bedrag afgesproken om mee te spelen
5. Ik liet vanaf dat moment mijn bankpasjes en creditcards thuis als ik naar het casino ging.
6. Ik ben niet meer alleen (zonder anderen) naar een speelhal gegaan
7. Ik heb afspraken gemaakt over een entreebeperking of entreeverbod
8. Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)
9. Ik heb (professionele) hulp gezocht
10. Ik ben tijdelijk gestopt met kansspelen
11. Ik heb helemaal geen kansspelen meer gespeeld
12. Anders, namelijk [open antwoord]
13. Ik heb niets aan mijn gokgedrag veranderd (*exclusief)

indien Q053 = ja

Q059

Heeft u in de afgelopen 12 maanden, bij uw bezoek aan een speelhal, wel eens...

		Ja	Nee
1	Een gesprek gehad met een medewerker over uw speelgedrag?		
2	Advies gekregen om hulp te zoeken bij een instelling vanwege uw speelgedrag?		
3	Een entreebeperking gekregen?		

Indien Q059.1 = 'ja' of Q059.2 = 'ja'
random aanbieden behalve optie 12 en 13

Q061

Wat heeft u gedaan na dit gesprek of nadat u het advies had gekregen om hulp te zoeken?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ik heb mezelf een maximale speeltijd opgelegd
2. Ik ben minder vaak gaan spelen
3. Ik ben minder geld gaan inzetten
4. Ik heb met mezelf een maximum bedrag afgesproken om mee te spelen
5. Ik liet vanaf dat moment mijn bankpasjes en creditcards thuis als ik naar het casino ging.
6. Ik ben niet meer alleen (zonder anderen) naar een speelhal gegaan
7. Ik heb afspraken gemaakt over een entreebeperking of entreeverbod
8. Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)
9. Ik heb (professionele) hulp gezocht
10. Ik ben tijdelijk gestopt met kansspelen
11. Ik heb helemaal geen kansspelen meer gespeeld
12. Anders, namelijk [open antwoord](#)
13. Ik heb niets aan mijn gokgedrag veranderd (*exclusief)

Blok 13: Internet

Indien Q002 = minimaal één kansspel online gespeeld, langer dan 12 maanden geleden of in de laatste 12 maanden.

We stellen u nu nog een aantal extra vragen over online kansspelen.

A008

Heeft u één of meerdere account(s) om een online kansspel te spelen?

1. Ja, ik heb één account
2. Ja, ik heb twee accounts
3. Ja, ik heb drie accounts
4. Ja, ik heb meer dan drie accounts, namelijk [...]
5. Ik heb meerdere accounts, maar weet niet precies hoeveel
6. Nee, ik heb geen eigen account, ik speel altijd met het account van iemand anders
7. Iets anders is van toepassing, namelijk [open antwoord](#)

Indien Q002 = minimaal één kansspel online gespeeld, in de laatste 12 maanden.

A009

Hoe vaak speelde u in de laatste 12 maanden een online kansspel?

Kies het antwoord dat het beste bij je past.

1. (Bijna) iedere dag
2. Een paar keer per week
3. Eén keer per week
4. Een paar keer per maand
5. Eén keer per maand
6. Een paar keer in het afgelopen jaar

7. Eén keer in het afgelopen jaar

Indien Q002 = minimaal één kansspel online gespeeld, langer dan 12 maanden geleden of in de laatste 12 maanden.

A010

Speelt u online kansspelen op legale of illegale websites?

Je herkent een legale website bijvoorbeeld aan ...

- Het kenmerk van de Kansspelautoriteit
- Het uitvoeren van een identiteitscontrole voordat je mag gaan spelen
- Het moeten instellen van speellimieten
- Verwijzingen naar het Loket Kansspel en Cruks
- De waarschuwende tekst "Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+"

1. Ik speel alleen op legale websites
2. Ik speel vooral op legale websites, maar ook op illegale
3. Ik speel ongeveer even veel op legale als op illegale websites
4. Ik speel vooral op illegale websites, maar ook op legale
5. Ik speel alleen op illegale websites
6. Dat weet ik echt niet

Indien Q002 = minimaal één kansspel online gespeeld, in de laatste 12 maanden.

A011

Bent u in de afgelopen 12 maanden, bij het spelen van online kansspelen...

		Ja	Nee
1	Geïnformeerd over de winkansen van kansspelen? <i>Bijvoorbeeld door informatie op de website, een link naar een folder, of een informatiefilmje op de website</i>		
2	Gewezen op de verslavingsrisico's van kansspelen? <i>Bijvoorbeeld door informatie op de website, een link naar een folder, of een informatiefilmje op de website</i>		

Indien A011.1 of A011.2 = ja

Random aanbieden behalve optie 11 en 12

A012. Wat heeft u gedaan nadat u informatie over winkansen en/of verslavingsrisico's had gekregen?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ik heb met mezelf een maximale speeltijd afgesproken
2. Ik ben minder vaak gaan spelen
3. Ik ben minder geld gaan inzetten
4. Ik heb mijn stortingslimiet verlaagd (hoeveel ik mag storten op mijn account)
5. Ik heb mijn inloglimiet verlaagd (hoe lang ik ingelogd mag zijn)
6. Ik heb mijn verlieslimiet verlaagd (hoeveel ik maximaal mag verliezen)
7. Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)
8. Ik heb een zelftest gedaan om mijn risico op gokverslaving te bepalen
9. Ik heb (professionele) hulp gezocht

10. Ik ben tijdelijk gestopt met online kansspelen
11. Ik heb helemaal geen online kansspelen meer gespeeld
12. Ik ben in een fysieke speelhal of casino gaan spelen (dus niet online)
13. Anders, namelijk [\[open antwoord\]](#)
14. Ik heb niets aan mijn gokgedrag veranderd (*exclusief)

Indien Q002 = minimaal één kansspel online gespeeld, in de laatste 12 maanden.

A015

Is het in de afgelopen 12 maanden, bij het spelen van online kansspelen voorgekomen dat de kansspelaanbieder u...

		Ja	Nee
1	... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een pop-up?		
2	... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een chatbericht of mail?		
3	... heeft geïnformeerd over uw speelgedrag via een telefoontje?		
4a	... heeft verwezen naar het Loket Kansspel?		
4b	... heeft gewezen op de mogelijkheden voor (anonieme) hulp?		
5	... een zelftest heeft aangeboden om het risico op gokverslaving te bepalen?		
6	... voor een bepaalde periode heeft uitgesloten van deelname aan kansspelen?		
7	... heeft gewezen op een vrijwillige gokstop bij alle kansspelaanbieders (via het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks))?		
8	... heeft aangemeld voor een onvrijwillige gokstop (via het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks))?		

Indien bij A015 item 1, 2, 3, 4a of 4b, 5 of 7 = ja
random aanbieden behalve optie 11 en 12

A016

Wat heeft u gedaan nadat u de informatie of het advies had gekregen?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ik heb met mezelf een maximale speeltijd afgesproken
2. Ik ben minder vaak gaan spelen
3. Ik ben minder geld gaan inzetten
4. Ik heb mijn stortingslimiet verlaagd (hoeveel ik mag storten op mijn account)
5. Ik heb mijn inloglimiet verlaagd (hoe lang ik ingelogd mag zijn)
6. Ik heb mijn verlieslimiet verlaagd (hoeveel ik maximaal mag verliezen)
7. Ik heb me aangemeld voor een gokstop bij het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks)
8. Ik heb een zelftest gedaan om mijn risico op gokverslaving te bepalen
9. Ik heb (professionele) hulp gezocht
10. Ik ben tijdelijk gestopt met online kansspelen
11. Ik heb helemaal geen online kansspelen meer gespeeld
12. Ik ben in een fysieke speelhal of casino gaan spelen (dus niet online)
13. Anders, namelijk [\[open antwoord\]](#)
14. Ik heb niets aan mijn gokgedrag veranderd (*exclusief)

@programmeur: Toon blok indien minimaal één item bij Q002 = 'ja, in de laatste 12 maanden'

Q076

Nu volgt een aantal specifieke vragen over uw eigen speelgedrag. Het kan voorkomen dat een vraag niet op u van toepassing is. U kunt de vraag dan met 'nooit' beantwoorden.

Q077

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak hebt u meer ingezet dan u zich eigenlijk kon veroorloven te verliezen?

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

Q078

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak hebt u met meer geld moeten gokken om hetzelfde gevoel van opwinding te krijgen?

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

Q079

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak bent u een andere dag teruggegaan om geld dat u verloren had proberen terug te winnen?

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

Q079A

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak heeft u geld geleend of iets verkocht, om met dat geld te kunnen gaan gokken?

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

Q080

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak hebt u het gevoel dat u een probleem met gokken zou kunnen hebben?

1. Nooit

2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

Q081

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak hebben mensen kritiek gehad op uw gokgedrag, of u vertelt dat u een gokprobleem had? Het maakt niet uit of het volgens u waar is.

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

082

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak hebt u zich schuldig gevoeld over de wijze waarop u gokt of wat er gebeurt wanneer u gokt?

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

Q083

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak heeft gokken gezondheidsproblemen voor u veroorzaakt, inclusief stress of angst?

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

Q084

Terugdenkend aan de afgelopen 12 maanden...

Hoe vaak heeft uw gokken financiële problemen voor u of uw huishouden veroorzaakt?

1. Nooit
2. Soms
3. Meestal
4. (Bijna) altijd

A017

De volgende vragen gaan (ook) over problemen met gokken.

Q086

Heeft u in de afgelopen 12 maanden de onderstaande problemen ondervonden, als gevolg van gokken (op locatie of via het internet)?

	Ja	Nee	Wil ik liever niet zeggen
Sociale / relationele problemen <i>Bijvoorbeeld ruzie met familie of vrienden, geen of minder contact meer met familie of vrienden.</i>			
Financiële problemen <i>Bijvoorbeeld niet meer kunnen rondkomen, geld moeten lenen, of schulden hebben. Ook verlies van werk of inkomen valt onder financiële problemen.</i>			
Psychische / emotionele problemen <i>Bijvoorbeeld stress, angst of slecht slapen. Ook minder goed voor jezelf zorgen valt hieronder.</i>			

Q087

Heeft u in de afgelopen 12 maanden hulp gezocht vanwege uw gokgedrag of problemen met gokken?

We stellen deze vraag aan iedereen die in de afgelopen 12 maanden een kansspel heeft gespeeld (bijvoorbeeld loterij, bingo, kraslot of poker).

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ja, bij familie
2. Ja, bij vrienden
3. Ja, bij de huisarts
4. Ja, bij maatschappelijk werk
5. Ja, bij de gemeente (bijvoorbeeld schuldsanering of budgetbeheer)
6. Ja, bij een instelling voor verslavingszorg
7. Ja, bij (anonieme) zelfhulp online
8. Ja, bij stichting AGOG (een zelfhulporganisatie voor gokverslaafden)
9. Ja, bij Holland Casino (d.m.v. entreeverbod of bezoekbeperking)
10. Ja, bij een speelhal (d.m.v. bezoekbeperking)
11. Ja, bij het Loket Kansspel
12. Ja, ik heb me vrijwillig aangemeld voor een gokstop (via het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (CRUKS))
13. Ja, ik heb een app geïnstalleerd die mij helpt met stoppen of minderen (bijv. Jellinek online zelfhulp)
14. Ja, ik heb een app geïnstalleerd die gokwebsites blokkeert (bijv. Gamban of Betblocker)
15. Nee, ik heb geen hulp gezocht (*exclusief)
16. Wil ik liever niet zeggen (*exclusief)

Indien minimaal één item bij Q086 = ja én indien Q087 = 15; random aanbieden behalve 6, 7 en 8

Q088

Wat was voor u een reden/wat waren voor u redenen om geen hulp te zoeken?

Meerdere antwoorden mogelijk

1. Ik wist niet waar ik dat kon doen
2. Ik heb slechte ervaringen met hulpverlening
3. Ik heb het zelf opgelost

4. Ik dacht dat hulpverleners mij niet konden helpen
5. Er is/was een wachtlijst
6. Ik heb/had geen hulp nodig
7. Een andere reden, namelijk [\[open antwoord\]](#)
8. Wil ik liever niet zeggen

@programmeur: Toon blok aan iedereen

Q098-A // split-run met Q099

Hoe vaak heeft u in de afgelopen zes maanden reclame voor (het spelen van) de onderstaande soorten kansspelen gezien of gehoord?

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Eén of enkele keren	Geen enkele keer
Reclame voor loterijen					
Reclame voor kansspelen op fysieke locaties (Holland Casino/speelhal)					
Reclame voor online kansspelen					

Indien reclame voor loterijen = dagelijks, wekelijks, maandelijks of één of enkele keren

Q098-B Op welke plekken zag of hoorde u reclame voor loterijen?

Kruis alles aan wat van toepassing is.

- Op sociale media
- Op websites
- Op televisie
- Op de radio
- In een krant/tijdschrift
- In een folder
- Op straat, bijvoorbeeld in bushokjes en op posters of billboards
- Dat weet ik echt niet meer

Indien reclame voor kansspelen op fysieke locaties = dagelijks, wekelijks, maandelijks of één of enkele keren

Q098-C Op welke plekken zag of hoorde u reclame voor kansspelen op fysieke locaties (Holland Casino/speelhal)?

Kruis alles aan wat van toepassing is.

- Op sociale media
- Op websites
- Op televisie
- Op de radio
- In een krant/tijdschrift
- In een folder
- Op straat, bijvoorbeeld in bushokjes en op posters of billboards
- Dat weet ik echt niet meer

Indien reclame voor online kansspelen = dagelijks, wekelijks, maandelijks of één of enkele keren
Q098-D Op welke plekken zag of hoorde u reclame voor online kansspelen?
Kruis alles aan wat van toepassing is.

- Op sociale media
- Op websites
- Op televisie
- Op de radio
- In een krant/tijdschrift
- In een folder
- Op straat, bijvoorbeeld in bushokjes en op posters of billboards
- Dat weet ik echt niet meer

Q099. //split-run

Hoe vaak heeft u in de afgelopen zes maanden reclame voor (het spelen van) een kansspel gezien of gehoord?

Het gaat om reclame voor alle soorten kansspelen, voor fysieke locaties (Holland Casino/speelhal) en voor online kansspelen.

	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Eén of enkele keren	Geen enkele keer
Op sociale media					
Op internet					
Op televisie					
Op de radio					
In een krant/tijdschrift					
In een folder					
Op straat, bijvoorbeeld in bushokjes en op posters of billboards					

Indien Q099 ≠ overal 'nooit' resp. 'geen enkele keer'

A018

Is de reclame die u ziet voor kansspelen op locatie (Holland Casino/speelhal) of online kansspelen?

1. Alleen reclame voor kansspelen op locatie
2. Vooral reclame voor kansspelen op locatie, maar ook voor online kansspelen
3. Even veel reclame voor kansspelen op locatie, als voor online kansspelen
4. Vooral reclame voor online kansspelen, maar ook voor kansspelen op locatie
5. Alleen reclame voor online kansspelen
6. Dat weet ik niet

U bent aan het einde gekomen van deze vragenlijst. Bedankt voor het invullen!

Heeft u behoefte aan hulp of ondersteuning? Wilt u tips om veilig te spelen? Of heeft u een probleem met een kansspel? Kijk dan eens op de volgende sites:

Tips voor veilig spelen

Als u meedoet aan een kansspel, zijn er 10 tips om het spelen leuk te houden.

Advies en hulp bij gokproblemen

Loket Kansspel helpt spelers met gokproblemen. En hun familie. U kunt dag en nacht bij het Loket terecht. U kunt hier ook contact maken met mensen in dezelfde situatie. Gratis en anoniem.

Een gokstop nemen

Heeft u geen controle meer over uw gokgedrag? Het is mogelijk om een gokstop te nemen. De gokstop geldt voor alle goksites, speelhallen en casino's met een Nederlandse vergunning. De gokstop duurt altijd minstens 6 maanden.

Probleem met een kansspel melden

Heeft u een probleem met een kansspel? Had u bijvoorbeeld te maken met een illegale aanbieder, oneerlijk spel, niet uitbetalen van winst, fraude, oplichting of onjuiste voorlichting? Dit kunt u (anoniem) melden bij de Kansspelautoriteit .

Contactgegevens

Ipsos I&O Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

053 – 200 52 00

KVK-nummer 08198802

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

Ipsos I&O Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 – 308 48 00

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

